

Önkormányzati Hírlevél

2019. évi 11. szám

**A Belügyminisztérium elektronikus hírlevele az
önkormányzati tisztviselők számára**

Tartalomjegyzék

Szerkesztői rovat.....	2
TÁJÉKOZTATÁS A MAGYAR ÁLLAM TULAJDONÁBAN ÁLLÓ KÖNYVEK ÉS HANGLEMEZEK INGYENES TULAJDONBA ADÁSA KAPCSÁN.....	2
A JÖVŐ NEMZEDÉKEK ÉRDEKEINEK VÉDELMEIT ELLÁTÓ BIZTOS-HELYETTES FELHÍVÁSA KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI SZEMPONTOK HATÓSÁGI ÜGYEKBE TÖRTÉNŐ ÉRVÉNYESÍTÉSE ÉRDEKÉBEN	3
AZ INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI MINISZTERIUM KÖZLEMÉNYE – SZUPERGYORS INTERNET PROGRAM	4
A NEMZETI HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI KOORDINÁLO ÉS VAGYONKEZELŐ ZRT. TÁJÉKOZTATÓJA	6
FIGYELMÜKBE AJÁNLJUK AZ ÖNKORMÁNYZATOK ELEKTRONIKUS HATÁSKÖRI JEGYZÉKE KIADVÁNYUNK 2019. III. NEGYEDÉVI SZÁMÁT	9
Jogszabályfigyelő.....	9
A Kúria helyi önkormányzatokat érintő döntései	10
Jelentések, tájékoztatók.....	18
HELYI ÖNKORMÁNYZATOK NAPJA A BELÜGYMINISZTERIUMBAN.....	18
A BELÜGYMINISZTERIUM KÖZLEMÉNYE	18
A FELZÁRKÓZÁS MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ EGYÜTTMŰKÖDÉSRE VAN SZÜKSÉG.....	19
KIEMELT JELENTŐSÉGE VAN A TISZAI ORSZÁGOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK	21
BIZTONSÁGBAN INDULJON A FŰTÉSI SZEZON.....	22
MINDEN EDDIGINÉL JELENTŐSEBBEK A FÁSÍTÁSI PROGRAMOK	23
ORSZÁGOS RENDEZVÉNSOROZAT INDUL „A TÁJ NEMZETKÖZI NAPJA” ALKALMÁBÓL.....	24
V. ORSZÁGOS KÖZFoglalkoztatási Kiállítás	25
A TELEPÜLÉSI ARCULATI KÉZIKÖNYVEK JÖVŐT MUTATNAK MAGYARORSZÁG SZÁMÁRA	25
AZ ÁSZ TÁJÉKOZTATÁSA AZ ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉKKEL VALÓ KORMÁNYZATI KAPCSOLATTARTÁSÉRT FELELŐS TÁRCAKÖZI BIZOTTSÁG LÉTREHOZÁSÁVAL KAPCSOLATBAN	26
AZ ÁTLÁTHATÓSÁGRÓL SZÓLÓ NYILATKOZAT JELENTŐSÉGE	27
TERMÉSZETES VÍZMEGTARTÓ MEGOLDÁSOK TANULMÁNYOZÁSA EURÓPAI HELYSZÍNEKEN	29
Fókuszban az IKIR – Helyi Közszolgáltatás Információs Rendszer.....	36
AZ IKIR REGISZTRÁCIÓ MENETE	36
Figyelmébe ajánljuk	38
VÁLTOZÁSOK A VÍZJOGI ENGEDÉLYEZÉS TERÜLETÉN	38
Pályázati lehetőségek	40
MEGJELENT A SZOLGÁLTATÓ ÖNKORMÁNYZAT DÍJ PÁLYÁZATI FELHÍVÁSA.....	40
UNICEF GYEREKBARÁT TELEPÜLÉS PÁLYÁZAT 2019.....	41
SPORTPARKOK ÉPÍTÉSÉVEL BŐVÜL A MAGYAR FALU PROGRAM.....	42
PÁLYÁZAT A HÁZIORVOSI PRAXISKÖZÖSSÉGEKNEK	42
Pályázati hírek	43
SZÉKESFEHÉRVÁR, ORFŰ ÉS BUDAPEST V. KERÜLETE LETT A LEGVIRÁGOSABB IDÉN	43
A MAGYAR NEMZET MINDIG TISZTELTE AZ IDŐSEKET	46
A BM 8 MILLIÁRD FORINTTAL TÁMOGATJA AZ ÖNKORMÁNYZATI FEJLESZTÉSEKET	47
TÖBB MINT KÉTEZER-HÁROMSZÁZ TELEPÜLÉS NYERT A TŰZELŐANYAG-PÁLYÁZATON	48
PEST MEGYEI ÖNKORMÁNYZATOK KAPTAK TÁMOGATÁST CSAPADÉKVÍZ-ELVEZETŐ RENDSZEREKRE	48
TÖBB MINT HÁROMSZÁZAN PÁLYÁZTAK A FALUGONDNOKI SZOLGÁLAT FEJLESZTÉSÉRE.....	49
A KORMÁNY 1200 HEKTÁR ÁLLAMI FÖLDDEL SEGÍTI A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TELEPÜLÉSEK LAKOSSÁGÁT	50
LEGJOBB ÖNKORMÁNYZATI GYAKORLATOK PROGRAM 2019	50

Szerkesztői rovat

TÁJÉKOZTATÁS A MAGYAR ÁLLAM TULAJDONÁBAN ÁLLÓ KÖNYVEK ÉS HANGLEMEZEK INGYENES TULAJDONBA ADÁSA KAPCSÁN

Tisztelt Polgármester Úrhölgy!
Tisztelt Polgármester Úr!

A Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási Zártkörűen Működő Részvénytársaság (továbbiakban: MNV Zrt.) tájékoztatása szerint, a Magyar Állam szükségképpen törvényes öröklése folytán jelentős mennyiségű, az állami feladatellátásához szükségtelen könyv és hanghordozó (hanglemez, CD) kerül a Magyar Állam tulajdonába, ezáltal az MNV Zrt. tulajdonosi joggyakorlása alá.

Az MNV Zrt. birtokában lévő állomány rendkívül gazdag és összetett, a szépirodalmi műveken túl, megtalálhatóak benne ismeretterjesztő, politikai-és életrajzi témájú könyvek, szakkönyvek, mind a hazai, mind pedig a külföldi szerzőktől egyaránt.

Tájékoztatom, hogy ezen állami feladatellátáshoz szükségtelen könyvek és hanghordozók tulajdonjoga a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 13. §-a és az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 36. § (2) bekezdésének c) pontja alapján helyi önkormányzat javára – törvényben vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban foglalt feladatai elősegítése érdekében – ingyenesen átruházható. A tulajdonjog átruházásának részletes szabályait az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet tartalmazza.

Ezen könyvek, hanghordozók egyrészt a település könyvtári állományát növelhetik, másrészt tekintettel arra, hogy lehetőség van azokat akár külföldi testvérvárosok önkormányzata részére is átadni, az önkormányzat testvérvárosi kapcsolatainak bővítését, erősítését is szolgálhatják.

Kérem, amennyiben a fenti tájékoztató felkeltette érdeklődését és szívesen megismerné az ingyenesen átadható könyvek és hanghordozók listáját, vegye fel a kapcsolatot az MNV Zrt. munkatársával az alábbi elérhetőségek valamelyikén:

Kapcsolattartó: Sziráczki Petra
Email cím: Sziraczki.Petra@mnv.hu
Telefonszám: (06 1) 237-4400/8433
Postacím: 1399 Budapest, Pf. 708.

Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási Zártkörűen Működő Részvénytársaság

A JÖVŐ NEMZEDÉKEK ÉRDEKEINEK VÉDELME TELLÁTÓ BIZTOS-HELYETTES FELHÍVÁSA KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI SZEMPONTOK HATÓSÁGI ÜGYEK BEN TÖRTÉNŐ ÉRVÉNYESÍTÉSE ÉRDEKÉ BEN

Tisztelt Jegyző Asszony! Tisztelt Jegyző Úr!¹

A jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztos-helyettes következő felhívását az Önök szíves figyelmébe is ajánljuk, tekintettel a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági hatáskörükre.

A jövő nemzedékek szószólója felhívja a kormányhivatalokban környezet- és természetvédelmi hatósági eljárásokkal foglalkozó munkatársak és vezető tisztviselők figyelmét, hogy az Alkotmánybíróság határozata értelmében döntéseik meghozatalakor kiemelt figyelemmel legyenek arra, hogy a környezet-, illetve természetvédelmi szempontok a jelenlegi kormányhivatali szervezetben sem rendelkezhetők alá egyéb, például gazdasági szempontoknak.

Az önálló környezetvédelmi hatóság az elmúlt években az integrált kormányhivatali rendszer részévé vált, ami együtt járt azzal, hogy a hatáskör címzettje – a kormányhivatal vezetője – egyszerre köteles számos ágazati előírásnak, illetve elvárásnak megfelelni, ezeket lehetőség szerint összeegyeztetni, tehát a környezet- és természetvédelmi érdekek mellett számos, azokkal rivalizáló egyéb érdeket figyelembe venni. Korábban az önálló környezetvédelmi hatóság döntése más hatóságokra nézve egyértelműen kötelező volt, most azonban a kormányhivatalon belülre került szervezeti egység szakmai véleménye egy a sok közül; így fennáll a környezeti érdekek sérelmének veszélye. Az Alkotmánybíróság környezet- és természetvédelmi felügyelőségek kormányhivatali integrációjával foglalkozó döntése (4/2019. (III. 7.) AB határozat) azért kiemelkedő jelentőségű, mert alkotmányos követelményként fogalmazza meg, hogy az integrált hatósági eljárásnak nem lehet az a következménye, hogy a környezeti és természeti értékek védelme másodlagossá válik.

Az Alkotmánybíróság szerint hiányoznak azok az eljárási garanciák, amelyek biztosítják ezen érdekek és értékek egyenértékű megjelenését a hatósági döntésekben, ezért határozatában felszólított az ehhez szükséges jogszabályok megalkotására, amire azonban a mai napig sem került sor.

A szószóló erre tekintettel figyelemfelhívásában az Alkotmánybíróság határozatából azokat az elemeket emelte ki, amelyek ebben az átmeneti időben is iránymutatásul szolgálnak a hatósági eljárásban részt vevők számára. Hangsúlyozta, hogy a jövő nemzedékek életfeltételeinek biztosítása érdekében a hatósági döntések meghozatalakor kiemelten kell érvényesíteni az elővigyázatosság és a megelőzés elvét. Az integrált hatóság a környezeti elemeket, a nemzet közös örökségét érintő minden eljárásában köteles az ezzel kapcsolatos hatáskörét gyakorolni és a szakkérdésről kialakított álláspontját a határozatban kifejezetten megjeleníteni. Az eljárások során vizsgálni és értékelni kell az Alaptörvény által védett természeti erőforrásokat érő, valamint az emberi egészségre gyakorolt hatásokat. A hatóság a tervezett tevékenység elvégzéséhez nem járulhat hozzá akkor, ha az környezeti elemet, illetve természeti értéket veszélyeztetne vagy károsítana.

¹ Az Önkormányzati Hírlevél Szerkesztőbizottságának megjegyzése.

Mivel ezek károsítása, illetve veszélyeztetése általában tilos, a hatóságnak indokolnia kell, ha a megengedett tevékenységet és annak feltételeit olyannak tekinti, hogy azok nem ütköznek e tilalomba.

A környezet és a természet az emberi beavatkozásokat *passzív alanyként* viseli el, saját érdekeinek védelmét nem képes ellátni. Ezért van jelentősége annak, hogy a környezet és természet érdekében megszólalók – így közöttük a környezetvédő szervezetek – tisztességes eljáráshoz, valamint jogorvoslathoz való jogát is védjük, hogy fel tudjanak lépni – akár bíróság előtt is – a hatósági döntés által okozott esetleges jogsértéssel szemben. Ennek egyik előfeltétele az ügyféli jogállás megfelelő elismerése. A szószóló emlékeztetett arra, hogy a társadalmi részvétel elősegítése érdekében a hatóságnak megfelelő tájékoztatással kell lehetővé tennie a lakosság és a társadalmi szervezetek számára az eljárásba ügyfélként való belépését.

A szószóló ismételten felhívta a figyelmet, hogy az alkotmányos (alaptörvényi) követelmény alapján a jövő nemzedékek életfeltételeinek biztosítása érdekében a hatóság döntésében az elővigyázatosság és a megelőzés elvét a szervezeti rendszertől és az ügýtípustól függetlenül minden esetben köteles érvényesíteni, így az AB határozatból fakadóan az egyedi engedélyezésen túl akár a bejelentési és ellenőrzési eljárásokban is, amennyiben fennáll a környezeti elemek érintettsége.

A figyelemfelhívás MTI-s változata [jelen hivatkozáson](#) érhető el

A figyelemfelhívás [itt](#) olvasható.

*Bándi Gyula, Prof, DSc.
jövő nemzedékek szószólója*

AZ INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI MINISZTERIUM KÖZLEMÉNYE – SZUPERGYORS INTERNET PROGRAM

*Tisztelt Polgármester Asszony! Tisztelt Polgármester Úr!
Tisztelt Jegyző Asszony! Tisztelt Jegyző Úr!*

A Szupergyors Internet Programban célul tűzte ki a kormány, hogy minden háztartás számára – amely azt igényli – biztosítja a legalább 30 Mbps sebességű internetkapcsolathoz való hozzáférés lehetőségét a még ellátatlan területeken. Az eddigi legnagyobb volumenű hálózatfejlesztés eredményes végrehajtása érdekében frissítésre kerül az országos szintű adatbázis az újgenerációs szélessávú lefedettségről. A következő évek beruházásait megalapozó adatok pontosításához a kormány a lakosság mellett a települési vezetők közreműködését is kéri.

A legutóbbi szélessáv lefedettségről készült felmérés 2018 végén történt. A rendelkezésre álló nyilvántartás a Magyarországon hírközlő-hálózattal rendelkező, azt üzemeltető cégek adatszolgáltatása alapján született meg.

A kormány most a lakosság mellett az **Önök** segítségét is kéri az elkészült adatbázis megbízhatóságának, érvényességének teszteléséhez.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium adategyeztetést indít, amelynek keretében az állampolgárok és a települések vezetői **2019. november 6-ig** a szipkonzultacio@kifu.hu email címen keresztül jelezhetik, ha a <https://kifu.gov.hu/szip> térképen szereplő, szélessávú internettel nem lefedett címek eltérnek az Önök által tapasztalttól.

A tételes címlista – **az Önkormányzati Hírlevél 2019. évi 11. számának 2. részeként kerül továbbításra** – Excel mellékletben (Konzultáció címlista zip) tekinthető meg, melyben Ön is megtalálja azokat a címeket, ahol a jelenlegi adatbázis szerint nem érhető el szélessávú internet szolgáltatás. Kérjük, ha eltérést talál az Ön által ismert lefedetlen címek tekintetében, jelezze ezt a táblázatban!

A polgármesteri hivatalok jelentősen segíthetik a felmérés sikerét azzal, hogy valós adatokat szolgáltatnak a településeiken lévő közintézmények címein elérhető szélessávú internet szolgáltatás ellátottságáról. Ebben kérjük az Ön aktív támogatását.

Kérjük, hogy a településén lévő közintézmények esetében Ön is jelezze a fenti honlapon, amennyiben tudomása szerint az intézmények címein elérhető maximális internet szolgáltatás sebessége eltér a megadottól.

A kormány bízik a lakosság mellett az Ön(ök) tevékeny részvételében is, hiszen az elektronikus hírközlési hálózatok fejlesztését célzó fejlesztési programok tervezéséhez nélkülözhetetlen egy pontos, naprakész és részletes nyilvántartás. A szélessávú infrastruktúra teljes kiépítésével a háztartásokban és a vállalkozásoknál is elterjedhet az elektronikus szolgáltatások, digitális alkalmazások használata, ami hozzájárul az életminőség javulásához és a gazdaság versenyképességének növekedéséhez.

Újgenerációs Hozzáférési Hálózat (NGA) követelményeknek megfelelő hálózattal már lefedett igényhelyek jelzése – Jelzések megadásának szabályai

Eltérések jelzése a helyi (elérési) hálózat vonatkozásában

A SZIP_Konzultáció” című Excel lefedettség táblázatokban találhatóak a pályázatban lefedni tervezett igényhelyek járások szerinti bontásban. A lefedni tervezett igényhelyek térképen is megtekinthetők itt: <https://kifu.gov.hu/szip>.

Amennyiben a kiírandó igényhelyekkel kapcsolatos jelzést kíván tenni, úgy a jelzését kérjük, a kiadott táblázatban szereplő igényhelyekre történő egyértelmű hivatkozással tegye meg a következő módon:

- Az Excel táblázatokban az adott igényhely sorára vonatkozó információk megadása szükséges. Kérjük a „P” oszlopban soronként az eltérést jelölni, és a „Q” oszlopban annak a csatolt dokumentumnak a nevét megadni, amely az eltérést alátámasztja.

Az NGA követelményeknek megfelelő hálózattal már lefedett igényhelyek bejelentéséhez az alábbi dokumentumok, nyilatkozatok (a továbbiakban: igazoló dokumentumok) csatolása szükséges:

- Elektronikus hírközlési szolgáltató által bejelentett eltérés esetén:
 - A szolgáltatói hálózatra vonatkozó, az igényhely lefedésének azonosítására alkalmas NMHH használatbavételi engedély másolata, valamint az igényhely ellátására vonatkozó egyszerűsített technológiai/nyomvonal rajz;
- Lakosság által bejelentett eltérés esetén:

- az internetszolgáltatási ajánlatra/csomagajánlatra mutató link (weboldal), online reklámfelület esetén a hirdetésre mutató link, illetve nyomtatott sajtó esetén a hirdetés másolata.

Felhívjuk a figyelmet, hogy az általános, nem beazonosítható lefedési jelzések nem befogadhatók, és amennyiben az igazoló dokumentumok nem kerülnek csatolásra az észrevétellel egyidejűleg, az észrevétel nem kerül figyelembe vételre. Tájékoztatjuk továbbá, hogy a bejelentések valóságtartalma próbavásárlással is ellenőrzésre kerül.

Innovációs és Technológiai Minisztérium

A NEMZETI HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI KOORDINÁLÓ ÉS VAGYONKEZELŐ ZRT. TÁJÉKOZTATÓJA

I. Hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszerelem fejlesztések

A hulladékgazdálkodási közszolgáltatás országos eltéréseinek kiegyenlítése, a meglévő rendszerek optimalizálása, valamint az európai uniós környezetvédelmi előírások és célértékek teljesítése érdekében folyamatos fejlesztésekre van szükség a hazai hulladékgazdálkodási szektorban. A fenti célok eléréseért a magyar állam elkészítette az Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Tervet (OHKT), amely meghatározza a minimálisan ellátandó közszolgáltatási feladatokat és definiálja a rendszerelem fejlesztésekkel kapcsolatos elvárásokat.

A Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság (továbbiakban: NHKV Zrt.) a 69/2016. (III. 31.) Kormányrendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 5. § (1) bekezdés értelmében megvizsgálja, hogy a hazai hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszerelem fejlesztések megfelelnek-e az OHKT előírásainak.

A Korm. rendelet 6. § (1) kimondja, hogy **a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásáért felelős önkormányzatnak vagy társulásnak minden hulladékgazdálkodási rendszerelem fejlesztés esetében kérelmet kell benyújtania az NHKV Zrt. részére** az OHKT-ban foglalt célok és előírások felülvizsgálata céljából, míg az 5. § (2) pedig arra figyelmeztet, hogy a benyújtott kérelem csak akkor bírálható el, ha az ellátásért felelős önkormányzat/társulás teljesítette a 22. § (1) bekezdés szerinti adatszolgáltatási kötelezettségét.

Fentiek értelmében két jogszabályi kötelezettség mielőbbi teljesítésére hívjuk fel figyelmüket:

1) Kötelező adatszolgáltatás

A Korm. rendelet 22. § (1) bekezdése értelmében a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásáért felelős önkormányzatoknak az alábbiakról kell rendszeres adatszolgáltatást nyújtania NHKV Zrt felé:

- a) hulladékgazdálkodási feladatai ellátása érdekében kötött **társulási megállapodások** és azok módosításai;
- b) hulladékgazdálkodási rendszerelemekre vonatkozó **üzemeltetési és vagyonkezelési szerződések** és azok módosításai;

- c) meglévő, valamint a jövőben létesítendő hulladékgazdálkodási rendszerelemekre vonatkozó **támogatási szerződések** és azok módosításai;
- d) hulladékgazdálkodási **közszolgáltatási szerződések** és azok módosításai;
- e) a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe **bevont**, és a közszolgáltatás köréből **kivételre került rendszerelemekre vonatkozó adatok**.

Amennyiben fent nevezett adatszolgáltatási kötelezettségüknek korábban nem tettek eleget, úgy kérjük, hogy a felsorolt aláírt, scannelt dokumentumokat a fejlesztes@nhkv.hu e-mail címre (továbbiakban: elektronikus út) mielőbb, de legkésőbb 2019. október 30-ig szíveskedjenek megküldeni.

2) Rendszerelem fejlesztési kérelmek benyújtása

A Korm. rendelet szerint **hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszerelem minden, az ellátásért felelős tulajdonában lévő vagy abba kerülő hulladékgazdálkodási létesítmény, jármű, gép, berendezés, eszköz, amelyet ellátásért felelős a közszolgáltatás körébe tartozó hulladékgazdálkodási feladatai elvégzésére bevon**. Fejlesztés alatt értünk minden hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszerelemet érintő értéknövelő beruházást (árubeszerzés, építés, szolgáltatásmegrendelés).

Az ellátásért felelős önkormányzat vagy társulás köteles minden hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszerelemet érintő fejlesztésről kérelmet benyújtani elektronikus úton, valamint papír alapon (NHKV Zrt. 1300 Budapest Pf. 333.) az NHKV Zrt-hez az OHKT-nak való megfelelés elbírálása érdekében.

Az NHKV Zrt. a dokumentumok elbírálásakor jogszabályi kötelezettségének eleget téve megvizsgálja, hogy a fejlesztés

- hozzájárul-e az országos hulladékgazdálkodási célok eléréséhez, és az egységes színvonalú közszolgáltatás biztosításához, valamint
- jól illeszkedik-e a meglévő létesítményekhez, eszközparkhoz, az érintett területen keletkező hulladékokhoz, képes-e biztosítani a létrejövő rendszer optimális kihasználtságát.

3) Jogkövetkezmények

- a) Amennyiben ellátásért felelős önkormányzat az NHKV Zrt. megfelelőséget megállapító értesítésének hiányában valósít meg fejlesztést, és az érintett rendszerelemet a hulladékgazdálkodási közszolgáltatásba bevonja, úgy az ezen rendszerelemmel kapcsolatos költséget, díjat az ellátásért felelős maga köteles viselni.
- b) A közszolgáltató által a megfelelőségi értesítés hiányában megvalósított rendszerelem üzemeltetése, használata a közszolgáltató megfelelőségi véleményének visszavonását eredményezi.

4) Ajánlás

A rendszerelem fejlesztési kérelmek benyújtásához NHKV Zrt. Ajánlást készített, amely tartalmazza a vonatkozó sablondokumentációt is. Az Ajánlás elérhető a www.nhkv.hu/ajanlasok menüpont alatt. A kérelmek hivatalos benyújtása előtt, javasoljuk, hogy vegyék fel a kapcsolatot az NHKV Zrt-vel elektronikus úton a szakmai koncepció előzetes egyeztetése céljából.

II. Közterületre kihelyezett utcai hulladék begyűjtőkkel kapcsolatos állásfoglalás

A települési önkormányzat feladata Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 5. pontja alapján a környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás) valamint a 19. pontként a hulladékgazdálkodás, mint helyben biztosítható közfeladat.

A települési önkormányzat területén a közterületre kihelyezett hulladékgyűjtő edényzetek ürítése esetén a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe tartozó települési hulladék, háztartáshoz hasonló szilárd hulladék kerül begyűjtésre, amely a háztartásokon kívül képződik, jellegében, összetételében a háztartási hulladékhhoz hasonló.

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (továbbiakban: Ht.) 61. § (4) bekezdése alapján: Ha a közterületen elhagyott, illetve ellenőrizetlen körülmények között elhelyezett hulladék - **ideértve a településtisztasági feladatok körébe tartozó hulladékot is** - korábbi birtokosa vagy tulajdonosa a hulladék elszállítására és kezelésére vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget, a hulladék elszállításáról és kezeléséről a települési önkormányzat a közszolgáltatóval vagy más hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkező gazdálkodó szervezettel kötött szerződés útján gondoskodik. Ha a hulladék elszállításáról és kezeléséről a települési önkormányzat a közszolgáltatóval kötött hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés útján gondoskodik, akkor ezt **a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés egyes tartalmi elemei között meg kell határozni.**

A Ht. 42. § (1) e) pontja szerint (a közszolgáltató) az elhagyott vagy ellenőrizetlen körülmények között elhelyezett hulladékot összegyűjti, elszállítja, gondoskodik az elhagyott vagy ellenőrizetlen körülmények között elhelyezett hulladék kezeléséről, **ha erre a települési önkormányzattal megkötött hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződése kiterjed.**

A Ht. 42. § (1a) pontja szerint az (1) bekezdés e) pontjában foglalt feladatok ellenértékét **a települési önkormányzat köteles megtéríteni a közszolgáltatónak.**

Fentiek szerint a települési önkormányzat – amennyiben a hulladékgazdálkodási közszolgáltató végzi az önkormányzattal kötött közszolgáltatási szerződés alapján a közterületen elhagyott vagy ellenőrizetlen körülmények között elhelyezett hulladék összegyűjtését, elszállítását, kezelését, akkor – annak ellenértékét köteles megtérítenie a közszolgáltatónak.

Ügyfélszolgálati elérhetőségek: telefon: +36 (1) 999 6464; e-mail: ugyfelszolgalat@nhkv.hu

Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt.

FIGYELMÜKBE AJÁNLJUK AZ ÖNKORMÁNYZATOK ELEKTRONIKUS HATÁSKÖRI JEGYZÉKE KIADVÁNYUNK 2019. III. NEGYEDÉVI SZÁMÁT

Elérhető az Önkormányzatok Elektronikus Hatásköri Jegyzékének 2019. III. negyedévi száma. A képviselő-testület, a bizottság, a polgármester, a jegyző, és az ügyintéző feladat- és hatásköreit ágazatoknak megfelelő bontásban tartalmazó hatásköri jegyzék megtalálható a Kormányportálon (www.kormany.hu/hu → Belügyminisztérium → Önkormányzati Államtitkár → Önkormányzatok Elektronikus Hatásköri Jegyzéke elnevezésű mező), ahol a legutóbbi szám mellett, a korábbi hatásköri kiadványaink is megnyithatók.

(A fenti mező hiperhivatkozást tartalmaz, amely közvetlen elérést biztosít a kiadványunkat tartalmazó weboldalhoz.)

Készítette: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

Jogszábfáfigyelő

PÉNZÜGYI ÁGAZAT

A jogszábfá száma és címe: 226/2019. (IX. 25.) Korm. rendelet a munkaerőpiaci mobilitást elősegítő munkásszállás építéséhez nyújtható támogatásról szóló 23/2017. (II. 3.) Korm. rendelet módosításáról

A jogszábfá lényege: A rendelet módosítja a támogatás anyagi biztosítékára vonatkozó rendelkezéseket. Emellett a támogatásban részesülő helyi önkormányzat, önkormányzati társulás vagy gazdasági társaság kötelezettségévé teszi éves gyakoriságú beszámolás készítését, valamint megkeresés alapján adat szolgáltatását a támogatás rendeltetésszerű felhasználásáról, a beruházással érintett ingatlan hasznosításáról.

Hatálybalépés: 2019. október 10.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2019. évi. 158. szám](#), 6692. o. (2019. szeptember 25.)

Lezárva: 2019. október 16.

Összeállította: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

A Kúria helyi önkormányzatokat érintő döntései

Az ügy tárgya: Építményadó mértéke

A döntés elvi tartalma: [31] A helyi adókról szóló hatályos szabályozás [a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (Htv.) 7. § g) pontja] alapján a teherviselő-képesség figyelembe vétele az adóalanyok szélesebb köréhez igazodik. E kör kiterjedését az adóterhelés alapja oldaláról vett azonosság, az adóterhelés alkotmányosan védhető indoka, továbbá ezen ok és az érintett kör lehatárolása közötti okszerű, nem önkényesen meghatározott kapcsolat határolja be. Ilyen módon az adott adóalanyra szóló kötelezés a továbbiakban jellemzően már csak a normativitás szempontját sértheti.

[32] A Kúria Önkormányzati Tanácsa önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló eljárása során a bírói indítványt annak, továbbá a védiratnak a keretei között bírálja el.

Az ügy száma: [Köf.5016/2019/6.](#)

Az indítvány lényege: [4] Az önkormányzati képviselő-testület a felperes szerint figyelmen kívül hagyta a Htv. rendelkezéseit, mivel az építményadó mértékének meghatározására nem a helyi sajátosságokhoz és nem az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan került sor. A figyelembe veendő szempontok körében kiemelte az ingatlanok méretének sajátosságait, funkcióik különbségeit és a településen belüli elhelyezkedést. A hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközőnek értékelte, hogy a rendelet nem veszi figyelembe a multinacionális háttérű adózók és a felpereshez hasonló kis- és középvállalkozások közötti különbséget.

A felperes álláspontja szerint az alperes határozatában megállapított építményadómérték nem igazodik sem a helyi sajátosságokhoz, sem az adóalany teherviselő képességéhez.

Részlet az indoklásból: [20] A Kúria Önkormányzati Tanácsa már korábbi döntésében megállapította, hogy „a vagyoni típusú adók célja az arányos közteherviselés elvének megvalósítása: a vagyónadó alapja minden adóalany vonatkozásában ugyanaz, a vagyontömeg, jelen esetben az ingatlantulajdon. Az adókötelezettség törvényi okból, a tulajdonolt vagyontömegre tekintettel keletkezik.” Ez azt jelenti, hogy a kötelezettség tartalma, mértéke a vagyontömeg értékéhez – amely egyben az adóalany teherviselő képességét is jelenti – igazodó kell legyen.

[22] A Kúria Önkormányzati Tanácsának gyakorlata szerint az az adómérték, ami évente a vagyon értékének közel 60–70 %-át teszi ki, súlyosan aránytalannak minősül, mivel belátható időn belül felemésztí az adótárgyat.

[23] Jelen ügyben az indítvány szerint az adómérték az ingatlan forgalmi értékének kb. harmadát teszi ki, ami önmagában nem minősül konfiskáló jellegűnek. Az önkormányzat védiratában egyébként vitatja az ingatlan értékmegállapítását, és az építmény elhelyezkedésének sajátosságai alapján, az adóterhelés éves mértékét legfeljebb 2%-ra teszi. Tekintettel a fenti megállapításra, miszerint akár a 30%-os elvonást sem minősül – a helyi szabályozás szabadsága összefüggésében – túlzónak, az értékmegállapítás további tartalmi kérdéseivel jelen eljárásban nem kellett foglalkozni.

[28] A fentebb hivatkozottak szerint alkalmazandó a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 37. § (1) bekezdés f) pontja alapján a Kúria Önkormányzati Tanácsa önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló eljárása során, ha bírói indítvány alapján jár el, az indítvány és a védirat keretei között vizsgálódhat, a

magasabb jogforrási szintű szabályok által meghatározott keretek között. Az indítványtól függetlenül a bíró előtt folyó alapeljárás cselekményeinek, tényeinek figyelembe vételére nincs lehetőség, hiszen ekkor egy, a normakontroll eljárástól elkülönült ügyben kerülne sor állásfoglalásra. Mindezek a körülmények jelen eljárás döntési körét érdemben behatárolják.

[29] Mindezekre figyelemmel, összességében tehát sem abszolút értelemben az adó mértéke, sem a helyi sajátosságok figyelembevétele tekintetében az Ör. törvényességi vizsgálata során a hatályos jog alapján, az indítvány keretei között és érvei mentén szabályellenesség nem volt megállapítható. Meggyőző bizonyíték ennek ellenében a Kúria eljárásában nem került előtárára. Ilyen alapokon tehát nincs ok az önkormányzati normaalkotás felülbírálatára sem.

Alkalmazott jogszabályok:

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 7. § g) pont, A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 37. § (1) bekezdés f) pont

Az ügy tárgya: Indítvány - tartalma

A döntés elvi tartalma: [46] Az önkormányzati rendelet normakontrolljára irányuló indítványnak tartalmaznia kell a bírói álláspont indokait, és teljes körűen a törvényellenesség megállapítása iránti igényt alátámasztó bizonyítékokat is ebben kell szerepeltetni.

Az ügy száma: [Köf.5018/2019/4.](#)

Az indítvány lényege: [38] Az indítvány szerint az önkormányzati rendelet (Ör.) figyelmen kívül hagyja a helyi sajátosságokra és az adóalanyok teherbíró képességére vonatkozó differenciálási kötelezettséget.

Részlet az indoklásból: [39] A Kúria rámutat, hogy az indítványozó bíróság csak általánosságban utal a differenciálás hiányára. Nem szembesíti az általa elvárt szempontot a módosítás folytán immár létezett csoportosító szabályokkal. Nem kérdőjelezi meg továbbá a szabályozás normatív voltát.

[40] A helyi adókról szóló törvény (Htv.) szerint a korábbi adóévektől megkülönböztető sajátosság az is, hogy a helyi adó tényállási elemeinek csak összességükben kell megfelelniük a helyi sajátosságoknak, az önkormányzat gazdálkodási követelményeinek, továbbá az adóalanyok széles körét érintően kell csak igazodniuk az adóalanyok teherviselő képességéhez. A vitatott helyi sajátosság megnevezésén túl tehát az is igazolásra szorulna, hogy vajon az adóalanyok széles köre érintett-e hátrányosan az adott szempontot figyelmen kívül hagyó szabályozás miatt.

[41] Az adóalanyok teherviselő képessége meghaladásának igazolása, törvényi követelményekkel ütköző módon, szükséges tartalmi feltétel az indítványban az általános szabályozás tartalmának esetleges megkérdőjelezéséhez. A normakontroll eljárásban a Kúriának ugyanis jellemzően nincs lehetősége közvetlenül bizonyítás lefolytatása útján az ilyen hiány pótlására. Jelen ügyben ezért a helyi sajátosságok általános meghatározása, mely jogellenesen hiányozna az Ör.-ből, nem került előtárára az indítványozó részéről.

[42] A 2017. adóévre vonatkozóan mind a támadott Ör. tartalma, mind a Htv. által adott szabályozási környezet releváns módon változott. A korábbi évekre vonatkozó jogi megállapítások tehát aggálymentesen ekkor már nem ismételtetők meg. Az új körülmények által kiváltott jogsérelem azonossága a Kúria szerint nem került meggyőzően bizonyításra az indítványban. Sem az ingatlanértékelés módja, sem a szabályozásban szereplő differenciálás esetleges hibájának mibenléte, sem az adóalanyok meghatározott körének érintettsége nem került kifejtésre. Emiatt a 2014–2016. adóévek vonatkozásában kimondott törvénysértéssel ellentétben a 2017-től hatályos Ör. 2. § (2) bekezdése tekintetében a Kúria törvényellenesség kimondása iránti indítványt e részében elutasította.

Alkalmazott jogszabályok: A helyi adókról szóló (Htv.) 7. § g) pont

Az ügy tárgya: Költségvetési rendelet megalkotásának elmulasztása

A döntés elvi tartalma: A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény alapján a jogkövetkezmény kettős: részben meg kell állapítani a mulasztás tényét, részben pedig határidő tűzésével arra kell kötelezni a helyi önkormányzatot, hogy pótolja mulasztását és alkossa meg a rendeletét.

Az ügy száma: [Köm. 5019/2019/4.](#)

Az indítvány lényege: [1] A Kormányhivatal a rendelkezésére álló információk alapján megállapította, hogy az érintett település Önkormányzata nem alkotta meg a 2019. évi költségvetésről szóló rendeletét, ezzel az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) 25. § (1) bekezdésében előírt rendeletalkotási kötelezettségét elmulasztotta.

Részlet az indoklásból: [9] Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése „a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között” hatalmazza fel a helyi önkormányzatokat rendeletalkotásra, az f) pontja értelmében „meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik”. Az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése szerint „feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot”. A költségvetési rendelet megalkotása tehát közvetlenül az Alaptörvényre visszavezethető jogalkotási felhatalmazást jelent a helyi önkormányzatok számára.

[10] A Hatásköri tv. 138. § (1) bekezdés b) pontja, értelmében: „[a] képviselő-testület gazdálkodási feladata és hatásköre: (...) megalkotja a helyi önkormányzat költségvetéséről szóló rendeletet, illetve az ahhoz kapcsolódó egyéb rendeleteket.” Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése nem hagy kétséget afelől, hogy a helyi önkormányzatok az autonómiájukba tartozó jogait törvényi keretek között gyakorolhatják. A költségvetés – gazdálkodási terv – kialakítása és elfogadása ezért a tartalom-meghatározás autonómiája mellett egyben rendeletalkotási kötelezettség is a települési önkormányzat számára.

[12] A költségvetés megalkotása az önkormányzatnak mind az Alaptörvényből, mind az Áht.-ből, mind a Hatásköri törvényből eredő törvényi kötelezettsége. Minderre tekintettel a Kúria megállapította, hogy az önkormányzat törvényből eredő jogalkotási feladatát elmulasztotta, amikor nem alkotta meg a 2019. évi költségvetését.

[13] A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 149. § szerint „[ha] a Kúria megállapítja, hogy a helyi önkormányzat a törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségét elmulasztotta, határozatában határidő tűzésével elrendeli, hogy a helyi önkormányzat a jogalkotási kötelezettségének tegyen eleget.” A Kúria felhívta az Önkormányzatot, hogy a törvényen alapuló rendeletalkotási kötelezettségének 2019. október 11-ig tegyen eleget.

Alkalmazott jogszabályok:

Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés f) pont,

Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdés,

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) 25. § (1) bekezdés,

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 138. § (1) bekezdés b) pont,

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 149. §.

Az ügy tárgya: településképi bejelentési eljárás

A döntés elvi tartalma: [31] Ha egy tárgykört törvény szabályoz, törvényben kell rendezni az alapvető jogintézményeket és a szabályozási cél megvalósulásával összefüggő lényeges garanciákat. A törvényben rendezett tárgykör szabályozási célja megvalósulásával összefüggő lényeges garanciákat érinti, ha újabb jogosultság megállapítása a törvényi szabályozás

rendszerére tekintet nélkül, így például az egyébként adott védelmi megoldások alkalmazási körébe való besorolás nélkül történik.

Az ügy száma: Köf.5020/2019/3.

[Magyar Közlöny 2019./163. szám](#)

Az indítvány lényege: [1] A felperes, egy társasházi lakás településképi bejelentési eljárást indított a lakás átalakítása kapcsán homlokzati átalakítási munkák ügyében.

Részlet az indoklásból: [18] A társasházokról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény (Tht.) 21. § (1) bekezdés szerint az építtető tulajdonostárs a lakásában tervezett olyan építkezés megkezdéséhez, amely miatt az alapító okiratot nem kell módosítani, de a munka az alapító okiratban közös tulajdonként megjelölt épületberendezésre történő csatlakozással vagy a közös épületrész, épületberendezés műszaki állapotának megváltozásával jár együtt, az épület biztonságának, állékonyságának megőrzése érdekében köteles az ilyen munkával közvetlenül érintett tulajdonostársak tulajdoni hányada szerinti legalább kétharmadának írásbeli hozzájáruló nyilatkozatát beszerezni.

[19] Másfelől a 21. § (2)–(3) bekezdés szerint az építtető tulajdonostárs a többi tulajdonostárs hozzájáruló nyilatkozatának beszerzése nélkül jogosult a lakásában tervezett olyan építkezés elvégzésére, amely miatt az alapító okiratot nem kell módosítani és az más körülmények nem állnak fenn. Ha a munka olyan lakásmegosztást vagy lakásösszevonást eredményez, amelynek alapján a többi tulajdonostárs alapító okiratban meghatározott tulajdoni hányada változatlan marad, a közgyűlés az összes tulajdoni hányad szerinti legalább egyszerű szavazattöbbségű határozatával az alapító okiratot módosíthatja.

[20] Látható tehát, hogy a Tht. meghatározza a társasházi döntések egyes tárgyait, amelyek eljárásai tekintetében többletfeltételeket állapít meg. Másfelől garanciákat is fűz a jobban védett jogok érvényesítéséhez, a következők szerint.

[21] A Tht. 42. § (1) bekezdése szerint, ha a közgyűlés határozata jogszabályba, az alapító okiratba vagy a szervezeti-működési szabályzatba ütközik, vagy a kisebbség jogos érdekeinek lényeges sérelmével jár, bármely tulajdonostárs keresettel kérheti a bíróságtól a határozat érvénytelenségének megállapítását a határozat meghozatalától számított hatvan napon belül.

[23] Megállapítható, hogy ha alacsonyabb jogforrási szintű szabályok új hatásköröket állapítanak meg a társasházi közgyűlésnek, akkor a törvényben meghatározott jogvédelmi rendszer módosul. A Tht. 42. §-ában említett kisebbség jogos érdekeinek lényeges sérelmével kapcsolatos védelem kiürül, ha további olyan tárgyokban kell dönten, ahol viszont ez a garancia nem szükségképpen kell, hogy érvényesüljön.

[25] Ezzel szemben, ha a társasház közgyűlése nem hoz elfogadó határozatot és nem engedélyezi a munkálatok elvégzését, vagy a közgyűlés elutasítja azt, ezen kedvezőtlen közgyűlési határozattal kapcsolatban a Tht. 42. §-a alapján kizárólag annak érvénytelensége megállapítását lehet kérni. Ezen, a törvényhez képest érvényesülő korlát két problémát is fölvet.

[26] Egyrészt, az ilyen megtámadás eredményeként a bíróság megállapíthatja ugyan a közgyűlési határozat érvénytelenségét a kisebbség jogos érdeksérelme miatt, azonban a bíróság ítélete abban az esetben sem eredményezne olyan „hozzájáruló” közgyűlési határozatot, amelyet az településképi önkormányzati rendelet (Ör.) megkíván.

[27] Másrészt nem rendezett az Ör. által előírt tételes határozat jellege (milyen többséggel kell elfogadni) és elvárt pontos tartalma, holott a jogérvényesítés lehetőségeinek a végigvitele érdekében ez – éppen a Tht. rendszere okán – fontos lenne.

[29] A Kúria Önkormányzati Tanácsa szerint ezért, egyezően az indítványban foglalt bírói állásponttal, az Ör. érintett rendelkezése magasabb szintű jogszabályba ütközik. A magasabb szintű jogszabállyal való összhang hiánya abban mutatható ki, hogy az Ör. által elvárt közgyűlési határozat pontos tartalma tisztázatlan.

[30] A Kúria Önkormányzati Tanácsa ezért az indítványnak részben megfelelően a meghatározott bekezdést törvénysértőnek mondja ki, ezért azt ex nunc hatállyal megsemmisíti.

Alkalmazott jogszabályok: A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 21. § (1) – (3)

Az épített környezet védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényt,

A településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvényt,

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvényt.

Az ügy tárgya: Fakivágás

A döntés elvi tartalma: [50] Az engedély nélküli fakivágás esetére a két és félszeres fapótlást meghatározó rendelkezés előírása szankciós jellegűnek minősül. Jogszabálysértést önmagában nem a kompenzáció mértéke és számításának a módja jelent, hanem az ennek alapjául szolgáló szankciós jellegű fapótlást előíró rendelkezés.

Az ügy száma: Köf. 5024/2019/4.

[Magyar Közlöny 2019./163. szám](#)

Az indítvány lényege: [17] A Kúria Önkormányzati Tanácsának a bírói indítványban foglaltak alapján abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a nem közterületi ingatlanon engedély nélküli fakivágás, mint jogellenes cselekmény szankcionálása milyen módon lehet törvényes: a kompenzáció – mértéke alapján – mikor válik bírságjellegűvé, illetve szükséges-e a kompenzáció mértékének felső határát a vonatkozó önkormányzati rendeletben (Ör.) megállapítani.

Részlet az indoklásból: [39] Az érintett település Ör.-e szerint a nem közterületi ingatlanokon engedéllyel történő fakivágás esetén is fő szabály a kivágott fa pótlása. Az Ör. alapján a fapótlást a fakivágási engedély kiállításától számított 1 éven belül kell teljesíteni. A fakivágás, -csonkolás, erőteljes visszametszés és átültetés esetén az életképességi vizsgálat a facsonkolási vagy -átültetési engedély érvényességének végétől számított 1 év elteltével esedékes. A fakivágás tényét 8 napon belül be kell jelenteni az eljáró hatósághoz. Az Ör. érintett bekezdése szerint a pótlás mértéke engedélykérelem benyújtása esetén fás szárú növények kivágása esetén a pótolta fás szárú növények össz törzskörméretének másfélszerese, másik pontja értelmében engedély nélküli fakivágás esetén a kivágott fás szárú növények össz törzskörméretének két és félszerese. Amennyiben a pótlandó fás szárú növények az a) pont szerinti ingatlanon nem vagy nem teljes mértékben helyezhetők el, a vissza nem pótolta fák helyett pénzbeli megváltást kell előírni.

[43] Az Ör. vitatott rendelkezése a pótlás mértékét az össz törzskörméret két és félszeresében állapítja meg, ez a szabályozás tehát nem a “megtéritést, kiegyenlítést” tűzi célul, hanem a büntetést/szankcionálást.

[45] A két jogintézmény, azaz a kompenzáció (megállapítása), és a bírság (kiszabása) tehát nem szabályozható azonos feltételek mentén, tekintettel arra, hogy eltérő a céljuk, ebből következően a mértékük is. Az indítványban hivatkozott „felső határ” kötelező megállapítása a közigazgatási eljárás és hatósági szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) és az Mötv. alapján csak a közigazgatási bírsághoz kapcsolódik, a kompenzáció esetén ezek a szabályok nem kötik a jogalkotó önkormányzatot.

[46] A Kúria Önkormányzati Tanácsa mindezek alapján azt állapította meg, hogy az Ör. előírása szerint, az engedély nélkül kivágott fák pótlási mértéke szankciós jellegűvé vált azáltal, hogy a pótlási kötelezettséget a fák törzskörméretét tekintve az engedélyezett fakivágás esetére előírt másfélszeres mértékű pótláshoz viszonyítva „környezetvédelmen alapuló igazoló indok nélkül” két és félszeresére növeli. Ennek következtében engedély nélküli fakivágás esetére az Ör. alapján meghatározott pénzbeli megváltás részben bírság jellegű szankciót tartalmaz.

[47] Nem jogsértő azonban az indítványban hivatkozott pénzbeli megváltás (kompenzáció) mértékének egységes, differenciálás nélküli átlagár alkalmazását előíró – függetlenül attól, hogy köz- vagy magánterületen, illetve engedéllyel vagy engedély nélkül történő fakivágás történt – Ör. jelzett bekezdése és az ahhoz kapcsolódó, a befizetendő összeg számítási módjára vonatkozó 6. számú melléklet. Jogszabálysértést az Ör.-ben nem önmagában a kompenzáció mértékének megállapítása és kiszámításának a módja jelent, hanem az ennek alapjául szolgáló két és félszeres fapótlást meghatározó rendelkezés.

Megjegyeznénk, hogy e tárgyban a Kúria már korábban is hozott döntés [5001/2019/4.](#) számában.

Alkalmazott jogszabályok: A közigazgatási eljárás és hatósági szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 94/A. § (1a) bekezdés,

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 142/C. § (1) és (2) bekezdés,

A fás szárú növények védelmével kapcsolatos 346/2008. (XII. 30.) Korm. rend. 6. § (1), 8. § (1) bekezdés

Az ügy tárgya: Rendelet - formai jogalkotás megsértése

A döntés elvi tartalma: A jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendeletben (JsZR.) foglalt formai jogalkotásra vonatkozó előírások megsértése az önkormányzati rendelet teljes normaszövegének hatályon kívül helyezését vonja maga után.

Az ügy száma: Köf. 5021/2019/4.

[Magyar Közlöny 2019./165. szám](#)

Az indítvány lényege: [1] Az érintett önkormányzat képviselő-testülete rendkívüli ülésén fogadta el a helyi adókról szóló önkormányzati rendeletét (Ör.), amelyet a Nemzeti Jogtárban nem tett közzé, de azt az ülésről készült jegyzőkönyv mellékleteként felterjesztette a Kormányhivatalhoz.

A Kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárás során megállapította, hogy az Ör. formai tagolása ellentétes a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendeletben foglaltakkal.

[4] Ezen előzmények után indítványozta a Kormányhivatal a Kúria Önkormányzati Tanácsánál az Ör. jogszabályba ütközésének vizsgálatát. A Kormányhivatal a törvényességi felhívásban megjelölt jogszabályhelyekre hivatkozva kifejtette, hogy az Ör. valamennyi alcíme egyetlen szakaszt foglal magában, ezzel a JsZR. hivatkozott rendelkezéseibe ütközik. Álláspontja szerint ugyanis a szakasznál magasabb szerkezeti egység (alcím) csak akkor lett volna kialakítható, ha a jogszabály áttekinthetősége másként nem lett volna biztosítható.

Részlet az indoklásból: [13] A JsZR. alapján „[a] jogszabály alapegysége a szakasz. A jogszabály tervezetének tagolása során szakasznál magasabb szintű szerkezeti egység akkor alakítható ki, ha az alacsonyabb szintű szerkezeti egységek alkalmazásával a jogszabály áttekinthetősége nem biztosítható.” A „jogszabálytervezet áttekinthetősége érdekében az ugyanazon jogintézményt szabályozó szakaszokat egybefoglaló önálló szerkezeti egységként alcímek alakíthatók ki.” A JsZR. szerint „[e]gyetlen szakaszt magában foglaló alcím csak akkor alakítható ki, ha a tagolás miatt a jogszabály szerkezetének egységessége érdekében az szükséges.”

[14] A Kúria megítélése szerint a rendelkezések összevetéséből az következik, hogy amennyiben a jogalkotó alcímet kíván használni – márpedig jelen esetben ez biztosítja az áttekinthetőséget – akkor az alcím alatti tartalmat szakaszokra (és nem egyetlen szakaszra) kell tagolni. A JsZR. 41. § (2) bekezdése ugyan – kivételesen – lehetővé teszi, hogy az alcím egy(etlen) szakaszból álljon, de a Kúria megítélése szerint a JsZR. 41. § (2) bekezdésben foglalt kivételes szabály nem értelmezhető akként, hogy a jogszabály szerkezetének egységessége érdekében valamennyi alcím csak egyetlen szakaszt tartalmaz.

Abban az esetben felel meg tehát a normaszöveg a Jszt. által támasztott formai követelményeknek és ezáltal a jogbiztonság alkotmányos követelményének, ha az alcímek szakaszokra tagoltak és kivételesen, egyes alcímek esetében van lehetőség arra, – ha a jogszabály szerkezetének egységessége csak így biztosítható – hogy az egyetlen szakaszt tartalmazzon.

[15] Az alcímek használata okán tehát nem jogszabálysértő az Öst., az alcímek alatti tagolást azonban a Jszt. rendelkezéseiből következően szakaszokra (szükség esetén bekezdésekre) kell bontani.

A Kúriának a rendelettel kapcsolatosan további fogalom meghatározásokat is vizsgálnia kellett.

[26] A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (Htv.) nem használja a „nem lakás céljára szolgáló építmény” fogalmat, így annak konkrét tartalmát/jelentését az Öst.-ben kellett volna meghatározni (amennyiben a Htv.-től eltérő fogalomhasználat indokolt), vagy a Htv. 11. és 47. pontjában alkalmazott „nem lakás célú épület”, illetve „egyéb nem lakás céljára szolgáló épület” terminológiát lett volna szükséges alkalmazni.

[27] A Kúria Önkormányzati Tanácsa kimondta, hogy a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (Jat.) 2. § (1) bekezdésében foglaltakkal ellentétes a szabályozás, ha az Öst. olyan fogalomkészletet alkalmaz, amely a hatályos szabályozás viszonylatában nem értelmezhető.

[28] A Kúria Önkormányzati Tanácsa mindezek alapján azt állapította meg, hogy az Öst. 2. § (2) és (3) bekezdése jogszabálysértő. Tekintettel azonban arra, hogy az Öst. nem felel meg a Jszt.-ben meghatározott formai jogalkotási előírásoknak sem, a Kúria Önkormányzati Tanácsa a teljes normaszöveget hatályon kívül helyezi.

Alkalmazott jogszabályok: Alaptörvény B) cikk;

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 6. § a) pont, 11. §, 18. §, 24. §;

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. § (1) bekezdés;

A jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet 36. § (2)-(3) bekezdés, 37. § (1) bekezdés, 41. § (1)-(3) bekezdés

Az ügy tárgya: Szervezeti és működési szabályzat – ülésszünet meghatározása

A döntés elvi tartalma: [33] A helyi önkormányzati rendeletben foglaltak a képviselő-testületet is kötik. Az SZMSZ-ben ülésszünetként jelzett időszakra – az SZMSZ szabályaival ellentétesen – rendes ülés nem hívható össze.

Az ügy száma: [Köf.5026/2019/9.](#)

Az indítvány lényege: [1] Az ügyben érintett önkormányzat képviselő-testülete 2018. július 10-én rendes ülést tartott, melyen elfogadta az államháztartáson kívüli forrás átvételéről és átadásáról szóló önkormányzati rendeletet (Öst.). Az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatának értelmében a képviselő-testület rendes üléseinek időpontját a képviselő-testület 2018. évi munkatervének határozata tartalmazza. Az SZMSZ szerint a képviselő-testület az év júliusára és augusztusára nem tervez rendes ülést, ülésszünetet tart. Ennek megfelelően a Munkaterv sem tervezett 2018. július és augusztus hónapokra rendes ülést. A kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárása során megállapította, hogy a képviselő-testület rendes ülésének összehívására, valamint az ülés napirendjének elfogadására, több jogszabályba ütközően került sor.

Részlet az indoklásból: [15] Nem osztja a Kúria az önkormányzatnak a védiratban foglalt azon védekezését, mely szerint a 2018. július 10-én megtartott ülés rendkívüli ülést volt. Tény, hogy sem a meghívó, sem az ülésről készült jegyzőkönyv nem tartalmazza a „rendes ülés” kifejezést, csupán a „képvisező-testület ülése” terminológiát alkalmazza. Ugyanezt teszi, azaz „képvisező-testület ülése” kifejezést használja, minden más esetben is, amikor az önkormányzat rendes ülést tart.

A rendkívüli ülések esetén azonban kifejezetten jelzi a jegyzőkönyv az ülés ezen jellegét. Azaz a meghívó és a jegyzőkönyv szóhasználatát éppen azt támasztja alá, hogy „jelző nélküli”, tehát rendes ülést tartott az önkormányzat.

[20] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésben írt jogállam-fogalom egyik alapvető követelménye, hogy a jogalkotó nemcsak megalkotni, hanem betartani is köteles az általa alkotott jogszabályban foglaltakat. Ha attól el kíván térni, a jogszabályt először módosítani kell. A képviselő-testület (és szervei) nem hozhat(nak) olyan döntést, ami ellentétes az általa megalkotott rendelettel. Az eljárási szabályok betartása és az eljárási szabályok érvényesülése a rendeletalkotási eljárás kiszámíthatóságának, ésszerű rendben történő lefolytatásának is lényeges feltétele. Ennek része – többek között – a képviselő-testületi ülés összehívására vonatkozó szabályok betartása. Ebből következően ülésszünet idejére – a munkatervben nem tervezett – rendes ülés nem hívható össze, akkor sem, ha a korábbra tervezett testületi ülés elmaradt. Rendkívüli ülés összehívására azonban lehetőség van (lett volna) az SZMSZ szerint

[21] A Kúria Önkormányzati Tanácsának abban a kérdésben is állást kellett foglalnia, hogy az SZMSZ rendelkezéseibe ütközően összehívott képviselő-testületi ülésen elfogadott önkormányzati rendelet érvényesnek tekinthető-e.

[24] Az eljárási szabályok betartása és az eljárási garanciák érvényesülése a rendeletalkotási eljárás kiszámíthatóságának, ésszerű rendben történő lefolytatásának is lényeges feltétele. Részei ennek a képviselő-testületi ülések összehívásának, a lakosság tájékoztatásának, a napirendi javaslatok megfelelő továbbításának, az ülések vezetésének és nyilvánosságának szabályai, csakúgy, mint a megfelelő szavazataránnyal elfogadott rendelet jogszabályokban meghatározottak szerinti kihirdetése. A rendeletalkotási eljárás garanciális szabályainak sérelme az ott elfogadott rendelet közjogi érvénytelenségét vonja maga után.

[26] Ha az önkormányzat az év júliusára és augusztusára rendes ülést nem tervezett (ülésszünetet tartott), akkor a képviselő-testület erre az időszakra csak és kizárólag rendkívüli ülést hívhat össze. Így amennyiben ebben az időszakban rendes ülés megtartásra kerül sor, az ülésen hozott valamennyi döntés jogszabálysértő, az eljárási szabályok betartásának hiánya miatt közjogilag érvénytelen.

[27] A Kúria Önkormányzati Tanácsának végül abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az önkormányzati rendelet közjogi érvénytelensége hogyan orvosolható.

[28] A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (Jat.) értelmében a jogszabályok megalkotáskor biztosítani kell, hogy a jogszabály megfeleljen az Alaptörvényből eredő formai és tartalmi feltételeknek és a jogalkotás szakmai követelményeinek. Sem az Alaptörvény, sem a Jat, sem a Jszt. hivatkozott rendelkezései nem teszik lehetővé az önkormányzati rendeletek (és általában a jogszabályok) utólagos megerősítését. Így az önkormányzati rendelet közjogi érvénytelenségének megszüntetése utólagos megerősítéssel nem lehetséges önkormányzati rendelettel sem, a rendeletet a jogalkotási eljárás szabályainak betartásával ismételtén meg kell alkotni.

Alkalmazott jogszabályok: A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 146. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés

Összeállította: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

Jelentések, tájékoztatók

HELYI ÖNKORMÁNYZATOK NAPJA A BELÜGYMINISZTERIUMBAN

A rendszerváltás egyik legfontosabb és talán az egyik legsikeresebb vívmánya az önkormányzati rendszer – mondta a Belügyminisztérium önkormányzati államtitkára. Pogácsás Tibor a helyi önkormányzatok napja alkalmából rendezett belügyminisztériumi ünnepségen felidézte: az Országgyűlés 2000-ben nyilvánította a helyi önkormányzatok napjává szeptember 30-át annak emlékére, hogy 1990-ben ezen a napon tartották a 40 év utáni első helyhatósági választások első fordulóját. 1990-ben "a politikai változások szervezeti átalakulásokban is megjelentek", és minden magyarországi településen kialakultak a helyi önkormányzatok. Hozzátette, "az idealisztikus, nem teljesen végiggondolt" önkormányzati rendszer kialakításakor az önkormányzatok a településen élők érdekében sokféle feladatot magukra vállaltak, de hamar be kellett látniuk, hogy az állam ezeket nem tudta megfelelően finanszírozni, ezért a költségvetésen keresztül, a stabil vagy csökkenő forrásokkal "indirekten" szabályozták az önkormányzatok feladatellátását.

Az államtitkár emlékeztetett: az önkormányzatok 2010-re működőképességük határára jutottak, ezért döntött a kormány az önkormányzati adósságok átvállalásáról. Ezzel a települések visszakapták a pénzügyi szabadságukat és lehetőséget kaptak arra, hogy a működésüket finanszírozni tudják. Egyúttal átalakították az önkormányzatok feladatainak rendszerét is és áttértek a feladatfinanszírozásra.

Pogácsás Tibor kitért arra, hogy az önkormányzatok esetében igazi ünnep a választás, amelyen az emberek értékelhetik a testület, azaz a választott vezetők által elvégzett munkát. Ez persze összefügg a költségvetési lehetőségekkel, a település földrajzi elhelyezkedésével, a gazdasági lehetőségekkel, de összességében mindenhol elmondható, hogy jelentős javulás történt – fogalmazott. Közölte: az október 13-ai választás tétje az, hogy az emberek hogyan ítélik meg, a polgármesterek, képviselők jól végezték-e munkájukat a település érdekében. Nem pártpolitikai tétje van az önkormányzati választásnak; az önkormányzati testületeknek megválasztásuk után az adott település érdekeit kell képviselniük – mondta.

Forrás: www.kormany.hu, Belügyminisztérium

A BELÜGYMINISZTERIUM KÖZLEMÉNYE

Dr. Pintér Sándor belügyminiszter 2019. szeptember 2-án a Belügyminisztériumban tájékoztatta a Magyarország egyes területei közötti gazdasági egyenlőtlenség csökkentése érdekében szükséges fejlesztési programról az annak első ütemében részt vevő 50 település vezetőit.

A belügyminiszter közös gondolkodásra hívta az érintett településeket. Egyebek mellett megfogalmazta a program célkitűzéseit: olyan gazdaságélénkítő programcsomag indítása, mely hatékonyan járul hozzá a kedvezményezett térségek gazdasági, munkaerőpiaci hátrányainak csökkentéséhez, a helyi foglalkoztatás bővítéséhez, a vidék lakosság megtartó képességének növeléséhez.

Pintér Sándor hangsúlyozta, a kedvezményezett települések gazdasági fejlesztése nemzeti közpolitikai, társadalmi, gazdasági érdek, versenyképességük növelése hozzájárulhat a magyar gazdaság további erősödéséhez, az ott élő lakosok életszínvonalának növekedéséhez, az ország termelékenységének emelkedéséhez. Kiemelt cselekvési pontként jelölte meg a teljes települési foglalkoztatottság elérését, a START szociális szövetkezetek létrehozását, valamint a piac igényeit figyelembe vevő, azt kiszolgáló képzések indítását.

A tárcavezető rámutatott: a kitűzött célok akkor érhetőek el, ha a települések vezetői, polgárai maguk is aktív, kezdeményező, elkötelezett szereplői lesznek a programnak, hiszen ők azok, akik ismerik a helyi sajátosságokat, adottságokat és lehetőségeket. Pintér Sándor leszögezte: "A Belügyminisztérium nem tud, és nem is akar Önök helyett gondolkodni, az elengedhetetlen állami szerepvállalás nem azonos a helyi kreativitással, innovációval. A siker kulcsa az Önök kezében van."

Hoffmann Imre, a Belügyminisztérium közfoglalkoztatási és vízügyi helyettes államtitkára a közfoglalkoztatás jó gyakorlatai közül emelt ki példákat, számos sikeresen működő állattartó programra, tej- és húsfeldolgozó üzemre, gyümölcs- és zöldségfeldolgozóra hívta fel a figyelmet. A helyettes államtitkár kitért arra is, hogy a közfoglalkoztatás alapjain létrejött szociális szövetkezetek elősegíthetik a hátrányos helyzetű településeken élők közösségi integrációját. Az erős helyi közösségek pedig hozzájárulhatnak a vidéki népesség elvándorlásának mérsékléséhez, a demográfiai mutatók kedvező alakulásához.

Forrás: www.kormany.hu, Belügyminisztérium

A FELZÁRKÓZÁS MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ EGYÜTTMŰKÖDÉSRE VAN SZÜKSÉG

Pintér Sándor miniszterelnök-helyettes, belügyminiszter a Felzárkózó települések hosszú távú programjában szereplő első 31 település önkormányzati vezetőinek tartott – augusztus 27-i – tájékoztatót, Tiszaburán közölte: a kormány döntése értelmében a következő években 300 nehéz helyzetű település kap segítséget, 2019-ben az első 31 helyszínen kezdődik el a munka. A programot a Magyar Máltai Szeretetszolgálat koordinálja, a végrehajtásban a nagy egyházi karitatív szervezetek és a településeken dolgozó civil szervezetek is részt vesznek.

A miniszter hangsúlyozta: a romák ma is gazdasági nehézségekkel és előítéletekkel küzdenek, ezen szeretnének javítani. Hozzátette: bár számos kísérlet történt, nem valósult meg az integrációjuk, teljes beilleszkedésük a társadalomba. "Előrelépés volt, de áttörés nem." Kifejtette: a romák leszakadása ma is jelentős a tanulás, képzettség, az egészségi állapot, valamint a jövedelmek területén. A kormány egyértelmű álláspontja, hogy nem fogadható el ez a különbség – tette hozzá.

Kitért arra, hogy a 300 települést komplex – foglalkoztatási, iskolázottsági, lakhatási, jövedelmi, bűnözési viszonyokat és a korszerkezetet egyaránt figyelembe vevő - mutató segítségével, a KSH-val együttműködve választották ki. Mint mondta, egyértelművé vált, hogy egyszerre, egy ütemben az egész ország területén nem tudják megoldani a "leszakadást", ezért kísérleti programokat hoznak létre. Hozzátette: számítanak a települések vezetőire a programok megvalósításában. Remélik, hogy az ő eredményeik a későbbiekben az ország más területein is például szolgálnak.

A programban több célkitűzés is szerepel. Példaként említette Pintér Sándor a nehéz helyzetű települési önkormányzatok kiszámítható működésének elérését és a lakosság helyzetének

javítását szolgáló fejlesztések megvalósítását. Szeretnék a bűncselekmények számának további csökkenését is elérni a megélhetés javításán keresztül. A belügyminiszter kiemelt célnak nevezte a teljes foglalkoztatás elérését is.

Kásler Miklós, az emberi erőforrások minisztere azt mondta: az ősi hagyományokból eredeztethető, hogy a magyar állam keretei között minden nép, minden üldözött nemzet otthonra talál. Magyarország nem gyarapodhatott volna, ha az itt élő népek nem közösen lépnek fel - tette hozzá. A magyar állam - amikor külső erők nem kényszerítették másra - megvédte, támogatta és segítette minden állampolgárát, minden közösséget. A "romakérdést" nemzeti sorskérdésnek nevezte a miniszter.

Ennek megoldásában már évek óta jelentős szerepet vállalnak az Emberi Erőforrások Minisztériumának ágazatai – tette hozzá. "Új egészségkultúrát honosítunk meg Magyarországon, amelynek keretében megújítjuk a teljes egészségügyi ellátórendszert" - mondta Kásler Miklós, jelezve: a cél, hogy a prevenció, a szűrővizsgálatok és az egészséges életmód hangsúlyozásával növekedjen a magyar emberek egészségben eltöltött éveinek a száma.

A miniszter kiemelte: több program van, amely a felzárkózó településeket érinti. 2017-ben kezdődött meg a "Helybe visszük a szűrővizsgálatokat" program, amelynek keretein belül egyszerre három szűrőbusszal járják a településeket, elsősorban specifikusan a daganatos, szív- és érrendszeri betegségekre utaló jeleket vizsgálva, mivel ma Magyarországon ezek felelnek a halálozások 75 százalékáért. Külön figyelmet fordítanak a védőnői ellátás fejlesztésére a hátrányos helyzetű településeken, hogy a jövőben minél kevesebb gyermek szülessen behozhatatlan hátrányokkal - közölte. "A felzárkóztatásban a legfontosabb szerepe azonban az oktatásnak, az iskolának van" - folytatta a miniszter, aki elmondta: országsszerte 285 tanoda működik, amelyek 8500 tanuló hátránykompenzálását biztosítják. Az idén a kormány 2,5 milliárd forinttal támogatta a programot.

Külön kiemelte Kásler Miklós az Útravaló ösztöndíjprogramot, amelyben tanévenként 13 ezer hátrányos helyzetű tanuló vesz részt. A felsőoktatási rendszer szerves részét képezik azok a programok - mint például a Bursa Hungarica Ösztöndíj, az Út a diplomához ösztöndíj, a Felsőoktatási Mentorprogram, illetve egyéb szociális támogatások -, amelyek a hátrányos helyzetű hallgatókat segítik, hogy a mindennapi gondoktól mentesen, megfelelő mértékben tudjanak a tanulmányaikra koncentrálni. A tehetséges roma hallgatók számára továbbá 11, kivételes eredményeket felmutató szakkollégium működik.

Vecsei Miklós miniszterelnöki biztos, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alelnöke kijelentette, nincs minden helyen használható módszer, minden település más és más beavatkozást igényel. Minden településben közös viszont, hogy a fókuszban a gyermek van - jegyezte meg. A kiválasztott 300 településen összesen 270 ezer ember él, nagy részük roma származású. A lakosság iskolai végzettsége és foglalkoztatottsági rátája alacsony, a komfort nélküli lakások aránya meghaladja az országos átlagot.

A program szakmai alapja a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Magyar Örökség Díjjal is kitüntetett Jelenlét programja, amely nem előre megírt feladatokat valósít meg településeken, hanem a helyben megismert problémákra keres gyakorlati megoldásokat, és szociális diagnózisok felállításával jelöli ki a fejlődés irányába tett lépéseket – mondta.

Forrás: www.kormany.hu, Belügyminisztérium

KIEMELT JELENTŐSÉGE VAN A TISZAI ORSZÁGOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK

Kiemelt jelentősége van a tiszai országok együttműködésének a folyam nyújtotta gazdasági előnyök kihasználásában és a vészhelyzetekre való jobb és szakszerűbb felkészülésben - mondta Pintér Sándor belügyminiszter szeptember 26-án, Budapesten, a felülvizsgált Tisza együttműködési szándéknyilatkozat ünnepélyes aláírását követően.

Az öt tiszai ország (Románia, Szerbia, Szlovákia, Magyarország és Ukrajna) vízgazdálkodásért felelős vezetői a Nemzetközi Duna Védelmi Bizottság (ICPDR) 2019. évi magyar elnökségének meghívására érkeztek Budapestre, hogy megerősítsék: elkötelezettek a Tisza vízgyűjtő területén a fenntartható vízgazdálkodásban.

A találkozón aláírták a felülvizsgált Tisza Együttműködési Nyilatkozatot, illetve elfogadták az Integrált Tisza Vízgyűjtő Gazdálkodási Tervet és közös programok elindításáról is döntöttek a szakemberek. A vízgyűjtő-gazdálkodási tervet az Országos Vízügyi Főigazgatóság vezetésével megvalósult JoinTisza Projekt keretében dolgozták ki a tiszai országok szakemberei az EU támogatásával.

Pintér Sándor az aláírást követő sajtótájékoztatón arról beszélt, a Tisza öt országot köt össze, lehetőségeket hoz a gazdaság, mezőgazdaság, turizmus és ipar területén, ugyanakkor veszélyeket is rejt, és példaként a 2001-es beregi árvizet említette, amelyben a víz 2800 ingatlant mosott el.

Pintér Sándor kiemelte: a most elfogadott Integrált Tisza Vízgyűjtő Gazdálkodási Terv a későbbiekben még jobb együttműködésre ad alapot a tiszai országoknak mind a folyam nyújtotta gazdasági előnyök kihasználása, mind a veszélyhelyzetekre való jobb és szakszerűbb felkészülés területén.

A miniszter a JoinTisza projekt eredményeiről szólva példaként említette, hogy többek között 4,3 millió euró értékben a Tisza magyarországi szakaszának vízminőségét javító megoldásokat dolgoztak ki, a PET-palack- és a kommunális hulladék-szennyezés csökkentésével.

Ioan Denes román vízügyi és erdészeti miniszter a sajtótájékoztatón arról beszélt, a Tisza vízgyűjtő területének legnagyobb része Románia területén helyezkedik el, ezért nagy felelősségük van a folyam vízminőségében és az árvízi védekezésben. Jelezte: továbbra is vállalják a tevékeny részvételt a közös gondolkodásban, a projektek végrehajtásában.

Zeljko Radosevic szerb mezőgazdasági, erdészeti és vízügyi államtitkár arról beszélt, mivel Szerbia a Tisza vízgyűjtő területének az alsó részén helyezkedik el, számukra az elfogadott Integrált Tisza Vízgyűjtő Gazdálkodási Terv kivételes jelentőségű. Mint mondta, igyekeznek a jövőben is intenzíven ápolni a kapcsolatokat a Tisza vízgyűjtőjének partnerországaival, és biztosítani a jövő nemzedékének a megfelelő vízminőséget.

Vladimír Novák szlovák környezetvédelmi államtitkár az együttműködés fontosságáról beszélt és kiemelte, reményeik szerint az elfogadott Tisza Vízgyűjtő Gazdálkodási Terv javítani fogja a folyam vízminőségét, a lakosság életminőségét, segít alkalmazkodni a klímaváltozás hatásaihoz.

Ljubov Nepop magyarországi ukrán nagykövet elmondta, Ukrajna számára fontos az együttműködés a többi tiszai országgal és ezt - mint fogalmazott - folytatni is kell. A nagykövet kiemelte a tapasztalat- és információcsere valamint a partneri viszonyok javításának fontosságát.

Forrás: www.kormany.hu (MTI/BM)

BIZTONSÁGBAN INDULJON A FŰTÉSI SZEZON

Még mindig nem késő elvégeztetni a szezon megkezdéséhez elengedhetetlenül szükséges karbantartási munkákat a tüzelő-fűtő berendezések esetében. Fűtési technológiától függetlenül komoly veszélyt jelenthet, ha a fűtőeszközt nem rendeltetésszerűen használják, ha szabálytalan annak kivitelezése, vagy ha a rendszeres műszaki felülvizsgálatot elmulasztották. Ugyan a fűtési szezon hivatalosan csak október 15-én kezdődött, az idő egyre hűvösebb, napról-napra közelebb kerülünk ahhoz, hogy újra üzembe helyezzük fűtőberendezéseinket.

A fűtési szezon elindulása előtt fontos felülvizsgáltatni a fűtőeszközöket és a kéményeket. Egy elkoszolódott kazán teljesítménye romlik, működtetése veszélyes. Nem szabad háztartási hulladékkal, lakkozott, festett vagy nedves fával fűteni, mert ezek amellet, hogy mérgező gázokat bocsátanak ki, fokozzák a kéményben a kátrány és a korom lerakódását. Az ilyen lerakódások miatt leszűkül a kémény belseje, amely miatt visszaáramolhat a füst a házba. Ha valaki csak két hétig háztartási hulladékkal fűt, annyi korom és kátrány rakódik le a kéményben és a fűtőeszközben, mint normál fűtőanyag használata esetén egy teljes fűtési szezonban. A kémény belső falára lerakódott vastag korom- és kátrányréteg a fűtés hatására izzani kezd, akár meg is gyulladhat, ami lakástűzhez vezethet.

Fontos figyelni arra, hogy a családi házakba a kéményseprő nem megy automatikusan, az állampolgár által foglalt időpontban végzi el az ingyenes ellenőrzést és tisztítást. A <http://kemenysepres.katasztrofavedelem.hu/ugyfelszolgalat> linken lehet időpontot foglalni.

A statisztikák egyértelműen azt mutatják, hogy a fűtési időszakban megemelkedik a lakástűzek száma, míg naponta átlagosan tizenhat lakástűzhez riasztják a katasztrofavedelem tűzoltóegységeit, a fűtési időszakban meg is duplázódhat ez a szám. A lakástűzek leggyakrabban emberi mulasztás miatt következnek be, holott könnyen megelőzhetőek lennének. Azokban a lakásokban, ahol füstérzékelő van, nem keletkezik nagyobb tűz, hiszen még annak kialakulásakor meg lehet fékezni a lángokat. Egy füstérzékelő nemcsak életet ment, hanem annak köszönhetően a keletkező károk mértéke is jóval kisebb.

A fűtési szezonban fokozott veszélyt jelent a szén-monoxid, a mérgezések elkerülése érdekében az eszközök karbantartása mellett a lakás megfelelő szellőzéséről is gondoskodni kell. Az új, jól szigetelő ajtókbá és ablakokba célszerű résszellőzőt szereltetni.

A szén-monoxid akkor alakul ki, ha a nyílt égésterű fűtőeszköz elhasználja a szoba levegőjét az égéshez, és nincs meg a szükséges levegő-utánpótlás. Ahogy a tűz, úgy a szén-monoxid érzékelésére is van eszköz, amelynek használata életet menthet.

Az alábbi linken található érzékelők megfelelő biztonságot nyújtanak:

http://www.katasztrofavedelem.hu/letoltes/piacfelugyelet/1_CO_Pozitiv_lista_20190919.pdf

Forrás: www.katasztrofavedelem.hu

MINDEN EDDIGINÉL JELENTŐSEBBEK A FÁSÍTÁSI PROGRAMOK

Minden eddiginél jelentősebb programokkal folytatja az erdő- és faültetéseket az Agrárminisztérium (AM), és mindenki számára lehetővé teszi a részvételt Magyarország zöldítésében.

A minisztérium október 3-i sajtórendezvényén sürgette a magángazdálkodók további támogatását, mivel a gyenge minőségű termőföldek erdősítésére elsősorban nekik van lehetőségük. Kiemelte emellett a leromlott és nehezen hasznosítható területek, különösen az elhagyott ipari övezetek fásítását. Országszerte több tízezer hektárnyi területen ezermilliárdokba kerülne a kármentesítés, miközben az elszennyezett talaj erdősítéssel is tisztítható. Az erdőkkel fel lehetne váltani például az előregedett, 50-60 éves gazdaságtalanul működő gyümölcsösöket is, ha a támogatások ebben érdekeltté tennék a tulajdonosokat. A termelők jobban járnak, ha munkaerő és feldolgozó kapacitás nélkül nem almafákat nevelnek, hanem erdősítésből jutnának bevételhez, az erdősávok megújítása ráadásul a termelésnek és az élővilágnak is egyszerre kedvez. A tárcavezető úgy látja, hogy csak ezzel több ezer hektár új erdő telepíthető.

Az önkormányzatok az AM tervei szerint parkok és útmenti sávok fásítását támogató pályázatokra jelentkezhetnek. A tárca olyan fajok ültetését támogatná, amelyek egyszerre tűrik a szárazságot és a városi levegőt, ugyanakkor nem bocsátanak ki allergén pollent. A fásításokban a miniszter az önkormányzatok mellett a civil és egyházi közösségekre is számít, hiszen az eddigi programok tapasztalatai kedvezőek, ezért az újak is jelentős társadalmi és környezeti eredményekkel zárulhatnak.

Sokakat ösztönöz cselekvésre az is, hogy a klímavédelem hirtelen a közbeszéd egyik legfontosabb témája lett, a hamarosan kezdődő programoknak ezért hasznosítaniuk kell a fiatalok és a civil közösségek tenni akarását. Az éghajlatváltozás következményei - mint fogalmazott - valóban jelentősek, épp ezért felelőtlenség politikai haszon reményében, klímakatasztrófára hivatkozva feszültséget kelteni. A környezeti kihívásokat csak szakmai összefogás oldhatja meg, és aki tényleg tenni akar, részt vehet a várhatóan jövő tavasszal kezdődő közösségi rendezvényeken és nyílt napokon, vagy indulhat az új.

A környezeti kihívások jelentőségét emelte ki Nagy István a sajtóeseményt követő nemzetközi szakmai konferencián is. A tárcavezető kijelentette, hogy a káros éghajlati hatásokra Magyarország az erdőterület növelésével válaszol, támogatja az EU erdészeti stratégiájának megújítását, és számít más államok erdősítési tapasztalataira is. Az erdőgazdálkodás az agráriumnak az a része, amely hatékony és hosszú távú válaszokat kínál a klímaváltozásra.

Az AM földügyekért felelős államtitkára szerint a klímaváltozás miatt az erdőgazdálkodás is jelentős változások előtt áll. Zambó Péter a sajtórendezvényen elsősorban a csaknem 2 millió hektárnyi erdő fenntartását és megővését sürgette, hiszen azok évente majdnem 5 millió tonna széndioxidot kötnek meg Magyarországon. Szorgalmazta a fásítási programok folytatását is, megjegyezve, hogy a rendszerváltás óta már 200 ezer hektárral bővült a belföldi erdőterület, és ennél is jobban nőtt a széndioxid-felvevő képesség.

Az államtitkár üdvözölte, hogy 2010 óta több mint kétszer annyi, csaknem 90 ezer gyermek jutott el erdei-erdészeti iskolákba, sikeres volt a Vándortábor program, országszerte csaknem ezer pedagógust avattak be a természetvédelembe és erdőjárásba a helyi erdészeti

szakemberek. Tapasztalatai alapján a kirándulók egyre inkább tiszteletben tartják az erdőket, betartják az erdőjárás szabályait, de ezzel együtt is úgy látja, hogy tovább kell erősíteni a környezeti nevelést az iskolákban és az iskolákon kívül egyaránt.

Forrás: www.kormany.hu, MTI

ORSZÁGOS RENDEZVÉNYSOROZAT INDUL „A TÁJ NEMZETKÖZI NAPJA” ALKALMÁBÓL

Az Európa Tanács kezdeményezésére az Európai Táj Egyezmény megnyitásának napját, október 20-át 2017-től A Táj Nemzetközi Napjaként ünnepeljük Európa-szerte. Idehaza több szervezet is csatlakozott a kezdeményezéshez, és idén is változatos programokkal igyekeznek felhívni a tájaink értékeire és védelmére a lakosság figyelmét. Ebben az Agrárminisztérium és a Belügyminisztérium mintaprojektjei is segítséget nyújtanak.

Az Európa Tanács már több mint 15 éve felismerte a gazdag európai táji örökség jelentőségét. Hosszú előkészítő munka után 2000-ben október 20-án nyitották meg aláírásra a közeljövőben globálissá váló Európai Táj Egyezményt. Idén a táj és a víz kapcsolata, egyben pedig az irántuk érzett felelősség köré szerveződik a nemzetközi figyelem. Az [Európa Tanács „Táj és Víz” címmel](#) népszerűsíti a víz értékét a tájban. A Táj Nemzetközi Napja felhívására itthon több szervezet is az Európa Tanács Európai Táj Egyezményének szellemiségét időző rendezvényeket szervez.

Az éghajlatváltozás miatti szélsőségek hatásának mérséklése érdekében a többletvizeket vissza kell tartani, amelyhez a tájgazdálkodás reformja is szükséges. A táj és a víz kapcsolatának javítása a lakosság, az agrárium és az önkormányzatok összefogásával valósulhat meg, amelyhez az Agrárminisztérium és a Belügyminisztérium mintaprojektjei nyújtanak segítséget. Az Országos Vízügyi Főigazgatóság kezdeményezésére a vízügyi igazgatóságok olyan projektek eredményeit mutatják be a helyben érintetteknek, amelyben a beavatkozások figyelembe veszik a táj komplexitását, természeti és kulturális értékét egyaránt őrizve járulnak hozzá az emberi jóllét növekedéséhez. A rendezvények célja egyrészt az éghajlatváltozással kapcsolatos problémák fenntarthatósági szemléletű megoldásainak megismertetése, másrészt az integrált természetes vízmegtartó rendszer kialakításának népszerűsítése.

Az Agrárminisztérium részéről a nemzeti park igazgatóságok és a natúrparkok immár hagyománynak tekinthető módon terepi programokkal, túrákkal, tájsétákkal várják az érdeklődőket, ahol a táj jellegzetességeit megtapasztalva kerülhetnek közelebb az érdeklődők az adott táj természeti és kulturális értékeihez.

Az esztergomi [Duna Múzeum](#) új állandó kiállítása, a VÍZEUM, mely a víz és az ember kapcsolatát eddig soha nem látott módon mutatja be, október 11-én nyílik meg. A Táj Nemzetközi Napján, október 20-án a Múzeum nyílt napot tart, a VÍZEUM kiállítás, a múzeum Látványtára és Galériája ingyenesen látogatható lesz.

Forrás: www.kormany.hu, Agrárminisztérium

V. ORSZÁGOS KÖZFoglalkoztatási Kiállítás

A közfoglalkoztatottak létszámának folyamatos csökkenése egyértelműen igazolta a kormány szándékait. A közfoglalkoztatási program eredményei azt mutatják, hogy ez sikeres foglalkoztatási forma - mondta Pogácsás Tibor, a Belügyminisztérium önkormányzati államtitkára a V. Országos Közfoglalkoztatási Kiállítás és Vásár megnyitóján, 2019. szeptember 20-án Budapesten.

Az államtitkár ismertette, hogy 2016-os több mint 220 ezerről alig 100 ezerre csökkent a közfoglalkoztatottak létszáma, és a kormány szándéka szerint tovább csökken. A gazdasági fejlődés, a munkalehetőségek növekedésével tovább csökkenhet a munkanélküliség, és azok száma, akik nem az elsődleges munkaerőpiacon dolgoznak.

A közfoglalkoztatottak számának csökkenésével az erre fordított források is csökkennek, a 2020-as évre 180 milliárd forint áll rendelkezésre a közfoglalkoztatási programokra. Hozzáfűzte, hogy a gazdaság teljesítményének köszönhetően lehetőség van arra, hogy a közfoglalkoztatottak egyszeri juttatást kapjanak, összesen mintegy 9 milliárd forint értékben. A közfoglalkoztatás haszna társadalmi és szociális, mert a közösségben végzett munkával a közfoglalkoztatottaknak esélyük nyílik az elsődleges munkaerőpiacra való belépésre. 2010 óta több mint 240 ezer közfoglalkoztatott vett részt olyan képzésen, amellyel képzettséget szereztek a továbblépéshez.

A kiállításon 130 kiállító mutatta be a közfoglalkoztatás eredményeit. A települések a közfoglalkoztatottak munkájával rendezettebbé váltak, a közterületek gondozottak lettek, sok helyen a csapadékvíz-elvezetést oldották meg, vagy a mezőgazdasági utakat javították.

Forrás: www.kormany.hu, Belügyminisztérium

A TELEPÜLÉSI ARCULATI KÉZIKÖNYVEK JÖVŐT MUTATNAK MAGYARORSZÁG SZÁMÁRA

Települési arculati kézikönyveink jövőt mutatnak Magyarország és a mai kor építészei számára – hangsúlyozta a települési arculati kézikönyvekről szóló nemzetközi konferencia október 8-i megnyitóján a Miniszterelnökség közszolgálatért felelős államtitkára.

Tuzson Bence a Metszet folyóirat által szervezett konferencián rámutatott: egy kort általában az alapján ítélik meg, hogy milyen az építészete, ezért nem mindegy, mi épül Magyarországon, nem mindegy, hogyan fognak kinézni a magyar települések. Hozzátette, komoly példaként tekintettek az írországi arculati kézikönyvekre, de ehhez képest is megpróbáltak előbbre lépni, ezért kötelező erejű jogszabályba emelték a kezdeményezést.

Ritka az ennyire sikeres program: mióta megszületett az arculati kézikönyvekkel kapcsolatos jogi szabályozás, a települések is aktívvá váltak, és már több mint 95 százalékos arányban megalkották saját települési arculati kézikönyveiket.

Fülek Zsolt építészeti és építésügyi helyettes államtitkár felidézte, hogy 2015-ben más európai országok példájára megalkották a Nemzeti Építészetpolitika című kiadványt, amely a szakma alapvető kérdéseire kereste a választ. Ekkorra már rendelkezésre álltak az írországi példák, és elkészült a Balaton-felvidéki építészeti útmutató, ezért elkezdtek annak módját kutatni, hogyan tudják a jó példákat országosan kiterjeszteni, hogyan lehet olyan

jogszabályrendszert megalkotni, amely a szépet, az esztétikusot próbálna bemutatni. "Azért fogtunk neki az arculati kézikönyveknek az egész országra való kiterjesztésébe, mert hiszünk a jó példák erejében" - fogalmazott a helyettes államtitkár.

Fülek Zsolt elmondása szerint a kézikönyvek a Kárpát-medencében rendelkezésre álló klimatikai, tájegységi adottságokra, szellemi-kulturális örökségre alapozva igyekeznek jó példákat felmutatni. A szabályrendszert határozottan kettébontották: a települési arculati kézikönyvekre bízták, hogy miként kell kinéznie egy épülő vagy felújítandó épületnek, a műszaki paramétereket pedig a helyi építésügyi szabályzatra. Az arculati kézikönyvek tehát egyfajta "dress code-ként" kell működjenek az adott településen.

Hajnóczy Péter, a Magyar Építész Kamara (MÉK) elnöke felidézte, hogy a MÉK-nek kettős szerepe volt a munkában: a területi kamarák végezték el a kézikönyvek szakmai véleményezését, de tagjaik sok helyen részt vettek azok megalkotásában is.

Mindezt megkönnyítette az is, hogy a Miniszterelnökség erkölcsi és anyagi segítséget is nyújtott a településeknek a kézikönyvek elkészítéséhez. Noll Tamás építész elmondása szerint nemcsak Magyarországon érezték úgy, hogy a modern építészet nem mindig találja a választ a megfelelő környezet kialakításának problémájára, ezért a munka során nemzetközi, például írországi példákra is lehetett alapozni.

Az első "prototípus", a Balaton-felvidéki kézikönyv 2013-ra készült el, ezután a kormány is felkarolta a kezdeményezést - emlékeztetett Noll Tamás, hangsúlyozva: a szabályozás oldaláról már sok minden a helyére került, jó lenne, ha az építetők is éreznék ennek a jelentőségét.

Forrás: www.kormany.hu, MTI

AZ ÁSZ TÁJÉKOZTATÁSA AZ ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉKKEL VALÓ KORMÁNYZATI KAPCSOLATTARTÁSÉRT FELELŐS TÁRCAKÖZI BIZOTTSÁG LÉTREHOZÁSÁVAL KAPCSOLATBAN

Az Állami Számvevőszék stratégiai célja, hogy az ellenőrzési megállapításai, illetve a széleskörű tanácsadó tevékenységéből fakadó következtetései, felvetései a lehető legszélesebb körben hasznosuljanak, továbbá a három védelmi vonalból álló, egymásra épülő közpénzügyi ellenőrző rendszer hatékonyan működjön. Az Állami Számvevőszékkel Való Kormányzati Kapcsolattartásért Felelős Tárcaközi Bizottság létrehozása e célok megvalósulását támogatja és hozzájárul a közpénzügyi ellenőrző rendszer fejlesztéséhez. Az ÁSZ előrelépésnek tekinti és üdvözli az augusztus 30-i kormányhatározatban foglaltakat.

Az Állami Számvevőszék az Országgyűlés legfőbb pénzügyi-gazdasági ellenőrző szerve, amely az ellenőrzési tapasztalatain alapuló megállapításaival, javaslataival, tanácsaival támogatja az Országgyűlést, annak bizottságait, és az ellenőrzött szervezetek munkáját. Mindezzel az ÁSZ elősegíti a jól irányított állam működését.

A közpénzügyek ellenőrzését Magyarországon egy összehangolt, egymásra épülő elemekből álló rendszer biztosítja. Az első védelmi vonal az egyes szervezetek, intézmények, belső kontrollrendszere, a belső ellenőrzés; a második vonal az ágazati, kormányzati ellenőrzés (Pl: a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal és a Magyar Államkincstár ellenőrzései, illetve a kormányhivatali ellenőrzések); majd harmadik ellenőrzési védelmi vonalként működik a

külső független számvevőszéki ellenőrzés. A számvevőszéki ellenőrzés nem helyettesíti az adott szervezet belső ellenőrzését és az ágazati, kormányzati ellenőrzést sem. Az ÁSZ a kormányzattól teljes mértékben függetlenül működik, és a független ellenőrző tevékenységét a magyar törvényi előírások nemzetközi szinten is kiemelkedő mértékben biztosítják.

Az Állami Számvevőszék a 2017. évi tevékenységéről szóló beszámolójában az ellenőrzési megállapításai alapján felvetette, hogy a feltárt hiányosságok felszámolása érdekében érdemes lenne a számvevőszéki megállapításoknak nagyobb ráhatást biztosítani az egyes szervezetek belső ellenőrzésére – ezáltal növelve azok hatékonyságát és eredményességét. Továbbá az ÁSZ felvetette a közpénzügyi ellenőrző rendszer három védelmi vonala közötti koordináció erősítését.

Mindezekre tekintettel az ÁSZ 2017. évi beszámolóját elfogadó 22/2018. (X.16.) OGY határozat 2. pontja kimondta, hogy „Az Országgyűlés a közpénzügyek átláthatóságát és a nemzeti vagyonnal való - Alaptörvényben foglalt - felelős gazdálkodást azzal erősíti meg, hogy támogatja az Állami Számvevőszék 2017. évi beszámolójának azon felvetését, mely szerint az Állami Számvevőszék által feltárt hiányosságok felszámolása érdekében az Állami Számvevőszék megállapításainak nagyobb ráhatása legyen a belső ellenőrzésre annak eredményessége növelése érdekében.”

A Magyar Közlöny 147. számában megjelent a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal feladatainak bővítéséről, valamint az Állami Számvevőszékkel Való Kormányzati Kapcsolattartásért Felelős Tárcaközi Bizottság létrehozásáról szóló kormányhatározat, és az ehhez kapcsolódó kormányrendelet-módosítás támogatja az országgyűlési határozatban foglaltak megvalósítását, illetve hozzájárul az ÁSZ hasznosulási célkitűzéseinek erősítéséhez, a közpénzügyi ellenőrző rendszer fejlesztéséhez.

Forrás: www.asz.hu, Állami Számvevőszék

AZ ÁTLÁTHATÓSÁGRÓL SZÓLÓ NYILATKOZAT JELENTŐSÉGE

Az államháztartás központi alrendszerébe tartozó szervezet vagyona a nemzeti vagyon része, a vagyonnal való gazdálkodás célja a közérdek szolgálata. Nemzeti vagyon hasznosítására vonatkozó szerződés, illetve jogi személlyel, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettel kötött visszerthes szerződés csak átlátható szervezettel köthető. Az Állami Számvevőszék 2019. július 24. napján közzétette jelentését a Gottsegen György Országos Kardiológiai Intézet ellenőrzéséről. Az ellenőrzés megállapította, hogy az ellenőrzött szerv pénzügyi gazdálkodása, és vagyongazdálkodása során sem biztosította az átláthatóság követelményének érvényesülését.

A nemzeti vagyon alapvető rendeltetése a közfeladat ellátásának biztosítása, ideértve a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátását és e feladatok ellátásához szükséges infrastruktúra biztosítását. A nemzeti vagyonnal felelős módon, rendeltetésszerűen kell gazdálkodni annak hasznosítása folyamán is. Nemzeti vagyon hasznosítása alatt a tulajdonosi joggyakorló vagy a nemzeti vagyon használója által a nemzeti vagyon birtoklásának, használatának, hasznok szedése jogának bármely - a tulajdonjog átruházását nem eredményező - jogcímen történő átengedését értjük, ide nem értve a vagyonkezelésbe adást, valamint a haszonélvezeti jog alapítását.

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (Nvt.) azon szabályozási alapelven áll, hogy nemzeti vagyon hasznosítására vonatkozó szerződés csak természetes személlyel vagy átlátható szervezettel köthető. Az Nvt. 3. § (1) bek. 1. pontja megadja azokat a feltételeket, melyeknek megfelelően a gazdálkodó szervezet átláthatónak minősül. A feltételeknek való megfelelésről a szerződő félnek cégszerűen aláírt módon nyilatkoznia kell.

Költségvetési szervek a pénzügyi gazdálkodásuk során is kötelesek betartani az átláthatóságra vonatkozó előírásokat. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) az átlátható szervezet fogalmának definiálásakor visszautal az Nvt.-re. Az Áht. szempontjából az átláthatóság, mint szabályozási elv, a kötelezettségvállalások esetén jut szerephez. Kötelezettségvállalásnak tekinthető minden olyan fizetési kötelezettség, amely a kötelezettséget vállaló nyilatkozatán, döntésén alapul. Ezek lehetnek visszerthes szerződések, megbízások, megrendelések, vagy más hasonló visszerthes magánjogi kötelmek. Az Áht. 36. § (6) bekezdése a kötelezettségvállalásokkal szemben többletkövetelményeket ír elő, melyeket az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (Ávr.) fejt ki bővebben. Így a jogszabály előírja, hogy jogi személlyel, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettel kötött visszerthes szerződésnek tartalmaznia kell a szervezet képviselőjének nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy átlátható szervezetnek minősül.

Az Állami Számvevőszék 2019-ben közzétette jelentését a Gottsegen György Országos Kardiológiai Intézet ellenőrzéséről. A jelentésben megállapításra került, hogy az Intézet pénzügyi gazdálkodása nem volt szabályszerű, mivel a kiadási előirányzatok felhasználása során az Intézet által megkötött visszerthes szerződések nem tartalmazták a szervezet képviselőjének nyilatkozatát arról, hogy a szerződő fél átlátható szervezetnek minősül. Továbbá az ÁSZ feltárta, hogy a vagyon hasznosítása és értékesítése nem volt szabályszerű, mivel az Intézet a bérbeadási folyamat során nem rendelkezett a szerződő fél nyilatkozatával arról, hogy az átlátható szervezetnek minősül.

Átláthatósági nyilatkozat hiányában fennáll a veszélye annak, hogy olyan belföldi vagy külföldi jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezettel szerződik állami szervezet, melynek tényleges tulajdonosa nem ismerhető meg, vagy olyan államban rendelkezik a gazdálkodó szervezet adóilletőséggel, amellyel Magyarországnak nincs kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezménye, esetleg a gazdálkodó ellenőrzött külföldi társaságnak minősül. Ezzel sérül az Nvt. alapelve, mely az átláthatósággal, mint szabályozási alapelvvvel kívánja teljes körűen kirekeszteni az off-shore cégeket a nemzeti vagyon hasznosításának köréből. [Nvt. törvény indoklása]

Forrás: www.asz.hu (dr. Véber Emilia számvevő, dr. Bordás Ádám Elemző osztály osztályvezető)

TERMÉSZETES VÍZMEGTARTÓ MEGOLDÁSOK TANULMÁNYOZÁSA EURÓPAI HELYSZÍNEKEN

Természetes vízmeztartó megoldások európai helyszíneken történő megvalósulásának megismerését célzó, hazai önkormányzati vezetők és szakemberek részére szervezett V. külföldi tanulmányút

Franciaország Úti beszámoló

„Az önkormányzatok integráló és koordináló szerepének megerősítése az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében” című, LIFE16 CCA/HU/000115 azonosítószámú (röviden **LIFE-**

LIFE-MICACC projekt
LIFE16 CCA/HU/000115

MICACC) projekt keretében megrendezett ötödik külföldi tanulmányútra **2019. szeptember 16. és 18. között** került sor Franciaországban (Marais-Poitevin Regionális Nemzeti Parkban).

A tanulmányút szervezői csapatában - a LIFE-MICACC projektet megvalósító, Kedvezményezett szervezetek közül - a Klímabarát Települések Szövetsége, a WWF Magyarország Alapítvány és a Koordináló Kedvezményezett Belügyminisztérium kollégái vettek részt.

A további Társult Kedvezményezettek közül, három Partner Önkormányzat munkatársai (Bátya Község Önkormányzata, Püspökszilágy Község Önkormányzata, Ruzsa Község Önkormányzata), az Országos Vízügyi Főigazgatóság, a Pannon Pro Innovációs Szolgáltató Kft. kollégái, továbbá a Belügyminisztérium szakterületi képviselőjeként a Vízyűjtő-gazdálkodási és Vízvédelmi Főosztályának osztályvezetője, valamint a külső együttműködő partner önkormányzatok képviselői vettek részt a tanulmányúton.

A résztvevők **2019. szeptember 16-án** délelőtt indultak útnak repülőgéppel Franciaországba, amszterdami átszállással. Késő délután érkeztek meg Nantesba, ahol bérelt autóbusszal folytatták útjukat. Hosszú, fárasztó utazás után az esti órákban érkeztek meg Niort városában, ahol a szállás elfoglalása után, a közeli helyi étteremben vacsoráztak meg.

Másnap kora reggel a szervezők röviden ismertették az aznapi szakmai program menetrendjét, majd a csapat autóbusszal elindult a **V. külföldi tanulmányút** helyszínére a Marais Poitevin Regionális Nemzeti Park (Parc Naturel Régional du Marais Poitevin) coulon-i központjába, ahol **Alain Texier**, a nemzeti park Önkormányzatokért és Környezetért felelős tisztviselője fogadta a csoportot.

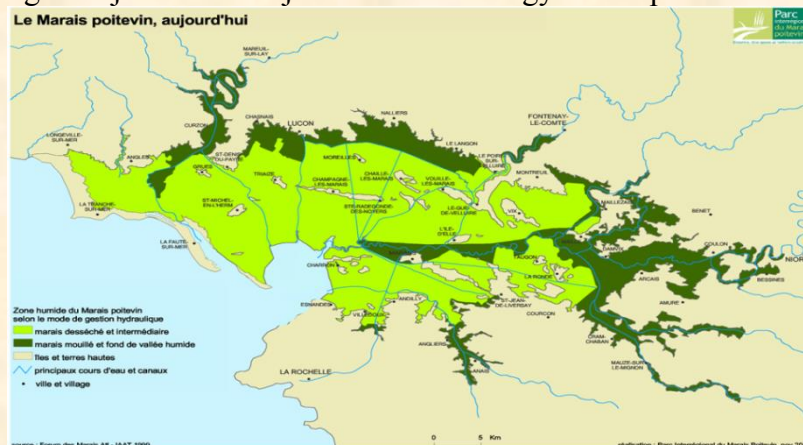

1. sz. kép Köszöntés és bemutatkozás a Regionális Nemzeti Park központjában

Elsőként **François Bon**, Vendée tartomány választott delegáltja, a Környezetért és Tervezésért felelős alelnök köszöntötte a résztvevőket, majd sorban őt követte **Catherine Tromas**, Deux-Sèvres önkormányzatainak kultúráért és fejlesztésért felelős alelnöke. Francia fogadóink bemutatkozását követően a LIFE-MICACC projekt részéről delegált csoport nevében Farkas Mátyás (WWF Magyarország) köszöntötte a francia kollégákat és ismertette röviden a projekt céljait, majd a magyar résztvevők egyenként is bemutatkoztak, bemutatták településüket pár szóban. A rövid ismerkedést követően elsőként a Regionális Nemzeti Park Vizes élőhelyek Program igazgató-helyettesének, **Jean Eudes Du Petit** előadását hallgathatták meg a résztvevők.

Az előadás keretében részletesen bemutatásra került a Marais-Poitevin Regionális Nemzeti Park létrejötte, működése, valamint a 2004-2008 között megvalósított LIFE04NAT/FR/000087 azonosítójú „A Marais-Poitevin mocsárvidék legjelentősebb élőhelyeink megőrzése” című projekt, melynek keretében közel 2000 hektárnyi önkormányzati tulajdonban lévő ártéri legelőt adtak és azóta is adnak bérbe helyi gazdáknak közös extenzív legeltetésre.

A Marais Poitevin Parc Naturel Régional kifejezést Marais-Poitevin Regionális Nemzeti Park-ként fordítjuk magyar nyelvre, azonban Magyarországon a nemzeti park minősítést olyan természetvédelmi területekre használjuk, amelyek védendőek mindenfajta mezőgazdasági és ipari hasznosítástól. Erre a különbségre utal a francia elnevezésben a *naturel* szó (a *national* szó helyett), ugyanis ezeken a területeken a természetvédelmi érdekek figyelembe vétele mellett, de történik gazdasági hasznosítás is, így a „*park naturel*” magyar nyelvben használt megfelelője inkább a tájvédelmi körzet vagy a nátpark elnevezés.

2. sz. kép A Marais-Poitevin Regionális Nemzeti Park területe

A terület 1979-ben kapta meg elsőként a nemzeti parki minősítést, melyet 1996-2014 között – a terület lecsapolása és az intenzív öntözéses mezőgazdasági tevékenység következményeként – elveszített, ebben az időszakban régiók közti park elnevezést használták. Hosszas társadalmi, és az érdekeltekkel történő egyeztetést követően 2014-ben került elfogadásra a **Charte du Parc naturel régional du Marais Poitevin (2014-2026)** dokumentum (alapokmány), mely megléte a mocsárvidék nemzeti parki státuszának visszaszerzéséhez is feltétel volt. Az alapokmány a különböző érdekelt felek által került elfogadásra: regionális szervezetek, környezetvédelmi, természetvédelmi

3. sz. kép Hajókirándulás

hatóságok, vízügyi igazgatóságok, önkormányzatok, helyi gazdák érdekvédelmi szövetségei, civil szervezetek. Franciaországban az egyes vízgyűjtőkön elterjedt egy úgynevezett „Contract de milieu” szerződésforma, melyben az egyes érintettek önkéntes alapon szerződésben rögzítik az ottani vízkészletek használatára vonatkozó szabályait, az élővizek kezelését, melynek célja egy kiegyensúlyozott vízkészlet-gazdálkodás megvalósítása. Több ilyen helyi megállapodás eredményeként született meg a 2014-ben elfogadott közös alapokmány, 12 éves időtartamra. A Nemzeti Park területén 2 régió, 3 megye és 91 település található. A nemzeti park területét 8.200 km csatornarendszer hálózza be, melyen 594 műtárggyal történik a vízkormányzás. A közel 200.000 hektár nagyságú területen elterülő parkra két típusú táj jellemző.

A 2. sz. képen található sötétzöld területek jelölik a mocsárvidéket, melyeken extenzív ártéri legeltetés jellemző (szarvasmarha, ló, birka), míg a világoszöld területek a szárazabb térségeket jelzik, ahol az intenzív, öntözéses szántóföldi növénytermesztés a domináns.

A fejlett vízkormányzó rendszernek, és a vízmegtartásra használt legelőknél illetve tározóknál hála, több egymást követő aszályos év után is van elegendő víz a csatornában. Az előadásokat követően a résztvevőknek lehetősége nyílt kérdéseik feltételére, azok megvitatására a Nemzeti Park munkatársaival, illetve a jelenlévő választott önkormányzati tisztségviselőkkel.

4. sz. kép Helyi gazda legeltetni viszi az állatait

Majd a csoport vízre szállt, hogy testközelből tekintse meg a lápok, vizes élőhelyeket, extenzív legelőket. Ezeken a területeken az 1990-es évek óta jellemző probléma a területek visszaerdősödése a legeltetés felhagyásának következményeként.

A Nemzeti Park munkatársai folyamatosan próbálják népszerűsíteni ezt a fajta legeltetést a gazdálkodók körében, hogy a terület megőrizhesse természetes állapotát. A gazdák a csatornákon keresztül erre a célra kialakított csónakokkal viszik ki a területre állataikat és hagyják ott őket szabadon legelni egészen télig, amikor is a területet teljesen beborítja a víz.

Ebéd után a csoport ismét buszra szállt és a francia vendéglátóinkkal közösen **Poirée sur Velluire település** irányába vette az utat, ahol **Alain Remaud** polgármester várta a résztvevőket.

A polgármester úr köszöntője után a helyi, Ouest France folyóirattól érkezett sajtós munkatárs készítette fotókat a résztvevőkről. A magyar csoport látogatásáról megjelent cikk az alábbi linken érhető el (<https://www.ouest-france.fr/pays-de-la-loire/les-veluire-sur-vendee-85770/le-poire-sur-veluire-des-elus-hongrois-au-communal-de-l-anglee-6532481>).

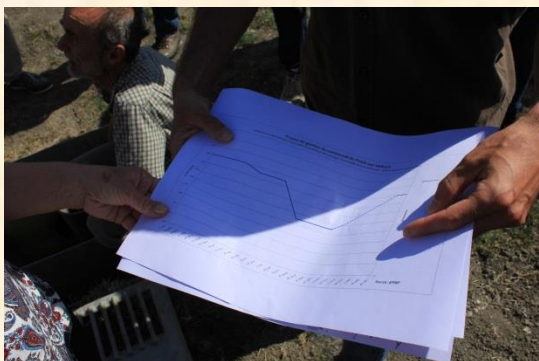

A megtekintett önkormányzati tulajdonban lévő legelő bérbeadására jelenleg öt helyi gazdával áll szerződésben a település, melyeket egy adott évre szólóan kötnek. A résztvevőknek lehetősége volt egy helyi gazdával is találkozni, **Alexis Gelot**-nal, aki készségesen válaszolt a résztvevői kérdésekre. Az idei nyár itt is nagyon száraz volt, így szükség volt a terület öntözésére. A téli csapadékosabb hónapokban a mesterségesen kialakított víztározó tavakat feltöltik vízzel szivattyúk segítségével, mely a forróbb hónapokban biztosítja az öntözést az állattartók és a

mezőgazdasági földművelők számára is. Látogatásunkkor a terület nagyon száraz volt, több hónapja nem esett már csapadék, így a legtöbb gazda már hazaszállította állatait. A helyi vízügyi hatóság szakemberei légi felvételeket készítenek, mely alapján nagyon pontosan fel tudják térképezni a terület domborzati viszonyait és hidrológiai adottságait. A számítások elvégzését követően határozzák meg az adott legelőterület állatlétszámát, valamint, hogy az ideális vízkormányzást biztosító műtárgyakat és létesítményeket, hová helyezték el a területen.

5. sz. kép Nalliers területe

A tanulmányút szakmai programjának utolsó állomásaként **Nalliers településre** látogattak el a résztvevők, ahol 106 hektár önkormányzati tulajdonban lévő legelő található. A területet a csaknem 1000 gazdát magában tömörítő helyi gazdakör képviselője, **André Boulot** és **Jacques Rauturier**, marhatenyésztő mutatta be a magyar delegáltaknak. A területen a gazdák közösen legeltetik marháikat és lovaikat. Hasonlóan a Poirée sur Velluire-ben látottakhoz itt is

szabadon vannak az állatok. A terület vízrajzi adottságait a helyi vízügyi hatóság tisztviselői mutatták be. Végezetül a tanulmányút résztvevőinek lehetősége volt, hogy kérdéseket tegyenek fel mind a Nemzeti Park megvalósításában közreműködő szakértők, mind a megjelent önkormányzati választott képviselők és helyi gazdálkodók felé.

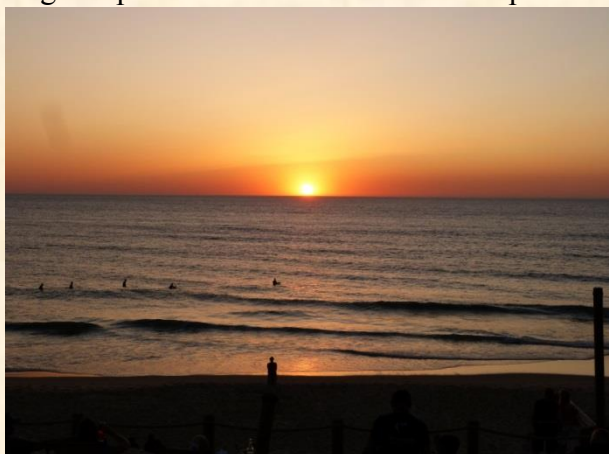

2019. szeptember 18-án a reggelit követően buszra szállt a csapat és elindult Bordeaux városába. A repülőgép indulása előtt, szabad program keretében lehetősége volt a résztvevőknek egy pár órás városnézésre. Délután 13.00-kor elbúcsúzott a LIFE-MICACC csapata a francia vörös borok fővárosától és elindult a repülőtérre, ahol egy nem várt kellemetlenség fogadta a résztvevőket. Kiderült, hogy az amszterdami repülőtér csomagrakodói által meghirdetett sztrájk miatt törölték a járatunkat. A légitársaság nem értesítette sem a résztvevőket, sem az utazási irodát. Hosszú telefonálgatásokat követően az utazási iroda arról tájékoztatta a résztvevőket, hogy másnap két csoportra bontva fognak tudni hazautazni. Ahogy a mondás tartja „*Minden rosszban van valami jó*”, a résztvevők bár aznap nem tudtak hazautazni, de az utazási iroda a repülőtérhez legközelebb Lacanau városában tudta elszállásolni a 21 fős csoportot, ami az Atlanti-óceán partján fekszik.

A legszerencsésebbek még a naplementét is láthatták az óceánparton.

6. sz. kép Szent András katedrális,
Bordeaux

7. sz. melléklet Catanau, naplemente

Másnap reggel két csoportban utaztak haza a résztvevők. Az első csoport délelőtt zürichi átszállással, míg a második csoport kora este Párizson keresztül jutott haza. Kalandos és kimerítő hazautazás ellenére, a résztvevők nagyon pozitívan értékelték a tanulmányutat, a megszerzett tapasztalatokat, élményeket.

Hazafelé úton a résztvevők egy kérdőív segítségével megosztották részletes szakmai véleményüket a tanulmányúttal kapcsolatban, és visszajeleztek arról, hogy mit éreztek hasznosnak, mit visznek haza a látottakból. A válaszokat kiértékelve elmondható, minden résztvevő összességében nagyon hasznosnak ítélte meg a tanulmányutat. A projektek sikerének kulcsfontosságú tényezőjeként a széles társadalmi körben elfogadott Charte-t (Charte du Parc naturel régional du Marais Poitevin) emelték ki a résztvevők, mely a különböző érdekelt felek közti egyensúly megteremtése által a Nemzeti Park működésének alapja. A terület természetes állapotának megőrzése érdekében tett helyi egyezmények megkötése példaértékű és adaptálható lehet a hazai gyakorlatban is.

Magyarországon a folyószabályozások következményeként eltűntek a lápok, mocsarak, azonban a Nemzeti Park területén történő vízkormányzás megoldást jelenthetne hazánkban is ezen területek újraélesztésére.

Az intenzív mezőgazdasági termelés és ipari állattartás környezeti szempontból nem fenntartható, így hazai viszonylatban is szükség van arra, hogy helyi szinten a gazdálkodókat az extenzív állattartásra ösztönözzük. Azonban nem szabad elfelejteni, hogy a helyi sajátosságok és adottságok figyelembe vétele mellett lehet leghatékonyabban átültetni és sikerre vinni egy-egy (valahol már bevált) jó gyakorlatot.

A meglátogatott helyszínekről készült részletes magyar nyelvű leírás a projekt honlap (<http://vizmegtartomegoldasok.bm.hu>) dokumentumtárában elérhető.

Szerző: Hugyecz Bettina és Szatzker Petra, Belügyminisztérium, Önkormányzati Koordinációs Iroda

Fókuszban az IKIR – Helyi Közzolgáltatás Információs Rendszer

AZ IKIR REGISZTRÁCIÓ MENETE

A **Helyi Közzolgáltatás Információs Rendszer – IKIR** alkalmazás **2018. május 1.** óta éles **üzemben** működik. Jelenleg közel **1300 önkormányzat** és több mint **1800 felhasználó** regisztrált a rendszerhez. Természetesen a **regisztráció lehetősége** nem zárult le, továbbra is **ingyenesen csatlakozhatnak** a rendszerhez az önkormányzatok.

Tudta...?

Az alábbi lépéseken keresztül lehet könnyedén az IKIR felhasználójává válni:

- Az **IKIR** rendszer felületéhez leadott igénylés benyújtását követő adatkezelési tájékoztató és regisztrációs lap **papír alapú kitöltése** csak az **első szintű felhasználóknak** (Polgármester és/vagy Jegyző) szükséges.
- Ezen dokumentumok beérkezését követően kollégáink elfogadják a **honlapon** (www.ikir.bm.gov.hu) is **leadott jogosultság igénylését** (amellyel 1. szintű aktív felhasználóvá válik). Ezután már teljes spektrumában tudja használni a rendszert.
- A hivatal többi dolgozójának (2. szintű felhasználók) az **IKIR honlapon** (www.ikir.bm.gov.hu) keresztül leadott jogosultsági igénylését a már aktív 1. szintű felhasználók (Polgármester és/vagy jegyző) tudják elfogadni a „**Felhasználókezelés**” **menüpontban**. Esetükben **nem szükséges papír alapú** regisztrációs dokumentumokat kitölteni és részünkre elküldeni!

Elemzés
Feladatellátási struktúra
Elégedettségmérés
Felhasználókezelés
Profil
Polgármester Anna (Polgármester)

nálókezelés > Felhasználók

ÚJ REGISZTRÁCIÓK
AKTÍV REGISZTRÁCIÓK

RÁCIÓK 1

sználó
Szerpkör
be a keresendő szöveget!
Válassza ki a kívánt értéket!

Felhasználó	Szerpkör	Szervezet	Település	Státusz
Dolgozó János	Helyi önkormányzati felhasználó	Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata	Eger	Elbírálás alatt

Tudta...?

A **papír alapú** kérelemmel zajló regisztrációs folyamat a következőképpen történik:

- A postai úton beérkezett dokumentumok többlépcsős vizsgálaton esnek át, első lépésben a **jogosultsági szint meglétének ellenőrzése** zajlik, melynek következtében vagy elutasításra, vagy további ellenőrzésre kerül sor.
- **Érdemi vizsgálat nélküli elutasítás** esetén a kérelmező telefonos tájékoztatást kap az elutasítás okáról, valamint a regisztrációs feltételekről.
- Második lépésben a kérelmező neve alapján korábban benyújtott érvényes jogosultsági kérelmek meglétének vizsgálatára kerül sor.
- Ha a kérelmező korábban nem nyújtott be jogosultsági kérelmet, akkor a jelenleg beérkezett dokumentumok **érdemi vizsgálat** alá kerülnek, valamint a kérelmező által megadott **adatok rögzítésre** kerülnek.
- A regisztrációs lapok hiányos kitöltése esetén lehetőség van **hiánypótlás** benyújtására.
- A sikeres érdemi vizsgálat lezárása után szükséges, hogy a kérelmezők **csatlakozási szándékukat az IKIR felületén elektronikusan is** leadják.

Az **elektronikus kérelemmel** zajló regisztrációs folyamat az alábbi módon kerül lebonyolításra:

- Az elektronikus regisztrációs igénylések az **IKIR rendszer internetes felületén keresztül** érkeznek.
- Az új jogosultsági igények, hasonlóan a papír alapú kérelmekhez, többlépcsős vizsgálaton esnek át.
- Az elektronikus kérelmek esetén ellenőrzésre kerül a **jogosultsági szint**.
- **Érdemi vizsgálat nélküli elutasításra** kerülnek azon kérelmezők, akik nem rendelkeznek a megfelelő jogosultsági besorolással.
- Második lépésben a kérelmező neve alapján **korábban benyújtott érvényes jogosultsági kérelmek** meglétének vizsgálatára kerül sor.

IKIR rendszer – felhasználói támogatás

Amennyiben a **rendszer használatával**, vagy az **IKIR-hez történő regisztrációval** kapcsolatban kérdése van, kérjük, hogy jelezze az ikir@bm.gov.hu email címen, vagy a **+3615501522**-es telefonszámon. Kollégáink a hét minden munkanapján várják hívásukat!

Hamarosan folytatjuk.

Készítette: Belügyminisztérium, Önkormányzati Koordinációs Iroda

Figyelmébe ajánljuk

VÁLTOZÁSOK A VÍZJOGI ENGEDÉLYEZÉS TERÜLETÉN

Meghívó a vizek kiemelt projekt keretében megrendezésre kerülő regionális szakmai napra

A Belügyminisztérium és a partnerei által megvalósuló, a KÖFOP-1.0.0-VEKOP-15-2016-00023 azonosító jelű, *Mezőgazdasági Vízhatal Információs és Ellenőrzési Keretrendszer (VIZEK) kialakítása* elnevezésű kiemelt projekt keretében az informatikai rendszer fejlesztése a végéhez közeledik.

A VIZEK informatikai rendszer a vízjogi engedélyezési eljárás, az ezzel kapcsolatos vízgazdálkodási, fenntartói, hatósági, adózási és kutatási-statisztikai feladatok támogatását valósítja meg. **A projekt keretében létrejött informatikai rendszer 2020. január 1-jétől elektronikus támogatást fog nyújtani** a vízjogi feladatokhoz, illetve egy olyan ügyfélbarát megoldás alkalmazásához, amelynek segítségével a felhasználók ügyintézése leegyszerűsödik.

A VIZEK projekt átfogó célja, hogy a tényleges vízhasználatokkal, azok technikai jellemzőivel, térbeliségével és időbeli lefolyásával kapcsolatban pontos információt szolgáltatson a vízügyi igazgatási szervek, vízügyi hatóságok, a döntéshozók és a statisztikai szervek felé, valamint csökkentse a vízhasználók és hatóságok adminisztratív terheit a vízhasználatához kapcsolódó vízjogi engedélyezési eljárás gyorsításával és egyszerűsítésével. A projekt egyben lehetővé teszi a potenciális mezőgazdasági vízigényekre vonatkozó előzetes talajtani és vízügyi információk elérhetőségét a termelők (gazdálkodók) számára.

Igazodva az adminisztratív terhek csökkentése érdekében a Kormány által tett lépésekhez, a kifejlesztésre kerülő informatikai rendszer a vízjogi engedélyezési folyamat felhasználói igényeinek megfelelően kerül kialakításra. A VIZEK rendszer alkalmas lesz a teljes vízjogi engedélyezés elektronikus úton történő lebonyolítására, továbbá naprakész és megbízható adatforrásként fog működni a hatósági és felügyeleti/ellenőrzési/elemezési feladatok ellátásához.

A jövőben a VIZEK rendszer támogatja az eljárásokhoz kapcsolódó hatósági, szakhatósági, eljárási díjak, és bírságok EFER rendszeren keresztül történő befizetését.

A vízügyi ügyfelek és érintett szervezetek számára VIZEK rendszer használata és működésének, funkcióinak ismertetése, bemutatása regionális szakmai napok keretében történik a következő időpontokban és helyszíneken:

1. **Miskolc** – 2019.11.04. (hétfő, 13:00-16:30) – [JELENTKEZÉSI LAP](#)
2. **Pécs** – 2019.11.11. (hétfő, 13:00-16:30) – [JELENTKEZÉSI LAP](#)
3. **Békéscsaba** – 2019.11.14. (csütörtök, 13:00-16:30) – [JELENTKEZÉSI LAP](#)
4. **Székesfehérvár** – 2019.11.18. (hétfő, 13:00-16:30) – [JELENTKEZÉSI LAP](#)
5. **Győr** – 2019.11.21. (csütörtök, 13:00-16:30) – [JELENTKEZÉSI LAP](#)
6. **Debrecen** – 2019.11.25. (hétfő, 13:00-16:30) – [JELENTKEZÉSI LAP](#)
7. **Budapest** – 2019.11.27. (szerda, 13:00-16:30) – [JELENTKEZÉSI LAP](#)

(Ha a link nem működne, kérjük, másolja be a böngészőjébe az alábbi sort: <http://bmevents.gov.hu/hu> és a jobb oldalon megjelenő események közül közvetlenül tudja kiválasztani a helyszínt és a rendezvényt.)

A rendezvényen való **részvétel térítésmentes, ám előzetes elektronikus regisztrációhoz kötött**. Kérem, hogy részvételi szándékát a jelentkezési lap kitöltésével jelezze, legkésőbb 5 munkanappal a rendezvény előtt. A regisztrációt követően a pontos helyszínről email-ben fogunk tájékoztatást küldeni.

PROGRAM:
12:30 – 13:00 Regisztráció, vendégfogadás
13:00 – 14:30 Előadás I.: a VIZEK projekt ismertetése
14:30 – 15:00 Kávészünet
15:00 – 16:15 Előadás II.: a VIZEK elektronikus vízügyi alkalmazás bemutatása
16:15 – 16:30 Konzultáció

A programváltoztatás jogát a szervezők fenntartják.

A szakmai napokon minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Készítette: Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság

Pályázati lehetőségek

MEGJELENT A SZOLGÁLTATÓ ÖNKORMÁNYZAT DÍJ PÁLYÁZATI FELHÍVÁSA

A Szolgáltató Önkormányzat Díj a 2018-ban módosított, a belügyminiszter által alapított és adományozott elismerésekről szóló 37/2012. (VIII. 2.) BM rendelet kihirdetésével került megalapításra.

A Szolgáltató Önkormányzat Díj adományozható az együttműködés, átláthatóság és nyitottság, hatásosság, hatékonyságjavulás, fontosság, fenntarthatóság és megismételhetőség szempontjából jó gyakorlatot megvalósító helyi önkormányzatok számára.

A Szolgáltató Önkormányzati Díjat olyan önkormányzatok nyerhetik el, melyek kötelező, vagy önként vállalt feladataikat szolgáltató szemléletben, példamutató jó gyakorlatok által hajtják végre, ezért a díj elnyerésének feltétele olyan pályázat benyújtása, amelyben az önkormányzatok a szolgáltató jelleget bizonyító jó gyakorlataikat mutatják be. A szolgáltató önkormányzat értékorientált szolgáltatói kultúrája megjeleníti az önkormányzat és intézményrendszereinek szakmai hitelességét, ezen szervezetek és a település érdekhordozói között létrejövő partnerséget, a tevékenységüket kísérő nyilvánosságot, és nem utolsósorban ezen intézményekben dolgozók – érdekhordozók által megítélhető – emberi, szakmai minőségét, hitelességét.

A Szolgáltató Önkormányzat Díj elnyerése anyagi elismeréssel nem jár, de kiemelt erkölcsi megbecsülést jelent az azt elnyerő önkormányzat, település számára.

Egy pályázati évben legfeljebb tíz helyi önkormányzat részesíthető a kitüntetésben, amelyet a Szolgáltató Önkormányzat Díj szakmai kuratóriuma javaslata alapján a belügyminiszter adományoz a nyertes önkormányzatoknak.

A díjnyertes pályázó jó gyakorlatai a díj elnyerését követően közzétételre kerülnek, az önkormányzat pedig tevélegesen részt vesz azok terjesztésében, bemutatásában. Ilyen módon a Díj jelentette dicsőség és megkülönböztető figyelem mellett, tevélegesen is hozzájárul az önkormányzati szféra fejlődéséhez, végső soron a Jó Állam stratégia végrehajtásához.

Pályázattal kapcsolatos kiemelt határidők

- pályázatok benyújtásának határideje: 2020. január 31.
- benyújtott pályázatok elbírálása: 2020. február 1. – 2020. április 15.
- Szolgáltató Önkormányzat Díj átadása: 2020. szeptember 30.

A pályázati felhívás [itt](#) érhető el.

Forrás: www.kormany.hu, Belügyminisztérium

UNICEF GYEREKBARÁT TELEPÜLÉS PÁLYÁZAT 2019

Az UNICEF Magyarország idén immáron ötödik éve hirdeti meg települési önkormányzatok számára pályázatát „UNICEF Gyerekbárát Település” cím elnyerésére.

A világ 38 országában működő UNICEF Gyerekbárát Település program a Magyarországon 1991 óta hatályos, idén 30 éves ENSZ Gyermekjogi Egyezményen alapul, és kifejezetten az önkormányzatokat szólítja meg annak érdekében, hogy azok minél többet tegyenek a helyi gyermekekért.

Egy Gyerekbárát Település biztosítja, hogy minden helyben élő gyermek hozzáférhessen az alapvető egészségügyi, oktatási, szociális és lakhatást biztosító szolgáltatásokhoz; tiszta vizet ihasson, higiénikus és egészséges körülmények között élhessen; ne fenyegetse kizsákmányolás, bántalmazás és erőszak, biztonságban közlekedhessen települése utcáin, valamint életkorának megfelelően játszhaszon, sportolhasson, szórakozhasson. A Gyerekbárát Településeken azonban a részvétel szempontjai is kiemelt figyelmet kapnak: hogy minden gyermek és fiatal aktívan részt tudjon venni a helyi kulturális és közösségi életben, családi, kisközösségi és társadalmi eseményeken egyaránt. Mindezekén túl az igazán Gyermekbárát Településeken a fiatalok bevonódása is biztosított, fontos, hogy esetleges problémáikkal meghallgatásra lelhessenek, hatással lehessenek a településüket érintő döntésekre és elmondhassák a véleményüket arról, hogy milyen környezetben szeretnének élni.

Az „UNICEF Gyerekbárát Település” elismerő cím adományozásával az Alapító szándéka hozzájárulni a települési önkormányzatok gyermekjogokkal kapcsolatos attitűdjének megerősítéséhez, továbbá elismerni a gyermekek védelme és jogaik érvényesítése terén elért eddigi eredményeket, és támogatni a megvalósításra váró helyi szintű programokat.

Az UNICEF Magyarország idén is két települési önkormányzatnak ítéli a címet. Az Alapító a legjobbnak ítélt pályázatok benyújtójának az „UNICEF Gyerekbárát Település” elismerő címet adományozza, és díjátadó ünnepség keretében, díjazottanként, egyszeri 2 000 000 Ft jutalomban részesíti, amelyet az „UNICEF Gyerekbárát Település” program megvalósítására és a településen élő gyermekek helyzetének javítására kell fordítani.

Az elismerő cím odaítélésekor előnyt jelent:

- olyan jó gyakorlatok bemutatása az elmúlt évekből, amelyek önkéntességgel, közös összefogással, a település fiatal lakossága kezdeményezéséből, illetve bevonásával valósítják meg a pályázati célokat;
- minden olyan, fenti kritériumokon túlmutató egyéb program, projekt, intézkedés, együttműködés bemutatása, amely az „UNICEF Gyerekbárát Település” program minél teljesebb megvalósulását segíti.

A beérkező pályázatokat független szakértői testület (Értékelő Bizottság) bírálja el. Az Értékelő Bizottságban részt vesz az UNICEF Magyarország 18 év alatti Fiala Nagykövete is.

A pályázatban bármely magyarországi települési önkormányzat részt vehet, amennyiben eleget tesz a jogszabályokban előírt ellátási kötelezettségeinek, és ezen túlmenően megvalósítja a fent részletezett, a gyermekjogok érvényesülését és a gyermekek részvételének erősítését szolgáló programelemeket.

A benyújtás határideje: 2019. október 31. – [Jelentkezési felület](#)

A program megvalósulását az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatja.

A programról és a korábbi nyertes pályázatokról itt tájékozódhat:

<http://unicef.hu/unicef-gyerekbarat-telepules/>

Az idei év pályázati kiírása mellett az alábbi linken letölthető a pályázat kapcsolódó dokumentuma, a vállalási nyilatkozat:

<https://unicef.hu/igy-segitunk/hireink/ujra-meghirdetjuk-gyerekbarat-telepules-palyazatunkat/>

Készítette: UNICEF Magyarország

SPORTPARKOK ÉPÍTÉSÉVEL BŐVÜL A MAGYAR FALU PROGRAM

A kistelepüléseken élők életminőségének javítása érdekében a kormány 2 milliárd forinttal támogatja sportparkok építését a Magyar Falu Program keretében.

A Magyar Falu Programért felelős Gyopáros Alpár kormánybiztos az érintett települések vezetőivel folyamatosan egyeztet a falvak igényeiről, a támogatási célok bővítéséről. A visszajelzések nyomán nyílt meg az új sportfejlesztési lehetőség közel kétszázötven 5000 lélekszám alatti település számára.

A támogatási program keretében korábban már bevált konstrukció szerint az A és B típusú sportparkok 40, illetve 70 m² alapterületen az egészséges életmódot, a mindennapi testmozgás elősegítését szolgálják. A kormány célja, hogy a mindennapos sportolás lehetőségét minden településen elérhetővé tegye, ehhez ezekkel a könnyen hozzáférhető és ingyenesen használható létesítményekkel kíván hozzájárulni. A korábban tartaléklistára került települések a napokban kapják meg az értesítést, hogy a Magyar Falu Program keretében lehetőséget kapnak a megálmodott fejlesztés megvalósítására, 239 önkormányzat 40 m²-es, további 7 önkormányzat pedig 70 m²-es sportparkot alakíthat ki.

A Magyar Falu Program célja a kistelepüléseken élők életminőségének folyamatos javítása, a lakosság elvándorlásának megállítása, illetve a gyermekvállalási hajlandóság támogatása.

Forrás: www.kormany.hu, Miniszterelnökség

PÁLYÁZAT A HÁZIORVOSI PRAXISKÖZÖSSÉGEKNEK

Család- és gyermekorvosi praxisközösségek, praxisok és fenntartó önkormányzatok pályázhatnak újabb ötmilliárd forintba a népegészségügyi feladatok hatékonyabb ellátására, illetve prevencióra.

A Három generációval az egészségért elnevezésű program célja az egészségben eltöltött évek számának növelése, a szív- és érrendszeri, valamint a daganatos megbetegedések rizikófaktorainak és a gyermekek egészségi állapotát befolyásoló tényezőknek a felmérése. A program most nyíló forrásaiból egy-egy praxisközösségre 50-80 millió forint vissza nem térítendő támogatás jut.

Az új egészségkultúra meghonosításáért számos programot indítottak el, ennek egyik eleme a praxisközösségeknek szóló pályázat. A cél az alapellátás megerősítése, és az, hogy lehetőség szerint a diagnózishoz és az egyes terápiákhoz a betegek ott férjenek hozzá, ahol élnek.

A program első pályázati kiírásában 5,8 milliárd forint állt rendelkezésre a népegészségügyi feladatok hatékonyabb ellátására és a megelőzést szolgáló feladatokra. Akkor 79 nyertes közösség egyenként átlagosan 67-69 millió forintot nyert el. Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) korábbi pályázatait is tekintve már 131 praxisközösség működik, azaz több mint 1,2 millió ember számára válik elérhetővé ez a fajta ellátás.

A pályázati feltételekről a miniszter elmondta, olyan praxisközösségek jelentkezését várják, amelyekben legalább öt háziorvos dolgozik együtt, a program forrásai lehetőséget adnak a megelőzést szolgáló eszközök, műszerek beszerzésére, vagy további szakemberek - dietetikus, gyógytornász, pszichológus - bevonására. Ezzel a pályázati lehetőséggel tovább nő a csoportpraxisok száma, tevékenységi körük bővül, hiszen a cél az lenne, hogy ez a rendszer országosan kiépüljön.

A Három generációval az egészségért pályázat első körében eddig több mint 20 ezer embert vontak be a szűrésekbe, állapotfelmérésekbe. Pozitív visszajelzések érkeztek a program indításával kapcsolatban, és bízunk abban, hogy a most megnyíló pályázat iránt is nagy lesz az érdeklődés.

Az eddigi vizsgálatok közül például demenciaszűrést 2067 esetben, egészségértés-felmérést 2996, pitvarfibrillációs szűrést 2396 esetben végeztek, a gyermekeknek szóló mozgásprogramba pedig 1191 gyermeket vontak be. A **pályázatok beadási határideje november 10-e**. A pályázatok gyors elbírálása után januárban megkezdődhet a munka a praxisközösségekben.

A program szakmai irányítója – hasonlóan az első körhöz – az Állami Egészségügyi Ellátó Központ és a Gottsegen György Országos Kardiológiai Intézet.

Forrás: www.kormany.hu, Emberi Erőforrások Minisztériuma

Pályázati hírek

SZÉKESFEHÉRVÁR, ORFŰ ÉS BUDAPEST V. KERÜLETE LETT A LEGVIRÁGOSABB IDÉN

Kihirdették a 26. Virágos Magyarország környezetszépítő verseny országos győzteseit. A zsűri döntése alapján a városok között Székesfehérvár, a falvak között Orfű lett a legvirágosabb, a budapesti kerületek közül pedig az V. kerület végzett az első helyen. A versenyre idén magas számban érkeztek nevezések, összesen 333.

A szervezők számos újítást vezettek be a verseny menetében. Idén először kétlépcsőssé vált a megmérettetés, így első körben területi szinten mérkőztek meg a városok és falvak. Ezen kívül a Virágos Magyarország hagyományteremtő céllal megnyitotta kapuit az erdélyi települések előtt is, hogy a jövőben egyre több határon túli magyarlakta település csatlakozhasson a kezdeményezéshez. A Virágos Magyarország környezetszépítő verseny 2019. október 4-én tartotta díjátadó gáláját Budapesten a Szépművészeti Múzeumban, ahol három település kapott fődíjat: Székesfehérvár (városok), Orfű (falvak), Budapest V. kerülete (budapesti kerületek). Emellett számos különdíjat is átadtak, így Miniszterelnöki Különdíjat kapott a városok közül Lenti, a falvak közül pedig Telkibánya, a Belügyminisztérium Virágos Önkormányzatért díját pedig Tatabánya és Rajka vihetette haza. A Magyar Turisztikai Ügynökség turisztikai különdíját Szarvas és Csupak kapta ebben az évben. Idén először erdélyi települések is nevezhettek a versenyre. Ebben a kategóriában végül Sepsiszentgyörgy és Csíkszépvíz lett a győztes.

A budapesti eseményen szintén átvehették elismerésüket Inka Truxovától, az Entente Florale Europe verseny elnökétől Nagykovács és Csemő polgármesterei, a két település a Virágos Magyarország tavalyi győzteseiként a városok, illetve falvak kategóriájában képviselték hazánkat Európa legrégebbi és legsikeresebb környezetszépítő versenyén. A szeptember végi ausztriai díjkiosztó eseményen mindkét település ezüst minősítést ért el, emellett Nagykovács elnyerte az elnöki különdíjat is a Hild-díjas főteréért. Jövőre az Európai Virágos Városok és Falvak versenyében Székesfehérvár és Orfű mérkőzhet meg 9 ország közel 15 településével.

A Virágos Magyarország verseny menetében az idei évtől számos újítást vezettek be a szervezők. Átalakították a verseny struktúráját, amelynek köszönhetően kiegyenlítettebbé váltak a települések esélyei. A megmérettetés ugyanis kétlépcsőssé vált, így először regionális szinten díjazták a városokat és falvakat, így még többen kaphattak esélyt az elismerésre, és számos tematikus díj is gazdára talált. A fődíjas, valamint a Miniszterelnöki Különdíjas településeket végül a hat régiós győztes város és falu (Lenti, Harkány, Székesfehérvár, Ózd, Szentes és Budaörs, illetve Lipót, Orfű, Paloznak, Telkibánya, Érsekcsanád és Szentlőrinc) közül választották ki.

További újítás az idei évtől, hogy a Magyar Turisztikai Ügynökség és a Szervező Bizottság a környezetszépítő kezdeményezésen keresztül is szeretne nyitni a határon túli magyarlakta települések felé. Így 2019-ben először, hagyományteremtő szándékkal az erdélyi települések is nevezhettek a versenyre, és a tervek szerint a következő években folyamatosan bővítik a részvételi lehetőséget a többi magyarlakta régió felé is.

A Virágos Magyarország kezdeményezés arra ösztönzi a városokat és községeket, hogy aktívan tegyenek a kulturált és vonzó településkép kialakításáért. Ehhez a parkok és virágos területek kialakítása mellett számos dolog hozzájárul, többek között a fenntartható fejlődés szempontjainak következetes alkalmazása, a településen élők összefogásának ösztönzése, életminőségük javítása, a környezettudatos gondolkodás és szemlélet erősítése, valamint a természeti és az épített örökség megőrzése és gyarapítása.

A Virágos Magyarország 2019-es országos díjátadóján átadott elismerések

Fődíj (város)
Székesfehérvár

Fődíj (falu)
Orfű

Budapest Főváros Díja
Budapest V. kerület

Miniszterelnöki Különdíj (város)
Lenti

Miniszterelnöki Különdíj (faluk)
Telkibánya

Virágos Önkormányzatért Díj (a Belügyminisztérium díja város kategóriában)
Tatabánya

Virágos Önkormányzatért Díj (a Belügyminisztérium díja város kategóriában)
Rajka

Fődíj, határon túli települések (város)
Sepsiszentgyörgy

Fődíj, határon túli települések (faluk)
Csíkszépvíz

Magyar Turisztikai Ügynökség különdíj (város)
Szarvas

Magyar Turisztikai Ügynökség különdíj (faluk)
Csopak

Országos Arany Rózsa Díj (város)
Siófok

Országos Arany Rózsa Díj (faluk)
Hídvégárdó

Fővédnöki Díj
Felpéc

Főkert Díj
Budapest XIX. kerület

A Legvirágosabb Úti Cél verseny (Közönségsdíj, Facebook szavazás a budapesti kerületek kategóriájában)
Budapest IV. kerület

Magyar Önkormányzati Főkertész Egyesület személyi díja
Spanyárné Halász Szilvia

Szervező Bizottság Elnöki Díj
Budapest XVIII. kerület

Forrás: www.viragosmagyarorszag.hu

A MAGYAR NEMZET MINDIG TISZTELTE AZ IDŐSEKET

Minden nemzet, ha ad magára és van önbecsülése, értéként tiszteli az időseket, ahogyan a magyar nemzet ismert 1100 éves történelme során mindig ezt tette – mondta az emberi erőforrások minisztere az idősök világnapja alkalmából tartott ünnepségen, amelyen átadták az Idősbarát önkormányzat és az Idősekért díjakat.

Kásler Miklós kiemelte: egy nemzet akkor marad fenn, ha a családokra támaszkodik, és akkor marad erős, ha "minden életkori réteg teljesíti a kötelességét, helytáll élete során és helytáll a családban". Hozzátette, ahogyan a szív ellátja oxigénnel az egész szervezetet, átszővi a szöveteket, úgy szövi át a nagyszülő is a család életét, "szíve és lelke" a családnak.

A család így együtt képez olyan biztonságot, menedéket, ahová mindenki visszavonulhat és ahonnan mindenki elindulhat – mondta, megjegyezve, hogy nemcsak a szülőkön, hanem a történelmet megélt nagyszülőkön is múlik, mi van "az útravalóbatyuban".

A miniszter azt mondta, egyetlen társadalom sem nélkülözheti a megélt élet tapasztalatait, amelyeket megszűrte az idő, kiszűrte az értékeket, hogy azokat át lehessen adni. Kiemelte: a magyar nemzet mindig értéként tisztelte az időseket, "hagyományaink szerint a nemzetet összetartó erő az integritás és az ősök tisztelete volt". Kásler Miklós kitért arra, hogy bővült az ország politikai mozgástere, gazdasági lehetőségei, a kultúrában, oktatásban soha nem látott fejlesztések történnek.

"Vissza nem térő pillanat ez a magyar családoknak, embereknek, nagyszülőknél is, hiszen amit most átadnak az unokáiknak - az értékek: a kereszténység, az európai kultúra és a hagyományos magyar értékek - most megfelelő talajra találhat" – jegyezte meg.

A miniszter szólt arról is, hogy az élet célja és értelme nem a pénz, a hatalom és az élvezetek. "Mindannyian megéljük, hogy a vágyak tovaszállnak, a pénz értéktelenné válik, a hatalom pedig elillan, de ami nem illan el, az érték, az örök érték, a család, a felnőtt, felnevelt gyermekek és a zibongó unokák látványa, és az az élettér, amiben mindez kibontakozik és virágba szökken" - fogalmazott ünnepi köszöntőjében Kásler Miklós.

A rendezvényen Idősekért díjat vehetett át Szabó Attila, a Berettyó-Körös Többcélú Társulás idősotthonának vezetője, Sütő Teréz, a soproni Alzheimer Café létrehozója, Rézmovits Ádám, a Magyar Államkincstár főosztályvezetője, Lang Zoltánné, a Fejér Megyei Integrált Szociális Intézmény vezetője, Somogyiné Berkes Magdolna, a Fővárosi Önkormányzat Kamaraerdei Úti Idősek Otthonának mentálhigiénés munkatársa, valamint Vasvári Ibolya, a Dr. Raksányi Árpád Integrált Szociális Intézmény vezetője.

A díjakat Kásler Miklós mellett Novák Katalin család- és ifjúságügyért felelős államtitkár és Fülöp Attila szociális ügyekért felelős államtitkár adta át.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Belügyminisztérium által 16. alkalommal adományozott Idősbarát önkormányzat díjat Berettyóújfalun, a főváros XVII. kerülete, a főváros XVIII. kerülete, Kecskemét, Kőszeg, Lenti, Solt, Szentgotthárd, Szolnok és Vác önkormányzata kapta, a díjakat Kásler Miklós és Pogácsás Tibor önkormányzati államtitkár adta át.

Forrás: www.kormany.hu, MTI

A BM 8 MILLIÁRD FORINTTAL TÁMOGATJA AZ ÖNKORMÁNYZATI FEJLESZTÉSEKET

A Belügyminisztérium (BM) az idén 8 milliárd forinttal támogatja az önkormányzati fejlesztéseket, ezek között bölcsődei, óvodai, védőnői, orvosi, illetve sportintézmények, valamint belterületi utak, járdák felújítását - közölte Pogácsás Tibor.

A BM önkormányzati államtitkára ismertetése szerint az idén két fejlesztési célú pályázatot írtak ki. Az első, csaknem 5 milliárd forintos felhívást májusban zárták le és augusztus elején hozták meg a döntéseket, amelyekkel 282 pályázatot támogattak.

Augusztusban a kormány további 3 milliárd forintot csoportosított át az önkormányzati fejlesztésekre. Az erre a keretre beadott pályázatokról a múlt héten döntöttek: 195 pályázatot támogattak, a folyósítás már megkezdődött - tette hozzá az államtitkár.

Pogácsás Tibor közölte, több mint 1800 pályázójuk volt idén. Szerinte azért is népszerűek a hazai forrású pályázatok, mert kevésbé kötöttek, mint a nagyobb uniós projektek.

Az államtitkár azt mondta, az évenként kiírt fejlesztési célú pályázatnak három fő célja van: a kötelező feladatot ellátó intézmények fejlesztése, felújítása, a sportlétesítmények fejlesztése, valamint a belterületi utak, járdák és hidak felújítása. A források felhasználására az önkormányzatoknak két évük van - fűzte hozzá.

A BM az idén a legtöbb forrást, több mint 4,7 milliárd forintot útfelújításra biztosította, intézményfelújításra pedig 2,5 milliárddnál többet adott - közölte Pogácsás Tibor, hangsúlyozva, a BM minden pályázatnál ellenőrzi, hogy az önkormányzatok szabályszerűen használták-e fel a forrásokat.

Ismertetése szerint a most elbírált pályázatok közül a legkisebb összegű, 510 ezer forintos támogatást Técső község kapta járdafelújításra, míg a legtöbbet, 30-30 millió forintot Bugac, Verpelét, Lengyeltóti és Ostffyasszonyfa nyerte intézményfelújításra, illetve Hajdúszoboszló, Hajdúhadház, Nagykőrös, Kistarcsa és Sárvár út- és járdafelújításra.

Az államtitkár közölte, a támogatási rendszer - a jövő évi költségvetési törvény szerint is - folytatódik. Kitért arra, hogy ha év végén maradvány lesz a költségvetésben, akkor a még nem támogatott pályázatokra is adnak forrást.

A BM az önkormányzatok számára minden évben más pályázati forrásokat is biztosít, így a vis maior események okozta károk helyreállítására, valamint szociálistüzelőanyag-támogatásra.

Forrás: www.kormany.hu (MTI; kormany.hu)

TÖBB MINT KÉTEZER-HÁROMSZÁZ TELEPÜLÉS NYERT A TÜZELŐANYAG-PÁLYÁZATON

A Belügyminisztérium által meghirdetett szociálistüzelőanyag-pályázaton 2358 önkormányzat nyert, nekik legkésőbb február 17-ig kell kiszállítaniuk a tüzelőanyagot az emberekhez.

A helyi önkormányzatok szociális célú tüzelőanyag-vásárlásához a költségvetés hárommilliárd forint támogatást biztosított, azonban a minisztériumi, fejezetben belüli átcsoportosítás eredményeként ötmilliárd forint áll rendelkezésre a programra.

A program 2011-ben 800 millió forintos keretösszeggel indult, vagyis a támogatási keret az eltelt években több mint ötszörösére emelkedett.

A támogatásra ötezer lakosnál kisebb települések pályázhattak, mert ezeken a településeken jellemzően több az idős lakos, és a települések saját bevétele is kisebb az átlagosnál. Az elbírálásnál arra törekedtek, hogy a legkisebb települések igényeit maximálisan kielégítsék, a fennmaradó összeget a települések lakosságának anyagi helyzetéhez mérten osztották fel.

A BM által készített összefoglaló szerint idén valamivel több pályázat érkezett mint tavaly, összesen 2358 önkormányzat pályázott és nyert. Az egy pályázóra jutó átlagos támogatás 2,1 millió forint. A benyújtott támogatási igény több mint nyolcmilliárd forint volt. Keménylombos tűzifa vásárlására 2065 önkormányzat nyert el támogatást 4,3 milliárd forint értékben, lágylombos tűzifa vásárlására pedig 41 önkormányzat valamivel több, mint 120 millió forintot. A nyertes önkormányzatoknak a tűzifát a kormányhivatalok erdészeti igazgatóságai által nyilvántartott erdőgazdálkodóktól kell megvásárolniuk. Barnaköszén vásárlására 252 önkormányzat nyert el 510 millió forintot. Ezzel azokon a területeken lehetett pályázni, ahol problémás a tűzifa beszerzése, viszont kis távolságból beszerezhető a szén. A becslések szerint a támogatással 180-190 ezer család téli tüzelőjének megvásárlásához tudnak érdemben hozzájárulni.

Az önkormányzatoknak saját rendeletben kell szabályozniuk, hogy a tüzelőanyagot milyen módon osztják szét. A tűzifát, illetve szenet legkésőbb február 17-éig kell kiszállítani. A pályázatok elbírálásáról szóló döntés hamar megszületett, így még a tél beállta előtt lehetőségük van az önkormányzatoknak a tűzifa megvásárlására és kiszállítására.

Forrás: www.kormany.hu, Belügyminisztérium

PEST MEGYEI ÖNKORMÁNYZATOK KAPTAK TÁMOGATÁST CSAPADÉKVÍZ-ELVEZETŐ RENDSZEREKRE

Huszonöt Pest megyei önkormányzat nyert el mintegy 4,3 milliárd forint hazai fejlesztési támogatást a csapadékvíz-elvezető rendszereik felújítására, korszerűsítésére, vagy kiépítésére. A pályázók minimum 40 millió és maximum 300 millió forint értékben nyerhettek el vissza nem térítendő költségvetési támogatást Pest megyei települési önkormányzatok területén lévő felszíni csapadékvíz-elvezető rendszerek fejlesztésére.

A "Települések felszíni csapadékvíz-elvezetés létesítményeinek fejlesztése, a települési vízgazdálkodás korszerűsítésének támogatása Pest megye területén" című felhívás a 80

milliárd forint keretösszegű, Pest megye célzott fejlesztését szolgáló támogatási program tizenharmadik pályázati felhívása, amelynek célja a megye területén a települések infrastrukturális ellátottságának javítása, a felszíni csapadékvíz-elvezető rendszerek fejlesztése, a települési csapadékvíz-gazdálkodás korszerűsítésének támogatása.

A támogatási összegekből a nyertes önkormányzatoknak olyan fejlesztések megvalósítására van lehetőségük, amelyek megakadályozzák az utóbbi tíz évben igazolhatóan bekövetkezett káresemények megismétlődését, csökkentik a káresemények mértékét vagy gyakoriságát, elősegítik a vízkárok enyhítését, és hozzájárulnak egy biztonságosan működő és fenntartható települési csapadékvíz-gazdálkodási rendszer kialakításához.

A program az egyes települések vagy településrészek csapadékvíz-gazdálkodási rendszerének komplex fejlesztésére irányul, olyan infrastruktúra-fejlesztések támogatásával, amelyek javítják a települések általános környezeti állapotát, a beruházások során olyan technológiák, módszerek alkalmazását, amelyek környezet- és természetvédő módon biztosítják a megépített infrastruktúra és a település működését, elősegítik a fenntartható fejlődést.

Az kormány 2016-ban döntött arról, hogy 2021-ig összesen 80 milliárd forint célzott pénzügyi támogatást nyújt a Pest megyei önkormányzatok és vállalkozások fejlesztéseire. A hazai forrásból finanszírozott támogatási programmal a kormány ellensúlyozni kívánja, hogy Pest megye a Közép-Magyarország régió részeként a hozzá hasonló fejlettségű megyékhez képest kevesebb európai uniós fejlesztési forráshoz juthat hozzá 2014 és 2020 között.

A [PM_CSAPVÍZGAZD 2018](#) kódszámú PM Pályázati Kiírás támogatotti listája a címre kattintva, továbbá a <https://regionalispolitika.kormany.hu/pest-megyei-palyazatok>, valamint a www.allamkincstar.hu oldalakon keresztül érhető el.

Forrás: www.kormany.hu, MTI

TÖBB MINT HÁROMSZÁZAN PÁLYÁZTAK A FALUGONDNOKI SZOLGÁLAT FEJLESZTÉSÉRE

Több mint háromszáz beadvány érkezett a Magyar Falu Program keretében a falu- és tanyagondnoki szolgálatok fejlesztésére kiírt pályázatra. A falu- és tanyagondnoki buszok beszerzésére, illetve a meglévő gépjárművek cseréjére biztosítanak – idén 4 milliárd forintos – forrást, ami legalább 266 busz beszerzését teszi lehetővé. Minden pályázat esetében a beadási határidő lejártától számított 60 napon belül születik döntés, de a gyakorlat azt mutatja, hogy már 50 napon belül tudnak nyerteseket hirdetni. A pályázati támogatást még ebben az évben kifizetik, így a nyertesek az idén beszerezhetik a buszokat. A falu- és tanyagondnokok az "intézményhiányos" kistépüléseken az óvodások és iskolások, valamint a betegek szállítását végzik, emellett segítenek a többi közt a gyógyszerkiváltásban és az étkeztetésben is. A szolgálatok fenntartását segítő, településenkénti 2,5 millió forintos állami támogatás összegét jövőre 4 millió 250 ezer forintra emelik.

A támogatásra jogosult települések száma két éven belül akár ötszázzal is bővíthet, ugyanis a korábbi 600 fős lélekszámhatárt januártól 800-ra, 2022-től pedig ezerre emelik. Várhatóan a buszbeszerzési pályázatot a következő években is kiírják.

Forrás: www.kormany.hu, MTI

A KORMÁNY 1200 HEKTÁR ÁLLAMI FÖLDDEL SEGÍTI A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TELEPÜLÉSEK LAKOSSÁGÁT

Az Agrárminisztérium és a Nemzeti Földügyi Központ nyilvános pályázatot hirdetett települési önkormányzatok számára, melynek keretében állami földek ingyenes használatára szerezhetek jogosultságot.

A szociálisan rászorulókat megsegítése érdekében indított program keretében 17 megye 109 települése nyújtott be sikeres kérelmet. Így, a kormány döntése alapján 371 földterület, összesen több mint 1230 hektár állami föld kerül 5 és 15 év közötti időszakokra ingyenesen a települési önkormányzatok használatába. A kormány kiemelt célja a magyar falvak támogatása, agrárgazdasági lehetőségeik kibővítése, a rászoruló vidéki emberek megsegítése. A Magyar Falu Program célkitűzéseivel összhangban az Agrárminisztérium és a Nemzeti Földügyi Központ pályázata elősegíti a helyi közfoglalkoztatás és a vidéki munkaerő-piaci lehetőségek bővítését, valamint támogatja a helyben termelt, egészséges mezőgazdasági termékek előállítását, így kitörési lehetőséget biztosít a hátrányos helyzetű települések lakossága számára.

A pályázat segítségével változatos művelési ágú (szántó, legelő, gyümölcsös, fásított terület, stb.) földek kerülnek tartós önkormányzati használatba, így az érintett települések lehetőségei is igen szélesek a földhasználat módja szerint. A Nemzeti Földügyi Központ a kormány döntése alapján hamarosan megkötöti az ingyenes vagyionkezelési szerződéseket az érintett településekkel. A vagyionkezelői jogviszony alapján az önkormányzatok jogosultak lesznek valamennyi, a földekhez kapcsolódó agrártámogatás lehívására, így a földek jövedelemtermelő-képessége maximálisan az önkormányzatoknál hasznosul. Az önkormányzatok ingyenes földhasználati programja újabb lehetőséget nyújt a magyar vidék további felzárkóztatására, segítséget ad a hátrányosabb helyzetű települések agrárgazdasági pozícióinak megerősítésére és a szociálisan rászorulókat támogatására.

Forrás: www.kormany.hu, MTI

LEGJOBB ÖNKORMÁNYZATI GYAKORLATOK PROGRAM 2019

Nagy érdeklődés kísérte a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Programját 2019-ben is. Előző lapszámunkban közzétettük a program nyertesait, az alábbiakban a részletes beszámoló található, a nyertes jó gyakorlatok rövid összefoglalóival, a díjazottak részére szervezett bolgár tanulmányút tapasztalataival. A tanulási folyamat fontos részére ezután kerül sor: a díjazottak szeretettel várják a kollégákat helyben, hogy egy szakmai nap keretében részletesen megbeszélhessék tapasztalataikat. Keressék a szakmai napok időpontjait a program és a TÖOSZ honlapján, iratkozzanak fel hírlevelünkre, amiben minden héten friss információkat nyújtunk.

A 10 tagból (Belügyminisztérium Önkormányzati Államtitkárság, Belügyminisztérium Társadalmi Felzárkózásért Felelős Helyettes Államtitkárság, Emberi Erőforrások Minisztériuma, Innovációs és Technológiai Minisztérium, Magyar Önkormányzatok Szövetsége, Magyar Faluszövetség, Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, Homo Oecologicus Alapítvány, eDemokrácia Egyesület, Országos Polgárőr Szövetség) álló Irányító Bizottság minden tagja egy-egy szavazattal bír és egyszerű többséggel hoz döntéseket.

A helyezések végső sorrendje három fordulón keresztül alakul, az Irányító Bizottság (IB) sokszor kihívásokkal szembesül az alma és a körte összehasonlításának analógiájára. Dr. Gyergyák Ferenc, a TÖOSZ főtitkára képviseli a Szövetséget az Irányító Bizottságban, egyben betöltve az IB elnöki szerepét is. A szakmai és szervezési munkálatokat a TÖOSZ Titkárság tagjai végzik, ettől az évtől Kolin-Sabján Katalin nemzetközi titkárt megjelölve a Program menedzsereként. A Program lényegét az egymástól való tanulás adja, az új és innovatív ötletek és programok cseréje. Az írásbeli pályázatokat szakértők pontozták, ami alapján az Irányító Bizottság meghatározta a megtekintésre érdemes jó gyakorlatokat. Így látogattak meg a szakértők 16 jó gyakorlatot, amiből 13 jutott a döntőbe.

Kiket és miért díjaztunk idén? – A döntős pályázók 2019. június 28-án bemutatott prezentációit követően az Irányító Bizottság tagjainak szavazata alapján az alábbiakban találhatóak a végeredmények, röviden a jó gyakorlat lényegével. Bővebb információk a díjazott önkormányzati kezdeményezésekről elérhetők a TÖOSZ (www.toosz.hu) és a program honlapján (www.legjobbönkormányzatigyakorlatok.hu).

Időügy (falvak kategória)

Első helyezés: Szamossályi Község Önkormányzata „Mindenki fontos! Fókuszban a demens ellátás” című pályázatával. A 780 fős település önkormányzata példaértékű módon üzemeltet egy idősek otthonát magas színvonalon, külön figyelmet fordítva a demenciával küzdő idősek ellátására. A helyieket foglalkoztató otthonban a személyre szabott ellátásban, az integrációban hisznek.

Második helyezés: Alsómocsolád Község Önkormányzata „Generációs híd építése és minőségi holisztikus ellátás a településen és az Őszi Fény Idősek Otthonában” című pályázatával. Alsómocsolád község 314 fős zsáktelepülés Baranya megye északi csücskében. A Norvég Alap támogatásával sikeresen megvalósított példaértékű nagy projektje segítségével, számos hazai és nemzetközi folyamatos együttműködések alakításával, következetes kiváló szakmai munkával Alsómocsolád kiemelkedő színvonalú életet biztosít idős lakosai számára.

Harmadik helyezés: Abasár Község Önkormányzata „Generációk kapcsolatban – Innováció az időskori ellátásban Abasáron és partner településein” című pályázatával. A remek gyakorlat példaértékű lehet minden önkormányzat számára, hiszen hosszú távú és jól működő partnerségben költséghatékonyan, magas színvonalon nyújtja komplex szolgáltatásait. Az Abasári Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás által fenntartott mikrotársulás hat településen biztosítja a szociális és gyermekjóléti alap ellátásokat (házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, nappali ellátás, támogató szolgálat, családsegítő szolgálat), a szociális szakosított ellátást (az idősek bentlakásos intézményében) és a gyermekjóléti szolgáltatást. Az abasári „szociális védőháló” lényege az, hogy a szakmai irányítást egy fő koordinálja, az ellátások egymásra épülnek, és minden segítségre szoruló kliens időben megkapja a számára legmegfelelőbb segítséget.

Időügy (városok kategória)

Első helyezés: Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata „A teljesség felé” időügyi programsorozatának bemutatásával. Ferencváros önkormányzata 2012-ben fogadta el „A teljesség felé” időügyi koncepcióját, mely iránymutatást, megoldási javaslatokat és lehetőségeket biztosított a kerületi időseket érintő kérdésekre. A koncepció legfontosabb eleme az önkormányzat koordinációs szerepének hangsúlyozása. Ennek jegyében programjainkat az élethosszig tartó tanulás, a generációk közötti együttműködés és az

önkéntesség hármasa jellemzi. A koncepció elfogadását követően az önkormányzat által teljes munkakörben foglalkoztatott idősügyi referens és a területhez rendelt költségvetési soron meghatározott költségvetési fedezet biztosításával garantálta a kerületi idősök igényeinek felkutatását, kiszolgálását. A referensi munkakör az idősügyi programok szervezése során a kerületben működő intézményekkel, idősklubokkal, civil szervezetekkel történő koordinációs feladatokat is magában foglalja. Az idősügyi programsorozat főbb típusai: az idősök megváltozott mozgáskoordinációjához igazított sporttevékenységek (gyógytorna, vízi torna, meridián torna, jóga, fitnesz, chikung, természetjárás, nordic walking stb.); kulturális feltöltődést és szellemi frissességet fenntartását szolgáló programok (Mindentudás Akadémiája, helytörténeti szemináriumok, koncertek, színházi előadások, társasjáték klub stb.); egészségmegőrző programok (orvosi előadások, cukorbeteg-klub, demencia kávézó stb.); élethosszig tartó tanulást biztosító tanfolyamok szervezése (főzőtanfolyam, számítógép- és mobileszköz-kezelői és nyelvi tanfolyamok); generációk közötti kapcsolatokat építő programok (Mesélj nekem, Nagyi!; Nárciszültetés és futás, Helytörténeti vetélkedő stb.). A programkínálat összegzése érdekében egy átgondolt, évi három alkalommal, friss tartalommal megjelenő Idősügyi programnaptár került kidolgozásra. A programsorozat megjelenései egységes arculatot kaptak, így az idősügyi programok könnyen és jól azonosíthatóak a kerületben megvalósuló számtalan kulturális és egyéb közösségi program mellett.

Második helyezés: Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata „Idősök Közösségi Központjának kialakítása, működtetése” című pályázatával. Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata felismerve az egyre növekvő számú 65 év feletti lakosság igényét, az idősokor aktív megélésére hozta létre és működteti az Idősök Közösségi Központját, vagyis a Senior Centert. A Senior Center életre hívását az a felismerés alapozta meg, hogy a szegedi önkormányzat – a város méretére figyelemmel – nem tudja közvetlenül elérni az idős polgárait, ebben a városban működő civil szervezetek tevékenységére kell támaszkodnia. A szervezetek működését kell segíteni ahhoz, hogy az idősök életminőségén javítani tudjunk. Ezért az Önkormányzat mellett működő Idősügyi Tanács és nyugdíjasügyi referens tapasztalatai, információi és maguk a szervezetek jelzése alapján jutottunk arra, hogy kell egy hely, ami akár a szervezetek székhelyül szolgálhat, ami infrastrukturális háttérként is szolgál és tájékozódhatnak a civil szervezeteket érintő jogi, számviteli előírásokról és a mindennapi ügyvitelben segítséget kaphatnak. A Senior Center ezen felismerésen alapulva készült el 2008-ban, és működik ma is. Az ehhez szükséges forrást az önkormányzat biztosítja. Az eredeti ötlet továbbfejlődött: az épület helyet ad az Idősök Akadémiájának, ahol színvonalas előadásokat hallgathatnak az érdeklődők, valamint különféle összejöveteleket szerveznek, mint 80-100 fős létszámú esti mulatság, bál. Közkedvelt lehetőség, hogy a külföldre szakadt családtagokkal is megtanulhat skype-olni a nagyszülő.

Állampolgári részvétel

Első helyezés: Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata „A szolnoki ifjúság közéleti nevelése” című pályázatával. Szolnok város ifjúsági életét meghatározza az önkormányzat azon törekvése, amellyel a fiatalokat a közéletbe bevonja, illetve azon döntése, amely révén létrehozta és működteti a Diákközgyűlést és a Diáktanácsot. A kitűnően kidolgozott, kipróbált és jól működő helyi ifjúsági szervezetek az önkormányzat támogatásával, együttműködésével példaértékű eredményeket tudnak felmutatni a programjaik mennyisége, minősége és az elért helyi fiatalok száma tekintetében. Innovatív és fenntartható példát szolgáltatva ezzel bármely önkormányzat számára.

Második helyezés: Alsómocsolád Község Önkormányzata „Alsómocsolád, az élhető zsáktelepülés – tudatos tervezéstől a közösségi vállalkozásig” című pályázatával. A mai változó világunkban egyre többen vannak, akik a fővárosból, a nagyvárosokból szívesen elköltöznének egy kistelepülésre annak érdekében, hogy egészségesebb, természetesebb körülmények között, igazi közösségben éljenek és neveljék a gyermekeiket. Ezzel együtt a falvaink előregednek, elnéptelenednek, így jó lenne ezt a két társadalmi trendet egy közös megoldásban egyesíteni. A lelkes alsómocsoládi csapat szerint két dolog van, ami visszariaszthatja a kiköltözni szándékozókat: a megélhetési bizonytalanság és az elmagányosodás, a valódi közösség hiánya. Jó gyakorlatuk erre a két dologra egyszerre kíván megoldást nyújtani, ezért a több éves társadalomfejlesztési folyamatok, valamint a Jövő-Szövő program fontos eleme a közösségi vállalkozásfejlesztés. A közösségi vállalkozás egy olyan szervezeti modell, amelynek lényege, hogy a benne dolgozók valódi közösségi minőségre törekvéssel keresztül javítják a vállalkozás hatékonyságát. A mai individualista világban valódi közösséget alkotni nagyon nehéz, ám a közösségi vállalkozás, ahol a megélhetés megteremtése mentén kötik össze az életüket a helyi emberek, a valódi közösség legjobb lehetősége, és ezzel együtt létrehozhatják a fenntarthatóbb élet egyik alap intézményét, a jövő vállalkozását. Ez tehát azt jelenti, hogy a vidéken letelepedőknek egy jól működő közösségi vállalkozás egyszerre ad lehetőséget a valódi közösségük létrehozására és a megélhetésük megteremtésére.

Harmadik helyezés: Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat „Bízni. Törődni. Dönteni. Cselekedni.” című pályázatával. 1995 óta rendelkeznek ifjúságpolitikai koncepcióval. Az önkormányzat kiemelt feladatának tekinti az ifjúság helyzetének elemzését, vizsgálatát, javítását, az ún. „ifjúságbarát” környezet megteremtését. Minden kötelező feladatot ellátnak, önként vállalt feladataik is szerte-ággazók: a tanulás, szellemi- testi fejlődés, szakma, hivatás megszerzése, pályaválasztás, elhelyezkedés, munkavégzés, családalapítás, önálló lakáshoz jutás, megélhetés, tisztességes jövedelem, társas élet, kapcsolatok, a szabadidő tartalmas eltöltése, rekreáció, regenerálódás, társadalmi életben való részvétel, szerepvállalás feltételeinek kialakítása, erősítése. A kerületi önkormányzata feladatának tekintette, hogy megteremtse azokat a feltételeket, hogy a fiatalok részt vegyenek az őket érintő döntésekben. Másrészt a kezdeményezéseket kezelő rendszerének kialakításával és működtetésével hozzásegíti a fiatalokat aktivitásuk kifejtésére. A jó gyakorlat részben egy olyan fórum, szervezeti forma működtetését jelenti, amely keretet ad a kitűzött cél megvalósításának, ez az iskolai diákönkormányzatok és a kerület szintű Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat. Részben olyan elemeket tartalmaz, amelyek az együttműködést, a közösségfejlesztést, a partnerséget alakítja, erősíti. Ahhoz, hogy valódi együttműködés legyen képzés, önképzés feltételeire is gondoltak. Az ifjúsági részvételi lehetőségek bővítését folyamatosan keresik, ezért a Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat által évente visszacsatolt tapasztalatokat az önkormányzat vezetése értékeli és felhasználja.

Roma és nem roma önkormányzatok együttműködése

Első helyezés: Szarvas Város Önkormányzata „Önkormányzatok közötti együttműködési területek a kultúrák közötti párbeszéd javítására” című pályázatával. Szarvas a Hármas-Körös bal partjára épült közel 16 ezer lakosú település, Békés megye kapuja, a megye 5. legnépesebb települése. Több éves eredményekben és tapasztalatokban gazdag együttműködés jellemzi Szarvas Város Önkormányzatának és a helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak a város érdekében végzett közös munkáját. Számos területen követik nyomon és a lehetőségekhez, illetve az igényekhez igazítva támogatják az egyébként rendkívül szervezeten és adekvát módon működő városi roma önkormányzatot, akik számos területen végeznek preventív, ismeretterjesztő, kultúrák közötti párbeszédet előre mozdító,

segítő tevékenységet. Főbb együttműködési területeik a roma kultúrához kapcsolódó rendezvények, események, természetbeni támogatása, helyszínek biztosítása, valamint a rendezvényekhez, eseményekhez kapcsolódó médiaháttér biztosítása és marketingtámogatás. Számos közös pályázattal, projekttel folyamatosan eredményesen és példaértékűen működnek együtt.

Második helyezés: Ozora Község Önkormányzata „Együtt jobb és könnyebb!” című pályázatával. Az 1.700 fő lakosú település gyakorlatának célja, hogy összehozzák a településen élő roma és nem roma lakosságot, megszólítsák azokat, akik addig halmozottan hátrányos szociális helyzetük miatt nem akartak, vagy nem tudtak részt venni a közösségi programokon, mert szégyellték helyzetüket. Szeretnék, ha a közösen megszervezett rendezvények alkalmat adhatnának arra, hogy összehozzák a település lakosságát nemzetiségi hovatartozástól, szociális, anyagi helyzetétől függetlenül. A gyakorlat egy évtizedes közösségépítő munka eredménye, aminek keretében minden családot személyesen megkerestek, országos felhívásokba kapcsolódtak be; és aktív közösségfejlesztéssel foglalkozó roma munkatársakat alkalmaztak. Rendezvénynaplót alkalmaznak, és havonta jelenik meg az Ozorai Hírmondó, amit közvetlenül juttatnak el a családokhoz. További pozitívum még a roma önkéntes munka erősítése és a helyi diákmunkások fogadása.

Harmadik helyezés: Tetétlen Község Önkormányzata „Tetétlenül semmi sem véletlen” című pályázatával. Hitvallásuk: *„A lakosság mintegy 30%-a roma származású, de ez a mi esetünkben nem jelent mást, mint amennyit egy mutatószám jelent. Békében és harmóniában élünk együtt, tesszük a dolgunkat és érezzük jól magunkat egy-egy közösségi program keretében. Együtt dolgozunk a hétköznapiak során, együtt valósítjuk meg többek között a szociális földprogramjainkat, a gyermekek nyári táboroztatását, az önkéntes programjainkat és a közösségi, kulturális programjainkat. A jelenlegi állapot pedig egy közel egy évtizedes közös és komplexen felépített munka eredménye. Toleránsabbak lettünk, együtt élünk, egy közösségként békésen és tesszük a dolgunkat romák és nem romák Tetétlenül.”* Amiben példaértékű a gyakorlat: aktív pályázattal és forrásfelhívás, egymásra épülő programok az oktatás/képzéstől a foglalkoztatásig, szolgáltatások széles skálája (pl. Biztos Kezdet Gyerekház), kiemelkedő együttműködés a roma nemzetiségi önkormányzattal és a civil szférával is, innovatív ötletek (struccfarm, homoktövisre épülő termékcsalád), aktív közösségépítő munka (évente kb. 50 program), és építés a romák tudására (gasztronómiai rekordkísérletek).

Közbiztonsági jó gyakorlatok

Első helyezés: Kunsziget Község Önkormányzata „Közösen a biztonságért – közösen a polgárok védelméért” című pályázatával. Lakossági igényként, összefogás eredményeként 1998-ban megalakult a Kunsziget Község Polgárőrsége, melyet segített Kunsziget Község Önkormányzatának erkölcsi és anyagi támogatása és a falu lakossága, civil szervezetei. A képviselő-testület tagjai fontosnak tartották, hogy részt vegyenek az egyesület tevékenységében. A két évtizedes együttműködés eredményeként a település és térség biztonsága folyamatosan nő.

A jó gyakorlat révén az alábbi eredmények születtek:

- „Egymásért felelősséggel tartozunk” gondolkodásmód kialakítása
- A szubjektív és objektív biztonság megerősítése: KÖZ-JÓ kialakítása
- Közbiztonsági modellprojekt keretében helyi piac kialakítása (az utazó kereskedők részére)
- A térség és település rendezvényeinek biztosítása
- Járőrszolgálat a közbiztonságért

- Együttműködés a rendőrséggel, az erdészettel, a vadásztársasággal, a helyi vízügyi igazgatósággal, az MLSZ-szel és a helyi ipari üzemekkel
- „Csengő szól, segíts” – 50 lakásban, 200 fő részére speciális jelzőrendszer kialakítása
- Kamerarendszerek kiépítése
- Kiemelt figyelem környezetvédelemre (Natura 2000), fellépés az illegális szemétkerítés ellen, a klímavédelem jegyében
- Árvízvédelmi, katasztrófavédelmi feladatok ellátása
- Eltűnt személyek kutatása
- Fiatalok bevonása: tudatos egymásra épülő folyamatként valósul meg 6 éves kortól
- „Egy iskola – Egy polgárőr nap” – ifjú polgárőrök toborzása – generációk találkozása
- Kötelező önkéntes közösségi szolgálat teljesítésének (50 óra) lehetősége a polgárőrségnél és az önkormányzatnál
- Ifjú polgárőrök oktatása, táborozása, nyelvi képzése
- Ifjú polgárőrök aktív részvétele az egyesület munkájában
- Kunsziget Község Ifjúsági Érdekegyeztető Fóruma, Kunsziget Község Települési Értéktár Bizottsága
- A bűnmegelőzés helyi építészeti eszközökkel
- A Települési Arculati Kézikönyv elkészítése a közbiztonság és vagyonvédelem jegyében
- Szépkorúak fóruma, bűnmegelőzési vándorkiállítás, bűnmegelőzési fórum, ELBÍR Hírlevél közzététele
- KRESZ oktatása a speciális elektromos közlekedési eszközöket használók számára
- Határon túlélő magyarsággal a tudás megosztása

Második helyezés: Polgár Város Önkormányzata „Polgárőrök Polgáron Polgárért!” című pályázatával. Polgár Város Önkormányzata kiemelt feladatának tekinti a közbiztonság megteremtését, amihez kiváló partnerre talált egy önkéntes civil szerveződésben, a polgári Polgárőr Egyesületben. Az Egyesület 1993-ban alakult, a közel 25 éves együttműködés eredményeként a település és a térség biztonsága folyamatosan nő. A lakosság biztonságérzetét fenyegető magatartások (garázdaság, rongálás, trükkös lopás, temetői rongálás stb.) csökkennek, melyhez nagyon jó együttműködést sikerült kialakítani a rendőrséggel, illetve további kiváló partnerek a településőrök, a mezőőrök, a közterület-felügyelet is. A jó gyakorlat elkészítésének célja, hogy a városban az életminőséget javító közbiztonság megteremtése érdekében a közrend megóvásában, a bűnmegelőzésben és a bűnüldözésben résztvevők közötti célirányos párbeszédet elősegítse, megfelelő keretet biztosítson a közös feladatok eredményes ellátásához. A közbiztonság, a lakosság biztonságérzetének megteremtése és fenntartása érdekében tudatosítani kell a lakosságban, hogy a jogellenes magatartások helyben termelődnek, ezért az ellenük való eredményes védekezéshez elengedhetetlen a helyi erők összefogása. A bűnmegelőzésben az elrettentés nem megfelelő módszer, ezért szükséges a mintaadás, valamint olyan programok szervezése, melyek közös kulturális, művészeti és sporttevékenységek által a felnőtt társadalom pozitív részvételét erősítik a fiatalok életében, megteremtik a generációk közötti pozitív mintaadás lehetőségét. A munka hatékonyságát bizonyítja, hogy egyre több ifjú polgárőr kerül ki a roma lakosság köréből, akik példát mutatnak honfitársaik részére. Idén két alkalommal került sor „Nyílt nap” megszervezésére, ahol az ifjú polgárőr- jelölt betekintést nyerhetett a polgárőrök mindennapi munkájába.

A nyeremények tükrözik, hogy versenyzés és versengés helyett a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Program célja az együttműködés és az egymástól való tanulás: a nyertesek (a közbiztonsági téma kivételével) 2019 szeptemberében egy bulgáriai szakmai tanulmányúton vettek részt, ahol a bolgár önkormányzatokkal cserélnek tapasztalatokat, látogattak meg a pályázati témákban jó gyakorlatokat, innovációkat. A közbiztonság javítása témában a Belügyminisztérium támogatásának köszönhetően pénzbeli elismerést kapnak a nyertesek: az első helyezett 1,7 millió Ft, a második helyezett 1,3 millió Ft összegben, amit a programmal kapcsolatos szakmai célok mentén költhetnek el az önkormányzatok.

Mi történt a prezentációs döntő előtt? A Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Program Irányító Bizottsága az írásbeli értékelést követően 2019. május 17-én – a május 6-i határidőig beérkezett – pályázatok közül választotta ki azt a tizenhat jó gyakorlatot, amelyet a helyszínen is megtekintettek. A helyszíni látogatások háromhetes, május 24-től június 13-ig tartó időszakában valamennyi településre ellátogattak az Irányító Bizottság tagjai, illetve a Program szakértői. A helyszíni látogatások inspiráló és fontos részei a pályázati folyamatnak, hiszen mindenütt olyan jó gyakorlatokat nézhetek meg a szakértők, amikre méltán lehetnek büszkék a helyiek. A kiválasztás alapja végül sokkal inkább a kiírás céljainak való megfelelés volt, ezért arra buzdítunk mindenkit, hogy olvassák és alkalmazzák bátran bármelyik beérkezett pályázati anyagot, hiszen azokban számos innováció, ötlet, adott esetben követendő szemlélet ölt testet. A döntőbe jutott önkormányzatok részére 2019. június 24-én felkészítő napot tartottunk, ahol minden résztvevő döntősnek segítséget nyújtottunk abban, hogy megfelelően fel tudjon készülni a döntőben való prezentációra, ahol mindenkinek tíz perc áll rendelkezésre legjobb gyakorlatának bemutatására. A Program ütemezése alapján a 2019. június 17-i találkozón az Irányító Bizottság tagjai a helyszíni tapasztalatokat összegezve hoztak döntést a prezentációs döntőbe jutó önkormányzati gyakorlatokról. Másik fontos döntést is hozott az Irányító Bizottság. A TÖOSZ Titkársága folyamatosan keresi a Program továbbfejlesztési lehetőségeit, támogatókat és együttműködőket. Így sikerült az Innovációs és Technológiai Minisztériumot, az Emberi Erőforrások Minisztériumát is bevonni az eddigi támogatók és együttműködők közé. A minisztériumi és az Európa Tanács támogatásának köszönhetően a programban pályázó önkormányzatok az erkölcsi elismerés mellett konkrét díjakat is kaphattak. Az Irányító Bizottság számára Kolin-Sabján Katalin, a TÖOSZ nemzetközi titkára és a Program menedzsere négy alternatívát készített elő a szövetségek nemzetközi kapcsolatrendszerén keresztül, amelyek közül a bolgár tanulmányút lehetősége mellett döntöttek a nyertesek számára. A norvég, osztrák és német alternatívák közül azért emellett döntött végül az Irányító Bizottság a szakértőkkel együtt, mert a hasonló gazdasági helyzet nem szűkíti be az innováció lehetőségeit és az adaptáció is könnyebb egy olyan helyről, amellyel szemben nem lehet kifogásként említeni a forrásbőséget. A gazdasági helyzet összehasonlítására a német Bundesbank megállapításaival világíthatunk rá, amely az egyik legfrissebb elemzés az elmúlt időszakban (2019. augusztus): Az EU-hoz 2004 óta csatlakozott közép-, és kelet-európai országok (Bulgária, Csehország, Észtország, Horvátország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Szlovákia, Szlovénia, Románia) az utóbbi évek erőteljes gazdasági növekedése révén csökkentették lemaradásukat az EU többi országához képest. Az országcsoport tagjai között jelentősek a különbségek: Csehországban és Szlovéniában az egy főre jutó GDP vásárlóerő-paritáson mérve az EU-s átlag 90%-át teszi ki, Észtországban, Litvániában és Szlovákiában nagyjából a 80%-át, Lengyelországban, Lettországban és Magyarországon hozzávetőleg a 70%-át, míg Horvátországban és Romániában mintegy 60%, Bulgáriában pedig csupán 50% ez az arány. Szerényebb keretek között még jelentősebb lehet egy-egy innováció hatása.

Bolgár tanulmányút

A nyertesek utazhattak, hogy további inspirációkra tegyenek szert. Az előkészítő munka során remek partnerre leltünk a Bolgár Köztársaság Országos Önkormányzati Szövetségében (NAMRB). Ahogyan nálunk is, az Országos Önkormányzati Szövetség az önkormányzatok „hangja” Bulgáriában is. Segítik és támogatják az önkormányzatokat a helyi polgárokért tett erőfeszítéseikben. A nemzeti szövetségbe tömörülve a bolgár önkormányzatok együttesen állhatnak ki közös érdekeikért. A tagok egyenlősége a fő elv, amelyet tiszteletben tartanak munkájuk során. Minden polgármesternek, önkormányzati képviselőinek és az önkormányzati tevékenység különböző területeinek szakértőinek lehetősége van hozzájárulni a NAMRB különféle bizottságainak, kapcsolattartó csoportjainak és munkacsoportjainak kezdeményezéseinek végrehajtásához. Erős és független helyi demokrácia – ez a hitvallásuk.

A szervezetet 1996-ban a bolgár önkormányzatok egyharmada alapította. Aktív munkájuk eredményeként 1999 óta az összes bolgár önkormányzat tagja a NAMRB-nek. Így az egyetlen nemzeti önkormányzatokat képviselő szervezetként igazi befolyással bírnak. A Küldöttgyűlés a legmagasabb szintű vezető testületük, amely meghatározza a prioritásokat. Minden önkormányzat egy szavazattal rendelkezik a Küldöttgyűlésben. Az igazgatótanács 23 tagból áll, akiket a Küldöttgyűlés választ négy évre.

Az Igazgatótanács megválasztja az Igazgatóság elnökét és alelnökeit. A Felügyelő Bizottság 5 tagból áll, amelyeket a Küldöttgyűlés választ meg. A Küldöttgyűlés felállítja a NAMRB állandó bizottságait: tevékenységeik célja a meglévő jogszabályok módosítása és a bevált, jó gyakorlatok terjesztése az önkormányzatok között. Mind a választott önkormányzati tisztviselők, mind az önkormányzati igazgatás szakértői lehetnek a bizottságok tagjai. Találkozzóik minden, a téma iránt érdeklődő számára nyitva állnak, így hatékony fórumokká válhatnak ezek a beszélgetések. A bolgár szövetség tevékenységeit 40 főből álló csapat (amelyből 22 fő állandó, teljes munkaidős alkalmazott) és az önkormányzatok több mint 300 önkéntes szakértője végzi. Mindegyik rendelkezésre áll szolgáltatások, információk és konzultációk nyújtására. A NAMRB csapata különféle témájú projektjavaslatokat dolgoz ki, és évente több mint 1 millió USD összegű támogatást kap különböző projektek keretében. Emberi és anyagi erőforrásaik erős, magabiztos és megbízható partnerré teszik őket a nemzetközi donor szervezeteknél. A NAMRB képviseli és védelmezi az önkormányzati érdekeket a központi kormányzattal szemben:

- a NAMRB képviselői ott vannak több mint 200 kormányközi munkacsoportban, monitoring bizottságban stb.;
- költségvetési tárgyalásokon a Pénzügyminisztériummal;
- megállapodásokat kötött a Miniszterek Tanácsával és a Nemzetgyűléssel.

Az NAMRB segítséget nyújt az önkormányzatoknak feladataik végrehajtásában és hatásköreik gyakorlásában:

- képzések: bevezető tréningek az újonnan megválasztott tisztviselők számára; képzések az éves költségvetés elkészítéséről; az új jogszabályokról; az önkormányzati hatáskörök kulcsfontosságú témáiban;
- tanácsadás különböző tevékenységi területeken, elsősorban jogi és adóügyi kérdésekben;
- publikációk, kiadványok – elemzés, kutatások, kézikönyvek stb.

A NAMRB ösztönzi a partnerséget az önkormányzatok, az üzleti élet szereplői, és a nem kormányzati szektor között és a nemzetközi együttműködést. A 2019. szeptember 9-12. között Bulgáriába látogató magyar önkormányzati delegációt Szófiában elsőként a társszövetség, a NAMRB köszöntötte és mutatta be az önkormányzati rendszert, a fentiekben összefoglalt szövetségi ismertetőt és az önkormányzati szolgáltatásokat, kiemelt figyelemmel az

idősellátásra. A demokrácia kapcsán az Európa Tanács ELoGE programjának végrehajtásáról hallhattunk az első napon. Silvia Georgieva igazgató elmondta, hogy 1991 óta Bulgáriában a fő igazgatási területi egység a körzet, amely leginkább a megyére hasonlít, de valódi önkormányzati funkcióval nem rendelkezik. Csak egy szint van, kistérség. 265 kistérség van az országban. A kistérség községekből és városi kerületekből áll. Bulgária területe 28 körzetre és 265 kistérségre oszlik. A térségi tervezés és fejlesztés Bulgária területét 6 tervezési régióra osztotta, ez a NUTS2 szintnek felel meg. Ezen a szinten hozták létre a regionális fejlesztési tanácsokat az állami, kormányzati politika végrehajtására. A tanácsokat valamelyik megyei kormányzó elnököli. Bulgáriában az átlagos bolgár önkormányzat nagysága 422 km², 25 településből áll és 26 000 lakosa van. Az önkormányzatok 19%-ának 5000 főnél kevesebb lakosa van, a legtöbb bolgár önkormányzatnak 5000-20 000 lakosa van. A helyi önkormányzatok irányító testülete a Helyi Önkormányzati Tanács (képviselő-testület) mint tanácskozó testület és a polgármester, mint végrehajtó szerv. Polgármestereket közvetlenül választják 4 év időtartamra. A polgármester a Helyi Önkormányzati Tanács végrehajtási szerve. A Helyi Önkormányzati Tanács tagjainak száma a lakosságszámtól függően alakul közvetlen és általános választások keresztül arányossági rendszerben.

Az önkormányzati igazgatás igazgatóságokból és részlegekből áll. Az önkormányzatok igazgatóságainak szervezete szakigazgatásra és általános közigazgatásra oszlik. Az önkormányzati feladatokat egyrészt az állam delegálja (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások), másrészt vannak kizárólagos feladatok (lakhatás, kommunális szolgáltatások, gazdasági ügyek, közlekedés, infrastruktúra, környezetvédelem, infrastruktúra, kultúra, stb.). Az állam – hasonlóan a magyar helyzethez – sok esetben nem biztosít elegendő forrást az egyes feladatok ellátásához, az önkormányzatoknak, ezt saját bevételből kell pótolni. Minden szolgáltatási döntést az illetékes bolgár minisztériumok hoznak, ezáltal korlátozva az önkormányzatok fiskális autonómiáját.

A tanulmányút második napján Szófiába utaztak bolgár önkormányzatok képviselői, hogy az ottani Legjobb Önkormányzatok Programjának nyertesei bemutassák kezdeményezéseiket a magyar delegációnak. Elsőként Ivanka Geninska, Montana önkormányzatának szakértője az állampolgári részvétel témájában számolt be projektjükéről: 2016-ban Montana önkormányzata és az „Agora” Platform partnerségi megállapodást kötött az „Aktív közösségek: kapacitásépítés a változásért” című projekt végrehajtása érdekében. Először szakértők látogattak a településekre és különböző helyi megbeszéléseken vettek részt, interjúkat készítettek, meglátogattak különböző helyeket és elemzéseket készítettek, amelyekkel a rejtett fejlesztési lehetőségekre próbáltak fényt deríteni és a kihasználatlan helyi erőforrásokat próbálták beazonosítani. Létrehoztak egy alapot a különböző helyi kezdeményezések támogatására, amelybe az önkormányzat költségvetéséből 10 000 BGN-t (kb. 1 800 000 Ft), az Agora Alapítványtól pedig 8000 BGN (kb. 1 440 000 Ft) összeget biztosítottak. Az első eredmény egy játszótér megépítése volt, ahol a lakosok önkéntes munkával járultak hozzá a fejlesztéshez, a projekt 3000 BGN (mintegy 540 000 Ft) támogatást adott ehhez. A második szakaszban már 12 000 BGN-t adott az önkormányzat: helyi fesztiváloknak színpad készült belőle a kultúrházban. Az önkormányzat és a kultúrházak egymást segítve dolgoznak együtt. Az európai értékek adnak alapot a fejlesztéseikhez, így a vezérlő elvük: egységben a sokszínűséggel. Az értékek fontosak a hagyományörzésben is, és a nemzetiségek megőrzésében. Az önkormányzat által biztosított anyagi források évről évre emelkednek. Összesen 12 projektet finanszíroztak: népviseletet vásároltak, játszótérrel, kultúrházat építettek, újítottak fel. A helyi civileknek önbizalmat és hitet adott, hogy tudnak saját maguk is tenni a helyzetük fejlesztéséért. Fontos társadalmi problémákat is meg tudnak együtt saját erőből oldani.

Rositsa Dimitrova, Veliko Tarnovo Önkormányzata Szociális Szolgáltatások és Egészségügyi Részleg igazgatója következett, aki az idősellátás terén büszkélkedhetett önkormányzata nyertes jó gyakorlatával. Az igazgató asszony gratulált a magyar program nyerteseinek, és arra buzdította a delegáció tagjait, hogy bízzanak abban, hogy a jótettekért mindig jó jár. Ez a misszió mindig nagyon feltölti őt, ezt igyekszik átadni az önkormányzatban és a szociális igazgatóságon is. A jó és szükséges dolgokat kell megtenniük. Az emberek lássanak bennük igazi partnert, akik segíthetnek. Büszkén mondhatja, hogy a szociális igazgatóság igazi partnere a helyi embereknek. Önkormányzatáról szólva elmondta, hogy 91 ezer lakossal bírnak, így Veliko Tarnovo a térség legnagyobb települése, amely 87 szociális szolgáltatást nyújt széles körben. 36 település van a kistérségben: 71 ezren a városban élnek, a többiek a térségben. 2003-ban indultak az országos és a helyi szociális reformok. Akkor kapták meg a polgármesterek a szociális szolgáltatások végrehajtásának kötelezettségét. Ez volt az első kihívás a polgármestereknek, hiszen ekkor szembesültek az emberek problémáival. Addig ugyanis külön állami intézményhálózat működött, sok férőhelyes intézmények formájában az időseknek, fogyatékkal élőknek és árva gyermekeknek is.

Négy ilyen nagy intézmény volt korábban Veliko Tarnovóban. 2019-ben 31 állami finanszírozott ilyen intézmény van. Ezen felül létrehozták a felnőttek és a fogyatékossgal élő személyek számára nyújtott szociális szolgáltatások hatékony hálózatát, amely jelenleg 53 szolgáltatást fed le, ebből 19 felnőttet céloz, 34 pedig nyugdíjasokat és fogyatékkal élőket. Veliko Tarnovo önkormányzata a nem kormányzati szervezetekkel együttműködve biztosítja a szociális szolgáltatásokat az igényeknek megfelelően, kellőképpen rugalmasan. Az előadó részletesen bemutatta az egyes intézmények működését, amelyekből egyértelműen kiderült Veliko Tarnovo önkormányzatának küldetése:

- A meglévő szociális szolgáltatások fejlesztése és minőségének javítása.
- Új és innovatív szociális szolgáltatások bevezetése a beazonosított prioritási célcsoportok szerint.
- A társadalmi integrációra vonatkozó politikák és intézkedések párhuzamos kidolgozása a kapcsolódó ágazatokban (oktatás, egészségügy, foglalkoztatás, lakhatás stb.), amelyek megoldják a kockázati csoportok speciális problémáit és / vagy megteremtik a feltételeket a szociális szolgáltatások hatékony működéséhez.

A roma integráció témakörében Stancho Stavrev, Tundzha önkormányzatának alpolgármestere előadását hallgathatta meg a delegáció. Az alpolgármester elmondta, hogy olyan önkormányzatról fog beszélni, ami csak a kistépülésekkel foglalkozik. 22 848 lakost és 44 települést fog össze az önkormányzat, így területnagysága szerint első helyen van a megyében, második helyen a lakosságszám szerint. A lakosságból 4 ezren romának vallják magukat, amely arány valószínűleg sokkal magasabb, tekintve, hogy önkéntes adatszolgáltatáson alapul a felmérés.

Az integrációs politikák fő területe az oktatás, hiszen a roma lakosság több mint 50%-a 20 éven aluli. Idősödő társadalomban sok gyerek: az ő önkormányzatuk lehetőséget látnak ebben, nem problémát. A gazdasági helyzetükről elmondta, hogy nagyon alacsony adó és saját bevétellel rendelkeznek, mert nagy a területük, de a gazdasági tevékenység alacsony. Egyik legnagyobb feladatuk, hogy az állami és önkormányzati finanszírozás mellé szponzorokat és támogatókat találjanak a megfelelő működéshez, ez nagyságrendileg azt jelenti, hogy ha egy évben 15 millió BGN az éves költségvetésük, rendelkeznek még 12 millió BGN külső finanszírozással. Főleg a falusi területek fejlesztési programjaira számítanak, amikben nagy infrastrukturális projekteket visznek tovább.

Az integrációs politikák szempontjából fontosabbak azok a programok, amikhez az Európai Szociális Alapból jutnak hozzá: az oktatási és a társadalomfejlesztési projektek. Hangsúlyozta, hogy nem dolgoznak ki a romáknak külön politikákat sem az egyenlőtlen helyzetben levőknek. Abban áll a sikerük, hogy a politikáik a rászorulóakra irányulnak. Minden ember számára elérhető fejlesztéseket hajtanak végre: szívesen nyitják ki az óvodák kapuit, függetlenül attól, hogy roma vagy nem roma a gyermekek érkeznek oda. Igyekeznek etnikai hovatartozás figyelembe vétele nélkül munkahelyekhez segíteni az embereket. A teljes körű roma integrációnak az elvét emelte ki, ami azt jelenti, hogy meg kell teremteni a hozzáférhető oktatást, az integrált szolgáltatásokat, és a közmunkák lehetőségét a roma csoportoknak is. Tundzhaban ingyenessé tették az óvodai és a bölcsődei szolgáltatásokat, amely azt eredményezte, hogy a díj megszűnésével növekedett a gyermekek száma a szolgáltatásban; de nemcsak a gyermekek, de a csoportok száma is növekszik. Arra törekszenek, hogy országos szintű változás induljon be a példájukra alapulva. Hiszen az állami politikák nagy hatással vannak az önkormányzatokra is. Amikor meg kellett magyarázni az embereknek, hogy megszüntetik a helyi iskolát és ezután átszállítják a gyermekeket másik iskolába, nem voltak könnyű helyzetben. Azzal tudtak érvelni, hogy ha már el kell menniük, akkor legalább jobb színvonalú szolgáltatást kapjanak, hiszen kényelmesen és ingyenesen szállítják tanári kísérvél a gyermekeket. Ingyen reggelit és ebédet kapnak a gyermekek és ott tanulnak meg másnapra is. Abból a pénzből, amit az államtól az iskolák felszámolására kaptak, mindenütt konyhát létesítettek és buszokat vettek. Ez megnyugtatta az embereket, hogy a gyermekeik jobb helyen lesznek. Egy történetet hallhattunk arról is, hogy milyen kihívásokkal szembesültek a szegénység elleni küzdelmükben: 2009-ben egyedül náluk volt ingyenes ebéd, ami nagy hír volt az országban. Kivonult a sajtó az ingyenes étkezés megnyitása alkalmából, ott volt az önkormányzati vezetés is, azonban a gyermekek nem akartak enni. A kudarcos helyzet megoldására később derült csak fény: rájöttek, hogy olyan gyermekek voltak, akiknek nem voltak étkezési szokásaik az asztalnál. Nem tudtak evőeszközzel enni, szégyellték magukat. 2 hónap alatt túl voltak rajta és remekül működött minden tovább. A polgármesterrel ellátogatnak minden iskolával, óvodába és megkérdezik a szülőket, mi a jó és mi nem a szolgáltatásokkal kapcsolatban. Ebben az évben érdekes volt a szülők reakciója: az anyák egy része derékra tett kézzel panaszkodott: a gyermekek hazamennek az iskolából és azt akarják, hogy legyen abrosz az asztalon, és hogy üljön az egész család az asztalhoz. Fontos következtetés: hiba lenne azt hinni, hogy az iskolai generáció előtti generációk elvesztek. Kiderült, hogy a gyermekeken keresztül azokra is tudnak hatni, akiknek nem volt hasonló nevelése. Gyermekeken keresztül megváltoztatható a szülők értékrendje is.

A delegáció a tanulmányút harmadik napján Plovdivba és Peshtera utazott, ahol a szociális vállalkozások jól működő példáit és a szociális ellátások rendszerét, valamint egy egyenlő esélyeket biztosító önkormányzati integrációs projektet látogattak meg. Plovdivban Georgi Tityukov alpolgármester és Vesela Boteva szociálpolitikai igazgató várta a magyar küldöttséget a Szent György Szociális Szolgáltató Központban. A Szent György komplexum az együttműködés jó példája, az önkormányzat és a civil szervezetek együtt biztosítanak szociális szolgáltatásokat. A szociális gazdaság nem régen indult fejlődésnek Bulgáriában, mindössze 4 éve működnek ilyen típusú szervezetek. Minden szociális vállalkozás az EU-s alapok finanszírozásának köszönhetően működik, miközben az önkormányzatok, adományozók és szponzorok is segítik a működést. A szociális vállalkozásokban, amit meg is tekintettünk, varrással, szabással foglalkoznak, valamint agyagból készítenek tárgyakat. Rengeteg megrendelést teljesítenek, de nem nyereséges, mint ahogy egyetlen szociális vállalkozás sem. A szociális vállalkozásokban dolgozók közül sokaknak ez az első hely, ahol emberek közé lépett.

Plovdiv önkormányzata 55 szociális szolgáltatást biztosít, amelyet az állam delegál és biztosítja a forrást. Tíz olyan szociális szolgáltatás van, amelyet a plovdivi önkormányzat finanszíroz. Kettő szociális vállalkozás van, az egyiket az önkormányzat vezeti, a másikat (szabás-varrás) pedig egy civil szervezet. Az utóbbi 7 évben a szociális szolgáltatások száma megduplázódott, az önkormányzat a civil szervezetekkel és a polgárokkal nagyon jól működik együtt. Az 55 szolgáltatásból a fele gyerekeket, a másik fele felnőtteket érint. A nagyobb részük a fogyatékkal élő gyerekeket érinti. A pestherai Városházán Nikolay Zaichev polgármester fogadta a magyar önkormányzatok képviselőit, ahol a romák felzárkóztatásáról beszélt. Az „Amerika Bulgáriában Szervezet” (TRUST) együtt valósítja meg a programot. Pesthera lakossága 19 000 fő, a városnak két roma telepe van, ahol kb. 8000 ember él, miközben jelentős hányaduk külföldön dolgozik. A városban sok ipari terület működik. A biotechnológiákban, állatorvosi gyógyszerek terén van fejlett iparuk. Szeptember 16-án egy új vállalatot nyitnak meg, 350 millió BNG-s vállalkozás. Bőrgyár is van, valamint számos kisebb cég. A működő vállalatoknak köszönhetően a városban nincs munkanélküliség. Az utóbbi 30 évben sok az illegális házépítés a város területén. A szociális kezdeményezést az önkormányzat partnereként a TRUST indította el, amelynek vezetője elmondta, hogy 4 önkormányzat területén működik, civil szervezetként. Olyan önkormányzatokkal működnek együtt, ahol nagyszámú roma lakosság van. 1700 ember segítettek támogatásokkal szolgáltatásokkal. Mind a 4 önkormányzat területén olyan innovatív programokat hajtanak végre, amelyek a roma lakosság lakhatási helyzetét javítják.

A kidolgozott modell az ENSZ díjat is elnyerte, amelyet a kisebbségi közösségekben megoldandó problémák terén elért eredményekért kaptak. Pestherában két innovatív modellt működtetnek.

1. 20 000 m² telket vettek az önkormányzattól. A terület átminősítése jelenleg is folyik. Több kisebb területre bontják szét a területet az építkezésekhez. Az embereket bizonyos kritériumok alapján választják ki.
2. Magántelket vettek meg az állatgyógyászgyártól. Ezt ők már nem használták. Ezen a telken már vannak roma házak. Ezek a házak illegálisan épültek el, ezek megvásárlásával legálissá teszik a telket és a ráépülő házakat is.

Mindkét modellel sok a jogi procedúra. Szeretnék megmutatni, hogy minden roma probléma megoldható. Bízunk benne, hogy más önkormányzatok is átveszik a jó példát. A magánszemélyek, szervezetek és önkormányzat együttműködése nagyon jó. A roma lakótelepen 17 épületet bontottak le úgy, hogy az ott élő embereket ideiglenes más helyre helyezték, albérletbe kerültek. A 2. modell befejezésével ezeknek az embereknek lehetőséget biztosítanak az építkezésre. Az önkormányzatok vezetésével jó eredményeket tudnak elérni.

A tanulmányút negyedik napján Szófiában egy működő idősok otthonát – Nadezhda (magyarul: Remény) Idősotthon – is megtekinthetett a delegáció, a szakemberek külön kérése nyomán, hiszen a strukturális és szervezeti megoldások a helyszínen érzékelhetők igazán. Az önkormányzat segítségével teremtették meg a jelenlegi körülményeket, de civil szervezet tartja fenn a nagyon tiszta és rendezett 100 férőhelyes otthonot. A célcsoport nyugdíjasok, akik egészségesek vagy enyhe egészségügyi problémákkal küzdenek. A rászorultak a minisztériumnál működő szociális ügynökséghez adják be a jelentkezéseket, annak az igazgatója adja ki a lakhatási utasítást, amivel beköltözhetnek az otthonba. Az idősok önállóan gondozzák magukat, szabad mozgásuk van, de az alkalmazottak mindenben segítik őket. Beszédes és vicces nevű klubokat is alakítottak az otthonban: „Útban van a kezem, de én alkotok, hogy jól érezzem magam”, vagy a másik klub: „Gondozom a virágokat, hogy szép legyen az otthonom”.

Van internetes és zenei klub is, valamint „Jóga nélkül nem tudok élni” klub is alakult. Nyári időszakban folyamatosan utazni viszik a lakókat. Hetente egyszer mindenki részt vesz az udvar rendbetételében. A nyugdíjuk 70%-át fizetik be az itt lakók. A 100 bentlakó közül a legmagasabb nyugdíj összege 43 ezer Ft. 22 dolgozó 24 órás műszakrendben dolgozik az otthonban, a szociális asszisztensek 12 órában vannak az idősothonban. Területi kötelezettség nincs, egész Bulgáriából jönnek lakók, és a finanszírozásban sincs különbség. Előny a civilek vezette otthonoknál az, hogy nincs adminisztrációs kötelezettsége az önkormányzatnak. Magasabb minőségű szolgáltatást tudnak nyújtani, több programot tudnak szervezni. Cserébe az önkormányzat segít az épület karbantartásában. Minden évben beszámolnak a szolgáltatás eredményeiről. A beköltözők saját döntésből jönnek az otthonba. Régebben voltak esetek, hogy úgy érezték „bedobták” őket egy otthonba, de mára jobban megértik, hogy jobb itt nekik.

A magyar küldöttség utolsó programja a Bolgár Minisztertanács Etnikai és Integrációs Ügyek Nemzeti Tanácsán folytatott konzultáció volt. Az Etnikai és Integrációs Ügyek Nemzeti Tanácsában az egész ország integrációs ügyeivel foglalkoznak. Négyen vannak, aki fogadják a kormány felé a diszkriminációval, integrációval kapcsolatos kérdéseket. A Minisztertanács Nemzeti Tanácsa tagjai állami, illetve nonprofit szervezetek és az integrációs kérdéseket vitatják meg, amelynek tagja az NAMRB képviselője is. Bulgáriában különböző etnikai kisebbségek vannak, zsidó, török, örmény, román stb. A munka nagy része roma stratégiák kidolgozásával kapcsolatos. A nemzeti roma stratégiát az ő csapatuk írta meg, annak teljesítését koordinálják és ebben a munkában a magyar kollégákkal szoros kapcsolatuk van. Kérdésünkre, hogy a helyi önkormányzatokkal hogyan működnek együtt, elmondták, hogy a tervezés-elemzés a legfontosabb. Központi szinten van egy stratégia. 265 kistérség van, azokkal úgy dolgoznak, hogy az általuk készített terveket bekapcsolják a nemzeti tervbe. Egy ellenőrző rendszert is kidolgoztak. Minden önkormányzattól kapnak információt. Információval, tanácsadással, dokumentumokkal segítik az önkormányzatokat, jó az együttműködés. Jó a beszámoló rendszer, minden év végén bekérlik minden önkormányzattól. Egyes helyeken kapacitást is biztosítottak, az információáramlás folyamatos fentről lefelé és letről felfelé is. Hazánk Bulgáriai Nagykövetsége is segítette a tanulmányutunk sikeres megszervezését, ezúton is köszönet érte.

A 44 fős kiutazó delegáció tagjai számos pozitív visszajelzéssel éltek a szervezők felé. A sikeres program végrehajtásában ugyanakkor nagy szerepet játszott, hogy a nyertes önkormányzatok, a Programot irányító szervezetek képviselői és a szakértők mindannyian elkötelezettjei munkájuk továbbfejlesztésének, szakmai alázatuk és nyitottságuk lehetővé tette, hogy hasznos gyakorlati tanulásra, inspirációk gyűjtésére tegyenek szert.

Szerzők: Kolin-Sabján Katalin TÖOSZ nemzetközi titkár, Steiner Erika TÖOSZ főtitkár-helyettes

Forrás: A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége folyóirata – Önkormányzat XXIX. évfolyam, 2019. harmadik negyedév

**Az Önkormányzati
Hírlevél kiadásáért
felel:**

• **Dr. Bekényi József**, Belügyminisztérium,
Önkormányzati Főosztály

Szerkesztésért felel:

• **Dr. Barabás Zoltán**, Belügyminisztérium,
Önkormányzati Főosztály

Szerkeszti:

• **az Önkormányzati Hírlevél
szerkesztőbizottsága**

Szerkesztőbizottság címe:

Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály
1903. Budapest, Pf. 314.

E-mailcím:

onkormanyzati_hirlevel@bm.gov.hu

Telefon:

+36 1 441 1127